

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Raport privind starea
învățământului preuniversitar
în România

2015

CUPRINS

Partea I ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ pag. 3

Partea a II-a REZULTATE ȘI ACȚIUNI RELEVANTE DESFĂȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2014-2015. VALORIFICAREA REZULTATELOR PROIECTELOR FINANȚATE DIN FONDURI EXTERNE DERULATE DE CĂTRE MECS ȘI INSTITUȚIILE DIRECT SUBORDONATE/COORDONATE pag. 69

Partea a III-a PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR PENTRU PERIOADA 2015 – 2016 pag. 90

ABREVIERI pag. 94

ANEXĂ pag. 97

Partea I ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA
INDICATORILOR DE BAZĂ

INTRODUCERE	5
CAPITOLUL I. RESURSELE UMANE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR	6
I. A. Ansamblul sistemului de învățământ.....	6
I. A.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul preuniversitar	6
I. A.2. Ponderea personalului didactic calificat	8
I. A.3. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă.....	10
I. A.4. Ponderea personalului didactic feminin	11
I. A.5. Numărul de copii ce revin la un cadru didactic	13
CAPITOLUL II. PARTICIPAREA ȘCOLARĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR	16
II. A. Ansamblul sistemului de învățământ.....	16
II. A.1. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar	16
II. A.2. Rata brută de cuprindere școlară la toate nivelurile de învățământ preuniversitar	18
II. A.3. Durata medie de frecvență a învățământului.....	18
II. B. Învățământul preșcolar	19
II. B.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar	19
II. B.2. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar.....	20
II. B.3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul preșcolar	21
II. C. Învățământul primar și gimnazial	22
II. C.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial	22
II. C.2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial.....	25
II. C.3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste	27
II. C.4. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial.....	30
II. D. Învățământul liceal și profesional	33
II. D.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional	33
II. D.2. Durata medie de frecvență a învățământului liceal și profesional	36
II. D.3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste	37
II. D.4. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional	39
II. D.5. Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional.....	40
II. E. Învățământul postliceal și de maiștri.....	42
II. E.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal și de maiștri	42
II. E.2. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri	43
II. E.3. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri	44

CAPITOLUL III. REZULTATE ȘI EFICIENȚA EXTERNĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT	45
III. A. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii	45
III. A.1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație	45
III. A.2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație	47
III. A.4. Rata șomajului la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani	51
III. B. Rezultatele elevilor din învățământul primar și gimnazial la evaluările naționale	53
III. B.1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial.....	53
III. B.2. Rezultatele elevilor la evaluarea națională de la clasa a VIII-a	54
III. C. Rezultatele elevilor din învățământul liceal la bacalaureat	57
III. C.1. Rata de absolvire a învățământului liceal	57
III. C.2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat	58
III. D. Rezultatele elevilor din învățământul postliceal și de maiștri	62
III. D.1. Rata de absolvire în învățământul postliceal și de maiștri	62
CAPITOLUL IV. SITUAȚIA EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PROFESIONALE DIN ROMÂNIA, DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR EUROPENI 2020	63
IV. 1. Rata de participare la învățământul preșcolar	63
IV. 2. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație.....	64
IV. 3. Competențe de bază	65

INTRODUCERE

Prezentul raport analizează situația înregistrată în sistemul de învățământ preuniversitar în anul școlar 2014/2015 și principalele tendințe în perioada 2009/2010 – 2014/2015. Analiza de tip statistic utilizează indicatorii de bază incluși în SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație. SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (sistemul statistic european EUROSTAT, sistemul OECD, sistemul UNESCO, sistemul Banca Mondială) și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Raportul de față prezintă situația înregistrată în cazul învățământului preuniversitar și are în vedere următoarele dimensiuni: resursele umane; participarea la educație; rezultatele elevilor și rezultatele educației pe piața muncii. Setul de indicatori a fost calculat atât pe ansamblul sistemului, cât și pentru fiecare nivel de educație în parte (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional, postliceal și de maiștri).

Raportul prezintă, de asemenea, o analiză cu privire la situația României referitoare la atingerea țăintelor stabilite la nivel european în orizontul de timp 2020.

La calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale referitoare la educație ale Institutului Național de Statistică. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului școlar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2014/2015. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an școlar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2013/2014, datele pentru 2014/2015 nefiind disponibile la momentul realizării analizei.

Datele cu privire la rezultatele elevilor la examenele naționale la clasa a VIII-a și cele de la bacalaureat pentru anul 2014 au fost furnizate de departamentele Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Pentru analizele comparative la nivel european au fost utilizate baze de date și rapoarte ale EUROSTAT, OECD și Banca Mondială.

CAPITOLUL I. RESURSELE UMANE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

I. A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. A.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul preuniversitar

În perioada ultimilor cinci ani școlari, personalul angajat în învățământ a înregistrat o ușoară scădere. Cu excepția învățământului profesional, care înregistrează o ușoară creștere, numărul angajaților a scăzut la fiecare nivel de învățământ.

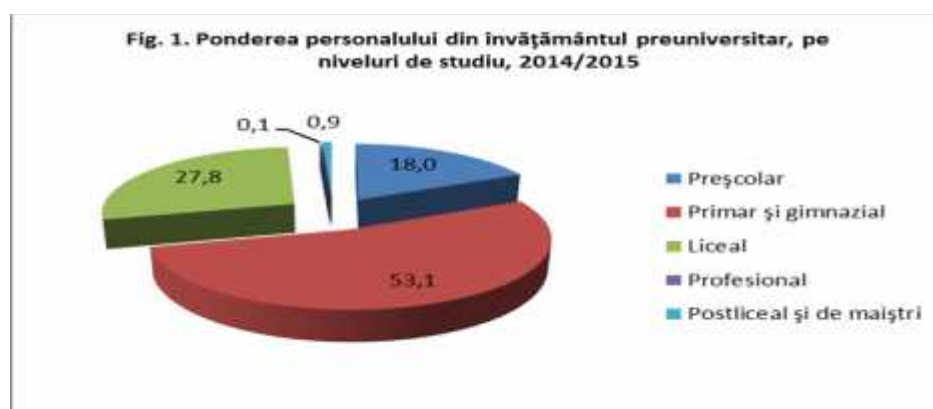
În anul școlar 2014/2015, numărul angajaților din învățământul preuniversitar a înregistrat o ușoară scădere în comparație cu anul precedent, cu aproximativ 4 mii persoane. Scăderi ale efectivelor de angajați s-au înregistrat în cazul personalului didactic și al personalului didactic auxiliar, de întreținere și operațional. În cazul personalului didactic auxiliar, efectivele de personal au crescut ușor.

Tabel 1. Structura efectivelor personalului din învățământul preuniversitar, anul școlar 2014/2015

Nivel învățământ	Personal didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operațional	Total personal	% în total personal	% personal didactic în total personal/nivel de studiu
Preșcolar	35094	2272	1516	15129	54011	18,0	64,98
Primar și gimnazial	123144	11138	2269	22615	159166	53,1	77,37
Liceal	55913	9937	2721	14882	83453	27,8	67,00
Profesional	251	36	12	56	355	0,1	70,70
Postliceal și de maiștri	1866	313	303	215	2697	0,9	69,19
Total	216268	23696	6821	52897	299682	100,0	72,17

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2015.

Din totalul personalului din învățământul preuniversitar, peste jumătate funcționează în ciclul primar și gimnazial, aproape 28% în liceu, 18% în învățământul preșcolar și ponderi foarte reduse în învățământul profesional și în cel postliceal și de maiștri.

Pe categorii de personal, s-au înregistrat evoluții pozitive în cazul personalului didactic auxiliar și scăderi în cazul personal didactic, personalului administrativ și personalului de întreținere și operațional.

Pe niveluri de educație, scăderea sau creșterea efectivelor de personal se corelează, în mod firesc, cu tendințele efectivelor de elevi. Astfel, cele mai importante scăderi de personal s-au înregistrat: în învățământul primar și gimnazial (aproape 2.800 persoane) și în liceu (aproximativ 1.400 de persoane).

Singura creștere de personal (în cifre absolute) s-a înregistrat în învățământul profesional (aproape 200 de persoane), ca urmare a revigorării acestei rute de formare.

La nivel general, **ponderea personalului didactic** în totalul personalului din învățământ a rămas relativ constantă, reprezentând 72,17% din totalul angajaților din învățământ. Și în acest caz, observăm diferențele pe niveluri de educație; cea mai mare pondere a personalului didactic în totalul personalului din învățământ se înregistrează în învățământul primar și gimnazial (77,4%). Ca și în anii școlari anteriori, **personalul didactic auxiliar** a înregistrat o ușoară creștere la toate nivelurile de educație.

Efectivele de personal didactic sunt în scădere ușoară la toate nivelurile de învățământ, cu excepția învățământului special primar și profesional. Evoluția acestui indicator se corelează cu cea a numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ.

Tabel 2. Evoluția numărului de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Preșcolar	Total	38322	37353	37391	35071	35433	35094
	Urban	22202	22032	22164	21114	21666	21682
	Rural	16120	15321	15227	13957	13767	13412
Primar	Total	52272	47560	45959	50626	50857	50098
	Urban	24306	22309	21881	24578	24961	25166
	Rural	27966	25251	24078	26048	25896	24932
- Primar de masă	Total	49817	45291	43693	48349	48425	47504
	Urban	22012	20166	19759	22448	22670	22722
	Rural	27805	25125	23934	25901	25755	24782
- Primar special	Total	2455	2269	2266	2277	2432	2594
	Urban	2294	2143	2122	2130	2291	2444
	Rural	161	126	144	147	141	150
Gimnazial	Total	82959	77445	74968	73014	74597	73046
	Urban	40298	37149	36131	34946	35771	33227
	Rural	42661	40296	38837	38068	38826	39819
- Gimnazial de masă	Total	79059	73511	71093	69084	70687	69176
	Urban	36642	33474	32538	31262	32094	29605
	Rural	42417	40037	38555	37822	38593	39571
- Gimnazial special	Total	3900	3934	3875	3930	3910	3870
	Urban	3656	3675	3593	3684	3677	3622
	Rural	244	259	282	246	233	248
Liceu	Total	60255	59609	59380	57080	56843	55913
	Urban	56077	55095	54839	52587	52307	51471
	Rural	4178	4514	4541	4493	4536	4442
Profesional/ SAM	Total	2803	116	64	150	142	251
	Urban	1745	111	62	135	124	193
	Rural	1058	5	2	15	18	58
Postliceal	Total	965	1124	1360	1678	1933	1866
	Urban	960	1112	1306	1634	1876	1817
	Rural	5	12	54	44	57	49
Total	Total	237576	223207	219122	217619	219805	216268
	Urban	145588	137808	136383	134994	136705	133556
	Rural	91988	85399	82739	82625	83100	82712

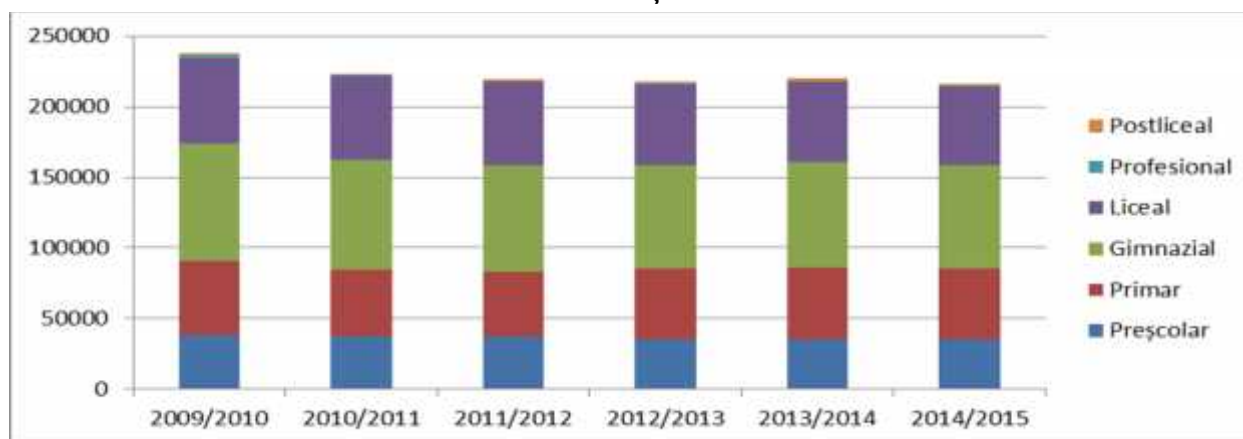
Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010 -2015.

Fig. 2. Evoluția personalului didactic din învățământul preuniversitar

Fig. 3. Evoluția personalului didactic din învățământul preuniversitar, pe niveluri de învățământ

Efectivele de personal didactic prezintă unele variații, în funcție de nivelul de învățământ. Astfel, în cadrul învățământului preșcolar, primar (de masă), gimnazial (de masă și special), liceal și postliceal se înregistrează ușoare scăderi față de anul școlar anterior, iar la nivelul învățământului special primar și profesional se înregistrează ușoare creșteri. Evoluția acestui indicator se corelează cu cea a numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ. Măsura de introducere a clasei pregătitoare, reorganizarea învățământului profesional și politica de personal explică, în principal, această evoluție.

Analiza pe medii de rezidență a numărului cadrelor didactice indică o creștere în mediul urban, la nivelul învățământului preșcolar, primar (de masă și special) și profesional. În mediul rural, a crescut numărul de cadre didactice, îndeosebi în învățământul special primar, gimnazial (de masă și special) și cel profesional. În analiză, trebuie să avem în vedere și faptul că rețeaua școlară este inegal dezvoltată pe medii de rezidență în cazul învățământului liceal, cât și al celui postliceal (în defavoarea mediului rural).

I. A.2. Ponderea personalului didactic calificat

Ca și în anul școlar trecut, în anul școlar 2014/2015 ponderea personalului didactic calificat a crescut la nivelul învățământului liceal și a scăzut în cazul celorlalte niveluri de învățământ. Cu excepția învățământului preșcolar, ponderea cadrelor didactice calificate este mai mare în mediul urban, comparativ cu mediul rural.

În anul școlar 2014/2015, la majoritatea nivelurilor de învățământ s-a înregistrat o scădere ușoară a efectivelor de personal didactic calificat. Astfel, în ultimii trei ani școlari, s-a manifestat o tendință descendentă a ponderii personalului calificat din învățământul preșcolar, pe fondul trecerii clasei pregătitoare în componența învățământului primar. Această scădere este mai evidentă la nivelul

învățământului preșcolar din mediul urban, decât în rural (scădere cu 6 p.p. în urban, respectiv cu 3,9 p.p. în rural). Și în învățământul primar s-a înregistrat o ușoară scădere a ponderii personalului didactic, în comparație cu anul școlar trecut (cu 1,4 p.p. în urban și cu 0,5 p.p. în rural). Ponderea personalului didactic calificat a scăzut și la nivelul învățământului gimnazial, astfel: creștere față de anul anterior în mediul rural (cu 0,4 p.p.), concomitent cu scăderea în urban (0,7 p.p.).

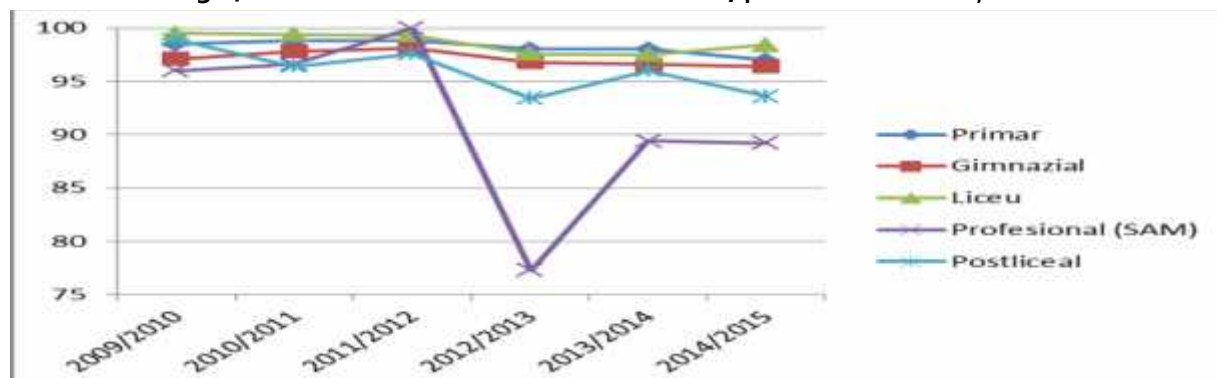
Tabel 3. Ponderea cadrelor didactice calificate pe niveluri de învățământ

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
		%	%	%	%	%	%
Preșcolar	Total	95,4	95,6	95,2	97,3	96,9	91,6
	Urban	97,0	97,1	95,4	97,6	97,3	91,3
	Rural	93,2	93,3	95,0	96,9	96,1	92,2
Primar	Total	98,5	98,8	98,8	98,0	98,0	97,0
	Urban	98,9	99,4	99,1	98,8	98,5	97,1
	Rural	98,1	98,3	98,6	97,2	97,5	97,0
Gimnazial	Total	97,1	97,8	98,1	96,8	96,6	96,4
	Urban	98,6	99,1	99,1	97,9	97,5	96,8
	Rural	95,7	96,8	97,4	95,9	95,8	96,2
Liceu	Total	99,5	99,4	99,3	97,6	97,5	98,4
	Urban	99,5	99,5	99,4	97,6	97,5	98,4
	Rural	99,1	98,7	99,2	97,6	97,9	97,5
Profesional (SAM)	Total	96,0	96,6	100,0	77,3	89,4	89,2
	Urban	95,5	99,1	100,0	74,8	89,5	91,7
	Rural	97,0	40,0	100,0	100,0	88,9	81,0
Postliceal	Total	98,9	96,4	97,6	93,4	96,0	93,6
	Urban	98,9	96,3	97,5	93,3	95,9	93,6
	Rural	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	95,9

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Fig. 4. Ponderea cadrelor didactice calificate, pe niveluri de învățământ

Tendința de creștere ușoară a ponderii personalului didactic calificat se evidențiază numai la nivelul învățământului liceal, determinată de creșterea ponderii în mediul urban, în comparație cu anul precedent (cu 0,9 p.p.). Dacă în învățământul profesional ponderea personalului didactic calificat a rămas aproape la

fel cu cea din anul școlar anterior, în cazul învățământului postliceal a scăzut cu 2,4 p.p. Datele referitoare la personalul calificat din sistemul de învățământ evidențiază nevoia identificării – în special pentru nivelurile preșcolar și postliceal – a posturilor dificil de acoperit cu personal calificat, precum și evaluarea oportunității dezvoltării unor programe prin care să fie stimulată atragerea personalului calificat în școli.

I. A.3. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă

În anul școlar 2014/2015, s-au înregistrat unele schimbări în ceea ce privește ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, în special la nivelul învățământului gimnazial de masă, al învățământului liceal și al celui profesional. Diferențele pe medii de rezidență s-au redus.

Pe niveluri de studiu, ponderea personalului didactic cu normă întreagă este mai mare în învățământul preșcolar, în învățământul primar, în liceu și în școli profesionale. Cele mai reduse procente de personal didactic cu normă întreagă se regăsesc în gimnaziu și în școlile postliceale.

Ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă din învățământul preșcolar a scăzut ușor în comparație cu anul școlar precedent, până la valoarea de 99,1%. Valoarea acestui indicator a crescut la nivelul învățământului primar de masă (98,5%), al învățământului gimnazial de masă (79,2%), al liceului (89,7%) și mai ales al învățământului profesional (90%).

Tabel 4. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) pe niveluri de învățământ (%)

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Preșcolar	Total	99,1	98,8	98,4	99,5	99,4	99,1
	Urban	98,9	98,5	98,0	99,4	99,3	99,0
	Rural	99,4	99,2	98,9	99,6	99,4	99,2
Primar	Total	93,8	95,2	94,8	97,8	98,0	*
	Urban	94,9	96,2	95,5	98,4	98,2	*
	Rural	92,9	94,2	94,1	97,2	97,7	*
- Primar de masă	Total	93,7	95,1	94,7	97,8	98,0	98,5
	Urban	94,7	96,2	95,4	98,4	98,3	98,3
	Rural	92,9	94,2	94,1	97,2	97,7	98,6
- Primar special	Total	96,3	96,6	96,4	97,9	97,0	*
	Urban	96,4	96,5	96,4	97,9	96,9	*
	Rural	95,7	97,6	96,5	97,3	98,6	*
Gimnazial	Total	71,2	69,1	66,7	73,1	72,2	*
	Urban	76,5	74,6	71,1	77,3	76,8	*
	Rural	66,3	64,1	62,8	69,2	68,0	*
- Gimnazial de masă	Total	70,2	67,9	65,4	71,8	71,0	79,2
	Urban	75,0	72,7	68,8	75,2	74,8	79,9
	Rural	66,1	63,9	62,6	69,0	67,8	78,6
- Gimnazial special	Total	91,3	92,2	91,5	95,3	94,2	*
	Urban	91,2	92,1	91,5	95,4	94,1	*
	Rural	93,4	93,4	91,8	93,9	95,3	*
Liceu	Total	84,4	82,4	79,9	84,8	83,4	89,7
	Urban	84,8	82,9	80,2	84,9	83,5	89,7
	Rural	79,7	76,5	76,1	82,8	82,0	89,0

Profesional/ SAM	Total	70,3	70,7	92,2	72,0	78,9	90,0
	Urban	69,6	69,4	93,5	68,9	77,4	91,2
	Rural	71,5	100,0	50,0	100,0	88,9	86,2
Postliceal	Total	61,7	66,4	58,5	60,7	62,9	62,0
	Urban	62,0	66,8	58,3	60,2	62,4	61,6
	Rural	0,0	25,0	61,1	77,3	78,9	77,6

* Date nedisponibile.

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

În învățământul postliceal continuă să se înregistreze cea mai scăzută pondere a cadrelor didactice cu timp integral de lucru (62%), în condițiile în care mare parte din profesorii care predau în școlile postliceale au adesea norma de bază în alte unități de învățământ.

O analiză pe medii de rezidență indică faptul că, în anul școlar 2014/2015, cea mai importantă reducere a decalajului între urban și rural s-a înregistrat în învățământul profesional. Astfel, ecartul de 11,5 p.p. înregistrat cu un an înainte s-a redus la 5 p.p. Scăderi ale ecartului pe medii de rezidență, la nivelul personalului cu normă întreagă se înregistrează și la nivelul învățământului primar, gimnazial și liceal. La nivelul învățământului postliceal, diferențele sunt mai dificil de estimat, din cauza dezechilibrului între numărul de unități școlare de acest nivel, pe medii de rezidență.

La nivelul țărilor europene există diferite politici de flexibilizare a sistemelor de recrutare și angajare a profesorilor, printre care și reglementările ce stabilesc condițiile de angajare pe o perioadă limitată, în sistemul de educație. Datele OECD (TALIS 2013) arată că, în medie, 83% dintre cadrele didactice de la nivelul învățământului secundar inferior din țările europene au statut de angajat permanent; doar 12% sunt angajați cu contracte pe durată determinată, de mai puțin de un an școlar. Există variații mari între țări, în funcție de tipul contractelor de muncă. În România, numai 69,5%, dintre profesorii de gimnaziu au contract de muncă pe durată nedeterminată, ponderea fiind printre cele mai mici dintre țările participante la cercetare. Numai un sfert dintre profesorii angajați cu normă parțială din România se află în această situație, ca urmare a opțiunii personale, restul de trei sferturi lucrează cu normă parțială, ca urmare a faptului că nu au avut posibilitatea angajării cu normă întreagă. (Sursa: TALIS 2013. Raport național, CNEE, 2014.)

I. A.4. Ponderea personalului didactic feminin

În anul școlar 2014/2015, ponderea personalului didactic feminin a continuat să crească la nivelul ansamblului sistemului de învățământ preuniversitar, comparativ cu anul anterior. Pe niveluri de studiu, se înregistrează următoarea situație: cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât ponderea personalului didactic feminin este mai mare.

Ponderea personalului didactic feminin în sistemul românesc de învățământ înregistrează situații similare cu cele de la nivel european: cea mai mare pondere a profesorilor femei se regăsesc la nivel primar și secundar inferior; cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât numărul personalului didactic feminin este mai mare.

În comparație cu anul precedent, ponderea personalului feminin a crescut ușor la toate nivelurile de învățământ din sistemul preuniversitar, de la 78,8% în 2013/2014 la 79,7% în 2014/2015.

Tabel 5. Ponderea personalului feminin în totalul personalului didactic

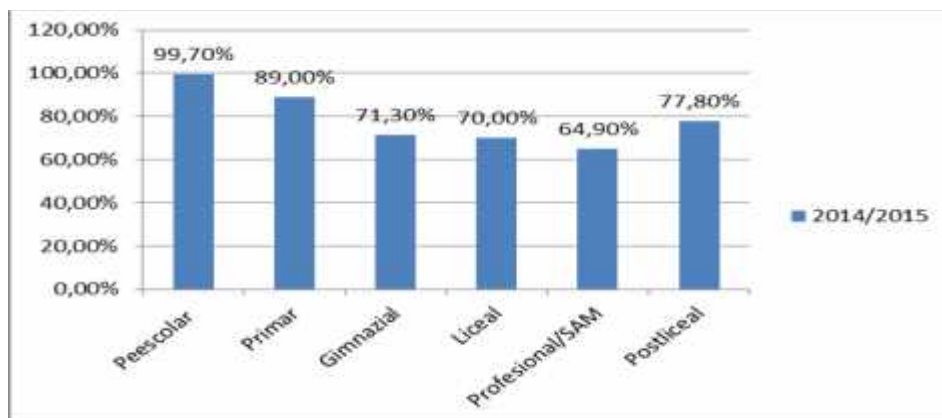
Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Preșcolar	Total	99,7	99,6	99,7	99,7	99,6	99,7
	Urban	99,8	99,8	99,8	99,7	99,7	99,7
	Rural	99,6	99,5	99,5	99,6	99,5	99,6
Primar	Total	86,1	86,8	86,9	88,1	88,6	89,0
	Urban	90,0	90,6	90,9	91,8	92,1	92,3
	Rural	82,8	83,4	83,3	84,6	85,2	85,8
- Primar de masă	Total	86,0	86,7	86,9	88,1	88,6	89,0
	Urban	90,1	90,9	91,2	92,1	92,4	92,6
	Rural	82,8	83,4	83,3	84,6	85,2	85,8
- Primar special	Total	88,6	87,9	87,8	88,6	89,6	89,4
	Urban	88,6	87,9	87,7	88,7	89,5	89,4
	Rural	88,8	87,3	88,2	87,1	90,8	90,0
Gimnazial	Total	68,3	68,8	68,8	69,3	69,8	71,3
	Urban	71,6	72,3	72,3	72,8	73,0	75,9
	Rural	65,1	65,6	65,5	66,1	66,8	67,5
- Gimnazial de masă	Total	67,7	68,1	68,1	68,6	69,1	70,7
	Urban	70,7	71,3	71,2	71,7	71,8	75,1
	Rural	65,0	65,5	65,4	66	66,8	67,4
- Gimnazial special	Total	80,8	81,6	81,7	82,2	82,4	82,7
	Urban	80,9	81,9	82,1	82,4	82,8	82,8
	Rural	78,3	77,2	76,2	78,5	77,3	80,6
Liceu	Total	67,8	68,1	68,7	68,9	69,1	70,0
	Urban	68,3	68,5	69,1	69,4	69,6	70,4
	Rural	60,5	62,5	63,2	63,3	64,0	65,1
Profesional/ SAM	Total	58,3	50,9	56,3	52,7	63,4	64,9
	Urban	59,2	51,4	56,5	55,6	66,9	68,4
	Rural	56,8	40,0	50,0	26,7	38,9	53,4
Postliceal	Total	68,4	69,9	72,0	74,7	76,4	77,8
	Urban	68,5	69,9	73,4	75,7	77,6	78,8
	Rural	40,0	75,0	38,9	38,6	36,8	40,8

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Pe niveluri de învățământ, cele mai multe cadre didactice femei profesază în învățământul preșcolar și primar. În învățământul gimnazial, liceal și postliceal, femeile reprezintă aproximativ 70-77% din totalul personalului didactic. Ponderea cea mai scăzută se înregistrează în învățământul profesional (64,9%).

Fig. 5. Ponderea personalului feminin în totalul personalului didactic, pe niveluri de studiu

În cazul acestui indicator, observăm că se mențin anumite diferențe **pe medii de rezidență**. Astfel, procentul cadrelor didactice de gen feminin în totalul personalului didactic pe medii de rezidență este cu aproximativ 3 p.p. mai ridicat în mediul urban, în comparație cu mediul rural. Aceste diferențe sunt foarte ample în învățământul profesional și postliceal, sunt semnificative în învățământul primar, gimnaziu și liceu și mai puțin evidente în învățământul preșcolar.

Dezechilibrul de gen în profesia de cadru didactic este o problemă cu care se confruntă majoritatea sistemelor educaționale. În general, proporția relativ scăzută a bărbaților este prezentă la toate categoriile de vârstă a cadrelor didactice, ușor mai pronunțată în rândul celor mai tineri. La nivelul ISCED2, marea majoritate a cadrelor didactice din UE sunt femei, mai puțin de o treime fiind de gen masculin. Dezechilibrul de gen este cel mai mare în Bulgaria, Estonia, Letonia și Lituania și cel mai scăzut în Țările de Jos. (Sursa: The Teaching Profession in Europe: Practices, Perceptions and Policies. Eurydice, 2015).

Conform datelor TALIS 2013, dezechilibrul dintre femei și bărbați în profesia didactică este mai evident în învățământul preșcolar și primar, deși diferențele persistă la fel de mult și în învățământul secundar în multe țări. Datele colectate de TALIS arată că o pondere de 68% dintre cadrele didactice care lucrează în învățământul secundar este reprezentată de femei. În România, 69% dintre profesorii din învățământul gimnazial sunt femei, valoare foarte apropiată de media internațională. Cele mai mari procente de cadre didactice femei se înregistrează în Bulgaria, Estonia, Letonia și Republica Slovacă (cu ponderi de peste 80%), iar cele mai scăzute în Australia, Japonia, Mexic, Olanda, Spania (cu ponderi între 40-60%). (Sursa: TALIS 2013. Raport național, CNEE, 2014.)

1. A.5. Numărul de copii ce revin la un cadru didactic

În comparație cu anul școlar anterior, numărul elevilor ce revin unui cadru didactic a rămas relativ constant la majoritatea nivelurilor de învățământ, cu excepția învățământului primar.

În ultimii șase ani școlari, raportul elevi per cadru didactic a înregistrat ușoare evoluții, influențate și de măsurile de politică educațională implementate la nivelul sistemului. Astfel, în urma măsurii de introducere a clasei pregătitoare în învățământul primar, în grădinițe a scăzut numărul de copii/educator. Concomitent, numărul de elevi/cadru didactic a scăzut în învățământul primar, însă această evoluție se constată doar în cazul mediului rural.

Tabel 6. Numărul elevilor per cadru didactic în învățământul preuniversitar

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Preșcolar	Total	17	18	18	16	16	16
	Urban	16	17	17	15	15	15
	Rural	19	20	20	18	18	18

Primar	Total	16	17	18	18	19	19
	Urban	17	18	19	20	20	20
	Rural	15	17	17	17	17	17
- Primar de masă	Total	17	18	18	19	19	20
	Urban	19	20	20	21	22	22
	Rural	15	17	17	17	17	17
- Primar special	Total	3	3	3	3	3	3
	Urban	3	3	3	3	3	3
	Rural	2	3	3	3	3	2
Gimnazial	Total	11	11	11	11	11	11
	Urban	11	12	12	12	12	12
	Rural	10	10	10	10	10	9
- Gimnazial de masă	Total	11	12	11	12	11	11
	Urban	12	13	13	13	13	13
	Rural	10	10	10	10	10	9
- Gimnazial special	Total	3	3	3	3	3	3
	Urban	3	3	3	3	3	3
	Rural	3	2	2	3	3	2
Liceal, profesional și postliceal	Total	16	16	16	16	15	15
	Urban	16	16	16	16	15	15
	Rural	15	16	16	16	15	14

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice). Pentru învățământul secundar superior datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal, profesional și postliceal (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul liceal, profesional și postliceal (cumulat). În acest caz, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Pe niveluri de studiu, cel mai scăzut raport (11 elevi/cadru didactic) continuă să se înregistreze în cazul învățământului gimnazial, în timp ce învățământul primar de masă are cea mai ridicată valoare (20 elevi/cadru didactic).

Atât în învățământul primar cât și în învățământul gimnazial, se înregistrează diferențe semnificative între învățământul special și cel de masă, determinate de specificul activității didactice: în învățământul special un cadru didactic lucrează în medie cu 2-3 copii, comparativ cu media de 16-20 copii din învățământul primar sau de 11 copii în învățământul gimnazial.

Mediul de rezidență rămâne un important factor de diferențiere a valorilor acestui indicator. În ultimii ani, în cazul învățământului preșcolar, numărul de copii per cadru didactic este semnificativ mai mare în rural, în comparație cu mediul urban. În învățământul primar și gimnazial raportul se inversează, valoarea indicatorului fiind mai mare în urban. Diferențele pe medii de rezidență au rămas constante în ultimii ani.

În anul școlar 2014/2015, cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ s-a înregistrat în învățământul gimnazial din mediul rural: 9 elevi la 1 profesor. Acest lucru evidențiază faptul că politicile de personal și măsurile de raționalizare a rețelei în mediul rural nu au încă eficacitatea așteptată. De asemenea, politicile în aria formării profesionale continue a cadrelor didactice rămân o prioritate și trebuie să țină seama, într-o măsură mai ridicată, de diferențele existente în prezent în sistemul de educație, în ceea ce privește numărul mediu de elevi cu care se lucrează la clasă.

Alte studii recente ce cuprind date colectate de ARACIP – Iosifescu, Ș., Pop, V.L. (coord.), *Raportul național privind starea calității în unitățile de învățământ preuniversitar public din mediul rural*, Editura Tracus Arte, 2015 – analizează numărul de elevi ce revin unui cadru didactic la nivelul întregului sistem de învățământ preuniversitar românesc: o medie de 13,3 elevi/profesor, cu 12,7 în mediul rural, respectiv 13,8 în unitățile din urban.

La nivel european, numărul elevilor ce revin unui cadru didactic ISCED 1-3 (calculat ca raport dintre totalul elevilor înscriși în învățământul de zi și totalul profesorilor cu normă întreagă de predare – „full-time students” / „full-time teachers”) are valori diferite de la o țară la alta, între un maxim de 17,8 elevi/profesor în Marea Britanie și un minim de 8,1 elevi/profesor în Lituania. În cazul României, valorile indicatorului au fost în creștere, de la un an la altul. Pe cicluri de învățământ, valorile indicatorului pentru România, în anul școlar 2012/2013 au fost: 18,1 - ISCED 1, 13,0 - ISCED 2, 15,9 - ISCED 3. (Sursa: EUROSTAT 2015)

Tabel 7. Numărul elevilor per cadru didactic la nivel european

Țara	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Romania	14,1	14,3	15,2	15,4
Marea Britanie	15,8	17,3	17,7	17,8
Franța	14,6	14,4	14,4	14,7
Germania	16,6	16,1	15,7	15,4
Bulgaria	13,5	13,6	13,8	13,9
Republica Cehă	14,2	14,2	13,3	13,2
Ungaria	11,4	11,4	11,3	11,3
Belgia	10,5	10,5	10,5	10,5
Lituania	8,0	8,3	8,1	8,1

Sursa: EUROSTAT, 2015.

CAPITOLUL II. PARTICIPAREA ȘCOLARĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

II. A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. A.1. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

În anul școlar 2014/2015, numărul de elevi din învățământul preuniversitar a fost de 3164,47 mii. S-a menținut tendința de scădere a efectivelor de elevi, cu care s-a confruntat sistemul de educație în ultimul deceniu. Unele niveluri de studiu au înregistrat creșteri ale efectivelor de elevi, altele scăderi accentuate. Cele mai importante creșteri ale efectivelor de elevi au fost la nivelul învățământului postliceal, precum și la nivelul învățământului primar. Cele mai mari scăderi ale numărului de elevi s-au înregistrat la nivelul învățământului liceal, preșcolar și gimnazial.

În ultimii 5 ani, efectivele de elevi cuprinse în sistemul românesc de învățământ preuniversitar au fost în scădere de la un an la altul. Această stare de fapt constituie un efect direct al evoluțiilor demografice. Astfel, conform estimărilor realizate de INS, rata brută a natalității a scăzut în ultimii ani, situându-se sub nivelul valorii indicatorului la nivel UE (în 2014, 8,3% în România și 10,2% în UE).

Efectivele de elevi au scăzut de la un an școlar la altul cu 14 mii, până la 72 mii elevi/an. În anul școlar 2014/2015, sistemul preuniversitar de învățământ românesc a cuprins 3164,47 mii elevi, în scădere cu 50 de mii față de anul anterior.

Tabel 8. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Preșcolar	Total	666123	673736	673641	581144	568217	559565
	Urban	352857	364115	369962	324288	318963	315174
	Rural	313266	309621	303679	256856	249254	244391
Primar	Total	845679	828853	810126	931951	942747	943494
	Urban	414547	410576	407984	485036	501520	511622
	Rural	431132	418277	402142	446915	441227	431872
- Primar de masă	Total	839174	822620	803902	925259	935824	936270
	Urban	408381	404679	402140	478714	494982	504754
	Rural	430793	417941	401762	446545	440842	431516
- Primar special	Total	6505	6233	6224	6692	6923	7224
	Urban	6166	5897	5844	6322	6538	6868
	Rural	339	336	380	370	385	356
Gimnazial	Total	873997	862588	819280	812241	800507	778663
	Urban	451433	444831	422467	418225	413352	323455
	Rural	422564	417757	396813	394016	387155	455208
- Gimnazial de masă	Total	864194	852480	809339	802324	790276	768266
	Urban	442272	435349	413199	408956	403715	313660
	Rural	421922	417131	396140	393368	386561	454606
- Gimnazial special	Total	9803	10108	9941	9917	10231	10397
	Urban	9161	9482	9268	9269	9637	9795
	Rural	642	626	673	648	594	602
Liceu	Total	835343	864271	886521	829517	774335	726403
	Urban	501650	492920	484086	445081	410197	*
	Rural	333693	371351	402435	384436	364138	*

Profesional/ SAM	Total	115432	54531	12382	19732	26484	50788
	Urban	51747	25348	6990	7064	8057	*
	Rural	63685	29183	5392	12668	18427	*
Postliceal	Total	62538	69928	79396	92784	102555	105557
	Urban	45835	52017	58326	64696	71341	*
	Rural	16703	17911	21060	28088	31214	*
Total	Total	3399112	3353907	3281336	3267369	3214845	3164470
	Urban	1818069	1789807	1749815	1744390	1723430	*
	Rural	1581043	1564100	1531521	1522979	1491415	*

* Începând cu anul școlar 2014/2015, INS nu mai oferă date defalcate după domiciliul părinților pentru învățământul liceal, profesional și postliceal

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Fig. 6. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Tendința de scădere a efectivelor de elevi se reflectă în mod diferit, în funcție de **nivelul de învățământ**.

- Astfel, ca urmare a trecerii copiilor de 6 ani în învățământul primar, continuă și în anul de referință al raportului scăderea numărului copiilor din **învățământul preșcolar** (559,57 mii copii, cu 8,6 mii mai puțin comparativ cu anul anterior), concomitent cu ușoara creștere, nu la fel de accentuată ca în anul precedent, a numărului de elevi din **învățământul primar** (943,49 mii elevi, comparativ cu 942,74 anul anterior). La nivelul învățământului primar, creșterea s-a înregistrat doar în mediul urban (10 mii elevi) – însoțită de o scădere similară a numărului de elevi din rural, determinată fiind de creșterea numărului copiilor de 6 ani care intră în clasa I (până în acest an școlar, datele statistice au arătat că multe familii din urban optau pentru înscrierea copiilor în clasa I cât mai târziu, peste 7 ani, deși legea educației din 2003 prevedea școlarizarea începând cu vârsta de 6 ani).
- La nivelul **învățământului gimnazial**, au scăzut efectivele de elevi cu peste 21 mii, față de anul anterior. În mediul urban, efectivele de elevi se reduc față de anul precedent cu aproape 90 de mii, iar în rural cresc, cu peste 68 de mii.
- În **învățământul liceal** se identifică cea mai accentuată tendință de scădere a efectivelor de elevi față de anul anterior: la nivelul anului școlar 2014/2015, sunt înscriși 726,40 mii elevi, cu aproape 48 de mii mai puțin față de anul anterior.
- Măsurile de revigorare a **învățământului profesional** au determinat orientarea mai multor elevi către această filieră de studiu. Astfel, în anul școlar 2014/2015, în învățământul profesional au fost înscriși 50,78 mii elevi, numărul lor aproape dublându-se față de anul anterior.
- Tot un trend ascendent se înregistrează și în **învățământul postliceal**: 105,55 mii elevi în 2014/2015, cu trei mii mai mult față de anul anterior.

II. A.2. Rata brută de cuprindere școlară la toate nivelurile de învățământ preuniversitar

În anul școlar 2014/2015, rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație, ca raport din populația în vârstă de 6-23 ani, a fost de 75,0%. În anul de referință, 78,1% din populația de 3-21 ani se afla în sistemul formal de educație (inclusiv grădinița). De asemenea, 88,5% din populația școlară de 3-18 ani frecventa sistemul de educație (de la grădiniță până la liceu).

În anul școlar 2014/2015, indicatorul **rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ** și-a continuat tendința ascendentă din ultimii ani, ajungând la valoarea de 75%.

Tabel 9. Rata brută de cuprindere școlară de la învățământul primar la cel superior, ca raport din populația în vârstă de 6/7-23 ani

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	78,7	77,0	74,1	74,3	74,7	75,0
Feminin	81,8	79,1	75,3	75,2	76,1	77,0
Masculin	76,5	75,0	72,9	73,4	72,8	72,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

O creștere a indicatorului a fost înregistrată în cazul populației feminine, în timp ce populația masculină a înregistrat o ușoară scădere. La nivelul anului școlar 2014/2015, valorile indicatorului sunt: 77% în cazul populației feminine și 72,1% în cazul celei masculine.

Pentru anul 2014/2015, calculul ratei brute de cuprindere școlară pentru diferitele niveluri de învățământ evidențiază următoarele date:

- Rata brută de cuprindere școlară, de la învățământul preșcolar la cel superior, la nivelul anului 2014/2015, a avut valoarea de 76,6% pe total (în ușoară creștere față de anul școlar anterior), din care 78,1% fetele și 74,3% băieții. După cum se poate vedea, populația feminină este în avantaj, la o diferență de patru puncte procentuale.
- Raportându-ne numai la învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la cel liceal și postliceal), la nivelul anului școlar 2014/2015, rata brută de cuprindere școlară a fost 78,1% (ca raport din populația de 3-21 ani). Populația feminină înregistrează o rată de cuprindere mai mare cu două puncte procentuale față de cea a băieților (78,6% fetele și 76,6% băieții).
- În cazul populației de 3-18 ani, rata brută de cuprindere școlară în învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la cel liceal) are valoarea de 88,5%. Situația pe genuri este echilibrată (88,6% fetele și 88,1% băieții).

II. A.3. Durata medie de frecvență a învățământului

Durata medie de frecvență a sistemului de învățământ a scăzut în ansamblu față de anul școlar anterior: un copil stă 15,8 ani în sistemul formal de educație, de la grădiniță la învățământul superior.

Valoarea indicatorului **speranța de viață școlară** trebuie interpretată în relație cu un complex de factori: vârsta de debut a școlarității, durata ciclurilor de învățământ, ponderea participanților la programe cu timp integral sau parțial etc.

În România, la nivelul anului școlar 2014/2015, durata medie de frecvență a sistemului de educație (de la învățământul preșcolar la cel superior) este de 15,8 ani (prin raportare la durata teoretică de 21 ani, în intervalul 3-23 ani). Valoarea indicatorului a scăzut față de anul anterior.

O analiză a valorii indicatorului indică diferențe pe genuri în favoarea fetelor – de până la un punct procentual – în principal ca o consecință a ratei mai mari de cuprindere a acestora în învățământul superior.

Tabel 10. Durata medie de frecventare a învățământului (de la învățământul preșcolar la cel superior) (ani)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	16,3	16,3	15,9	16,3	16,1	15,8
Feminin	16,5	16,5	16,1	16,5	16,3	16,5
Masculin	16,0	16,1	15,7	16,1	15,7	15,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Speranța de viață școlară pentru un copil de 6 ani este de 13,4 ani în 2014/2015, în scădere față de anul școlar precedent. Fetele au un mic avantaj, de un punct procentual.

Tabel 11. Speranța de viață școlară pentru un copil în vârstă de 6 ani (în ani)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	13,9	14,0	13,6	13,8	13,6	13,4
Feminin	14,2	14,2	13,7	13,9	13,9	14,1
Masculin	13,7	13,8	13,4	13,6	14,3	12,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

La nivelul UE-28, speranța de viață școlară (ISCED 0-6), calculată la nivelul anului 2012, a fost de 17,6 ani. Cele mai mari valori ale indicatorului se înregistrează în țări precum Finlanda (20,5 ani), Danemarca (19,8 ani), Belgia (19,5 ani), Olanda (19,1 ani), iar cele mai reduse în Cipru (14,9 ani), Luxemburg (15,1 ani), Slovacia (16,4 ani) și Croația (16,4 ani). România se situează sub media UE-28, cu valoarea de 16,9 ani. (Sursa: EUROSTAT 2015)

II. B. Învățământul preșcolar

II. B.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar

În anul școlar 2014/2015, peste 90% dintre copiii de 3-5/6 ani au fost cuprinși în învățământul preșcolar. Diferențele valorii indicatorului pe genuri sunt ne semnificative statistic, cu un ușor avantaj pentru fete. Rata de cuprindere în învățământul preșcolar din mediul rural este semnificativ mai redusă decât în mediul urban, ca urmare a ponderii reduse a copiilor de vârste mici care frecventează grădinițele de la sate. Aceste date semnaleză necesitatea implementării unor politici de susținere a participării la învățământului preșcolar din mediul rural.

În anul 2014/2015, învățământul preșcolar a cuprins 559,6 mii copii (în scădere cu 9 mii copii față de anul școlar anterior), școlarizați în 1205 grădinițe și 10448 secții ce funcționează pe lângă alte niveluri de învățământ. **Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar**, calculată la nivelul anului școlar 2014/2015 – reprezentând procentul copiilor cuprinși în grădiniță din totalul copiilor de vârstă corespunzătoare nivelului preșcolar – a crescut față de anul anterior, cu aproape 3 puncte procentuale, până la valoarea de 90,1%.

Tabel 12. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar (3-5/6 ani)

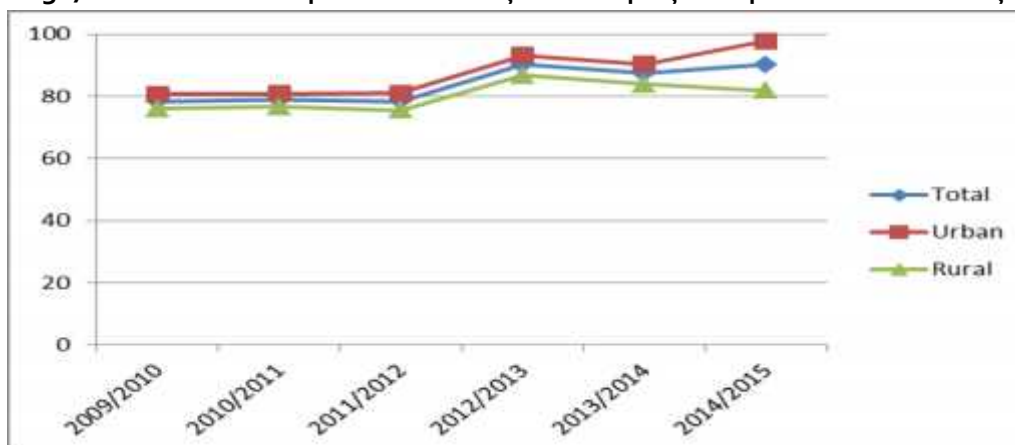
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	78,4	78,8	78,4	90,2	87,4	90,1
Urban	80,7	80,9	81,0	93,2	90,3	97,7
Rural	76,0	76,6	75,5	86,7	83,9	81,8
Feminin	78,7	79,1	78,8	90,5	87,7	90,2
Masculin	78,1	78,5	78,0	89,9	87,1	89,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Diferențele pe genuri, privind participarea în învățământul preșcolar, sunt în scădere și nu sunt semnificative: 90,2% pentru fete, respectiv 89,9% pentru băieți.

Pe fondul evoluției pozitive a valorii indicatorului, se adâncesc discrepanțele pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Aceste diferențe manifestă o tendință ascendentă, în perioada de referință a prezentului raport, de la 4,7 p.p. în 2009/2010, la o diferență de 15,9 p.p. în anul școlar 2014/2015 (97,7% în urban și 81,8% în rural). Analiza valorii ratelor specifice pe vârste explică această diferență pe medii de rezidență astfel: mult mai puțini copii de 3 ani din mediul rural sunt cuprinși în grădinițe, comparativ cu mediul urban. Opțiunea părinților din rural de a nu-și trimite copiii la grădiniță la vârste mai mici este determinată atât de diferite dificultăți de acces (de exemplu, distanțe adesea mari dintre casă și grădiniță), cât și de disponibilitățile de timp pentru îngrijirea copiilor pe care le au familiile în rural, comparativ cu urbanul. Aceste date evidențiază necesitatea susținerii continue a mediului rural, prin proiecte și măsuri specifice, privind dezvoltarea rețelei de unități de învățământ preșcolar și susținerea participării la educația timpurie.

Fig. 7. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar pe medii de rezidență

Participarea la educația preșcolară a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu este un indicator european care are ca țintă, pentru anul 2020, valoarea de 95%. La nivelul anului 2012, media UE-28 privind acest indicator a fost de 93,9%, în creștere față de anii anteriori. Valorile cele mai crescute s-au înregistrat în Franța (100%) și Olanda (99,6%), Italia, Danemarca, Belgia, Spania, Marea Britanie, Germania, Portugalia, Ungaria. Multe alte țări au înregistrat, în ultimii 10 ani, creșteri importante ale valorii indicatorului. Este și cazul României: de la 67,6% în 2000 la 85,5% în 2012. Țările cu valori ale indicatorului mai reduse decât România sunt: Polonia, Slovacia, Grecia, Finlanda, Croația. (Sursa: EUROSTAT 2015)

II. B.2. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

Calculată la nivelul anului școlar 2014/2015, durata medie de frecvență a grădiniței de către copiii din România este de 2,5 ani (raportat la durata teoretică de 3 ani a învățământului preșcolar), având valoare constantă în ultimii trei ani școlari.

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar a înregistrat o creștere continuă în ultimul deceniu. Odată cu trecerea grupei de vârstă 6 ani la învățământul obligatoriu, în 2012/2013, durata medie de frecvență a grădiniței a scăzut de la 3,1 la 2,5. Datele calculate pentru ultimii trei ani școlari evidențiază valori constante: în medie, un copil stă 2,5 ani în învățământul preșcolar. Fetele și băieții petrec o perioadă relativ similară în învățământul preșcolar, cu foarte mici diferențe în favoarea fetelor.

Tabel 13. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	3,1	3,1	3,1	2,5	2,5	2,5
Urban	3,2	3,2	3,2	2,5	2,6	2,7
Rural	3,0	3,0	3,0	2,5	2,3	2,2

Feminin	3,1	3,1	3,1	2,6	2,5	2,5
Masculin	3,1	3,1	3,1	2,4	2,5	2,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

În ultimul deceniu, durata de frecvență a învățământului preșcolar a fost mai mare în urban cu 0,2-0,4 ani față de rural. În anul 2014/2015, diferența pe medii de rezidență s-a accentuat, ajungând la valoarea de 0,5 ani.

II. B.3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul preșcolar

Analiza ratelor specifice de cuprindere în grădiniță din ultimii ani reflectă creșterea participării la învățământul preșcolar a copiilor din grupa de vârstă 3-5/6 ani. În anul școlar 2014/2015, valorile ratelor specifice de cuprindere au scăzut pentru vârsta de 3 ani și au crescut pentru 4 și 5 ani. Astfel, aproape trei sferturi dintre copiii de 3 ani, aproape 85% dintre cei de 4 ani și aproape 89% dintre copiii de 5 ani sunt cuprinși în grădinițe.

Începând cu anul școlar 2012/2013, grupa de vârstă 6 ani corespunde învățământului obligatoriu. Pentru prezentul raport, în vederea asigurării comparabilității datelor, sunt oferite date privind ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar și pentru această grupă de vârstă. Analiza acestor date este relevantă în perspectiva evaluării eficienței obligativității clasei pregătitoare de la această vârstă.

Astfel, înainte de implementarea debutului școlar de la 6 ani, peste trei sferturi dintre copiii de această vârstă erau cuprinși în grădinițe și aproximativ 20% în ciclul primar. Începând cu anul 2012/2013, a scăzut semnificativ ponderea copiilor de 6 ani din grădinițe, de la 17,8% în 2012/2013, ca prim an de implementare a măsurii, la 13,5% în 2014/2015. Concomitent, a crescut ponderea copiilor de 6 ani înscriși la școală, de la 73% în 2012/2013 la aproape 86% în 2014/2015.

Aceste date evidențiază faptul că introducerea clasei pregătitoare de la vârsta de 6 ani și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare au constituit un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar din cauza "fricii" de dificultățile școlii.

Față de anul școlar anterior, ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar au înregistrat tendințe descendente la 3 ani și ascendente la 4 și 5 ani, la nivel general. Pe medii de rezidență, mediul rural este în dezavantaj: valorile ratelor specifice au scăzut pentru toate vârstele corespunzătoare învățământului preșcolar. Ca și în anii trecuți, diferențele pe medii de rezidență sunt mai ample, în special în cazul vârstei de 3 ani, în favoarea mediului urban (peste 80% dintre copiii de 3 ani din mediul urban merg la grădiniță, comparativ cu numai 63,4% în rural) și în cazul vârstei de 6 ani, în favoarea mediului rural (12,1% copii de 6 ani din mediul urban merg la grădiniță, comparativ cu 14,8% în mediul rural).

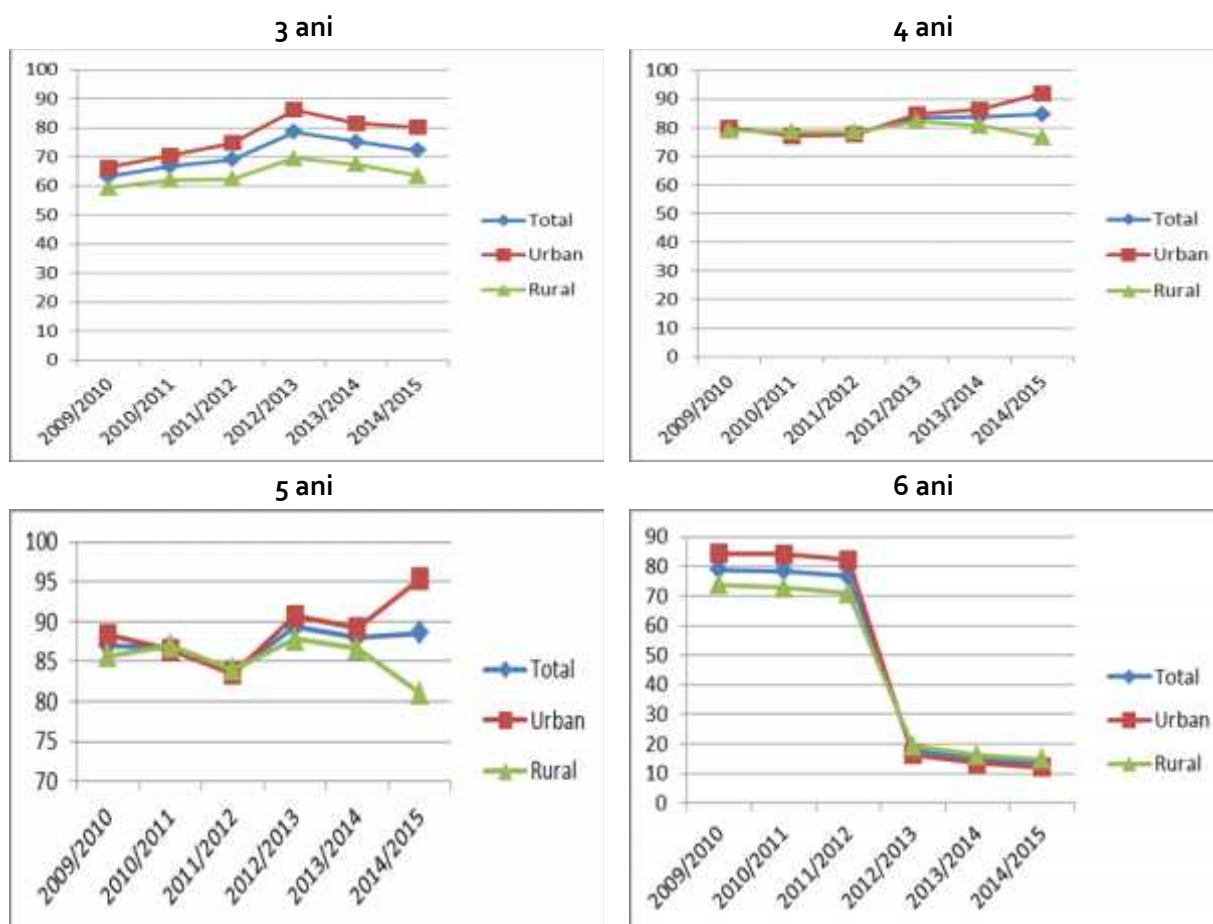
Tabel 14. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul preșcolar

Vârsta		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
3 ani	Total	63,1	66,6	69,1	78,5	75,2	72,2
	Urban	66,3	70,5	74,8	86,2	81,6	80,2
	Rural	59,3	62,0	62,3	69,5	67,4	63,4
	Feminin	64,5	67,9	70,3	80,3	76,5	73,3
	Masculin	61,7	65,4	67,9	76,9	74,1	71,1
4 ani	Total	79,6	77,8	78,0	83,6	83,7	84,6
	Urban	80,0	77,1	77,5	84,7	86,3	92,0
	Rural	79,1	78,6	78,6	82,2	80,7	76,5
	Feminin	80,3	78,5	78,6	83,6	84,2	85
	Masculin	79,0	77,2	77,5	83,6	83,3	84,2

5 ani	Total	87,0	86,7	83,7	89,3	88,0	88,6
	Urban	88,3	86,5	83,5	90,7	89,2	95,3
	Rural	85,7	87,0	84,0	87,8	86,6	81,1
	Feminin	87,5	87,1	84,6	89,3	87,9	88,2
	Masculin	86,5	86,4	82,9	89,4	88,1	88,7
6 ani	Total	78,9	78,4	76,7	17,8	14,9	13,5
	Urban	84,3	84,1	82,2	16,5	13,6	12,1
	Rural	73,7	72,8	70,9	19,3	16,3	14,8
	Feminin	78,0	77,9	76,2	17,3	14,1	12,5
	Masculin	79,7	78,9	77,2	18,3	15,5	14,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2015.

Fig. 8. Rata specifică de cuprindere în învățământul preșcolar pe vârste și pe medii de rezidență

II. C. Învățământul primar și gimnazial

II. C.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial

Schimbarea de structură a sistemului de educație, începând cu anul școlar 2012/2013, a determinat efecte asupra ratei de cuprindere în învățământul primar și gimnazial. În ultimii trei ani școlari, valoarea indicatorului a fost de 90-91%. Se mențin diferențe pe cicluri de școlarizare. În învățământul primar sunt cuprinși aproape 89% dintre copiii de vârstă corespunzătoare, iar în învățământul gimnazial, puțin peste 91%. Mediul rural continuă să rămână defavorizat în privința ratei de participare la educație, în special la nivelul învățământului gimnazial, unde diferențele între rural și urban ajung la valori de 24 puncte procentuale.

În anul școlar 2014/2015, învățământul primar și gimnazial (de masă și special) a cuprins 1722,2 mii elevi (cu 21 de mii mai puțin decât în anul școlar anterior), școlarizați în 4050 unități școlare.

Evoluția ratei brute de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial – reprezentând ponderea elevilor cuprinși în ciclul primar și gimnazial în totalul copiilor de vârstă corespunzătoare celor două niveluri de studiu (6-14 ani) – a fost influențată de măsurile de politică școlară implementate în ultimii ani. Pe parcursul perioadei analizate, valoarea indicatorului a fost în scădere, de la 98% în 2009/2010 la aproape 90% în 2014/2015. În ultimii trei ani școlari, a fost înregistrată o scădere amplă, până la valori de 90% – ca o consecință a schimbării structurii sistemului școlar, prin includerea clasei pregătitoare în componența învățământului primar (ca urmare, intervalul de vârstă luat în analiză la calcularea indicatorului este mai mare). În anul școlar de referință, indicatorul își continuă tendința descendentă, coborând sub pragul de 90%.

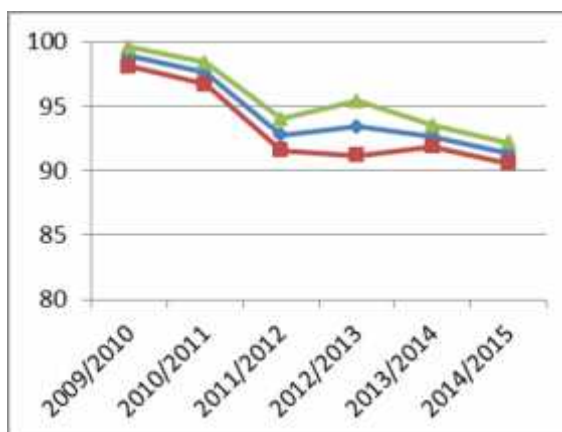
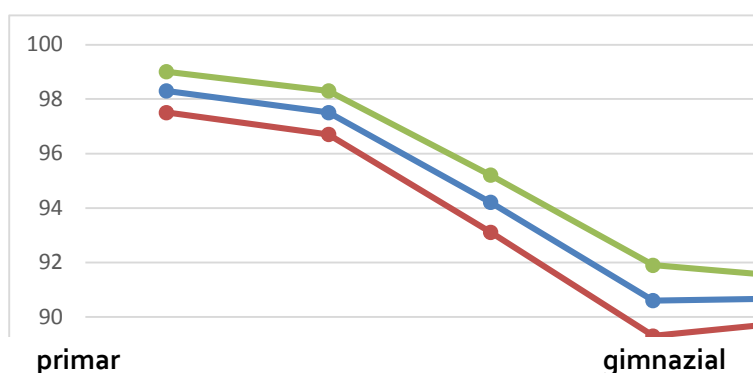
Tabel 15. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	98,3	97,5	94,2	90,6	90,7	89,9
Urban	106,4	105,8	102,8	97,0	97,4	100,4
Rural	91,2	90,3	86,6	84,6	84,2	80,4
Feminin	97,5	96,7	93,1	89,3	89,9	89,2
Masculin	99,0	98,3	95,2	91,9	91,4	90,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

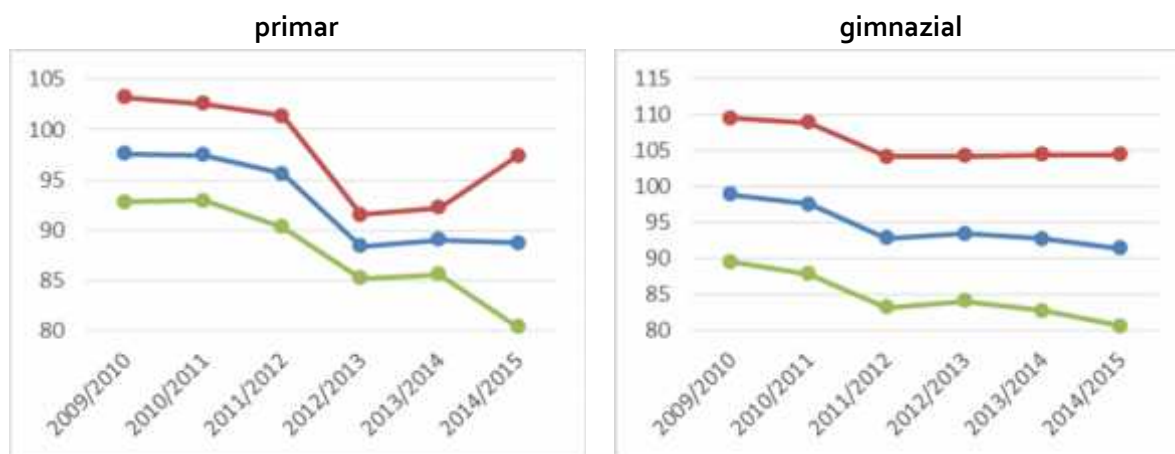
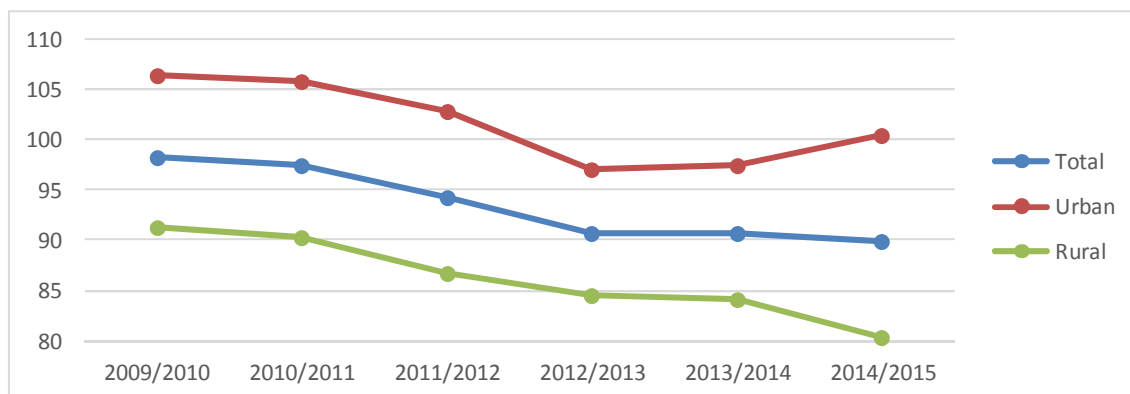
Diferența pe genuri s-a mai diminuat, dar se menține și în 2014/2015 în favoarea băieților cu 1,4 puncte procentuale (89,2% fete, respectiv 90,6% băieți).

Fig. 9. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial pe genuri - total primar și gimnazial

În ultimii ani, rata de cuprindere în învățământul primar și gimnazial a scăzut constant, atât în mediul urban, cât și în rural, dar cu păstrarea unor diferențe semnificative **pe medii de rezidență**. În 2014/2015, se înregistrează o creștere de 3 p.p. la nivelul mediului urban și o scădere de aproape 4 p.p. la nivelul mediului rural, fapt ce face să crească și mai mult diferența pe medii de rezidență, în comparație cu anii anteriori; aceasta a ajuns la 20 de puncte procentuale în defavoarea mediului rural.

Fig. 10. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, pe medii de rezidență – total primar și gimnazial

Tendința descendentă înregistrată de rata brută de cuprindere din primar și gimnazial în anul școlar 2014/2015 se manifestă diferit **pe cicluri de școlarizare**.

După o perioadă de valori relativ constante, **rata brută de cuprindere în învățământul primar** a scăzut semnificativ în ultimii trei ani școlari, ca efect al trecerii clasei pregătitoare în componența învățământului primar. În anul școlar 2014/2015, s-a înregistrat o ușoară scădere față de anul anterior, cu 0,3 p.p. (până la valoarea de 88,7%). O pondere încă semnificativă a copiilor de 6 ani se regăsește în grădinițe (13,5%).

Tabel 16. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	97,6	97,5	95,6	88,4	89,0	88,7
Urban	103,2	102,6	101,4	91,5	92,2	97,4
Rural	92,8	92,9	90,3	85,2	85,6	80,3
Feminin	96,9	96,7	94,7	87,7	88,3	88,1
Masculin	98,3	98,2	96,4	89,0	89,6	89,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Din perspectiva mediului de rezidență, la nivelul învățământului primar se observă o creștere a ratei brute de cuprindere în urban, cu peste 5 p.p. și o scădere în rural, cu o pondere comparabilă. În anul de referință,

se evidențiază bine, încă o dată, faptul că învățământul de la sate continuă să fie defavorizat, în comparație cu cel de la orașe, din perspectiva participării școlare (80,3% rural și 97,4% urban). De asemenea, valoarea indicatorului este ușor mai mare în cazul băieților, în comparație cu fetele, diferența de peste 1 p.p. păstrându-se ca și în anii anteriori.

În **învățământul gimnazial**, valoarea ratei brute de cuprindere a crescut în perioada 2007-2010, ca urmare a școlarizării la acest nivel de studiu a copiilor ce au intrat în clasa I în 2003/2004 (două generații de 6 și de 7 ani). Ulterior, rata de participare în gimnaziu a scăzut semnificativ, până la valoarea de 91,4% în 2014/2015.

Tabel 17. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	98,9	97,6	92,8	93,4	92,7	91,4
Urban	109,6	108,9	104,2	104,3	104,5	104,5
Rural	89,5	87,8	83,1	84,0	82,7	80,5
Feminin	98,1	96,7	91,6	91,2	91,9	90,6
Masculin	99,6	98,4	94,0	95,4	93,5	92,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Datele evidențiază faptul că discrepanța dintre rural și urban se accentuează, pe fondul stagnării valorii indicatorului în urban și scăderii în rural, diferența ajungând la 24 p.p. (80,5% rural și 104,5% urban). Această situație de defavorizare a mediului rural este efect al părăsirii timpurii a școlii după terminarea ciclului primar, precum și al fenomenului migrației externe.

II. C.2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

În ultimii trei ani școlari, durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial a crescut semnificativ până la valoarea de 8,0 ani – ca urmare a includerii clasei pregătitoare în structura învățământului obligatoriu. Ca și în anii anteriori, se mențin disparități importante între mediul urban și cel rural: elevii din urban petrec 8,8 ani în învățământul primar și gimnazial, iar cei din rural numai 7,1 ani (prin raportare la durata teoretică de 9 ani de învățământ primar și gimnazial).

Valoarea indicatorului **durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial** a fost influențată de schimbările de structură a sistemului de învățământ. Astfel, în ultimul deceniu, valoarea indicatorului a fost de aproximativ 7,5 ani (prin raportare la durata teoretică de 8 ani de învățământ primar și gimnazial). În anul 2011/2012, s-a înregistrat o scădere semnificativă cu 0,3 ani, determinată de ieșirea din clasa a VIII-a a generației de copii care au avut debutul școlar în anul 2003/2004 (la 6 ani și la 7 ani concomitent). Ulterior, intrarea, în anul 2012/2013, a clasei pregătitoare în structura învățământului primar a determinat, în mod direct, creșterea duratei de frecvență a învățământului primar și gimnazial cu aproximativ 1 an, indicatorul având în ultimii ani valoarea de 8,0 ani (prin raportare la durata teoretică de 9 ani de învățământ primar și gimnazial). În anul școlar de referință al acestui raport – 2014/2015 – durata de frecvență a învățământului primar și gimnazial a fost de 7,9 ani.

Tabel 18. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

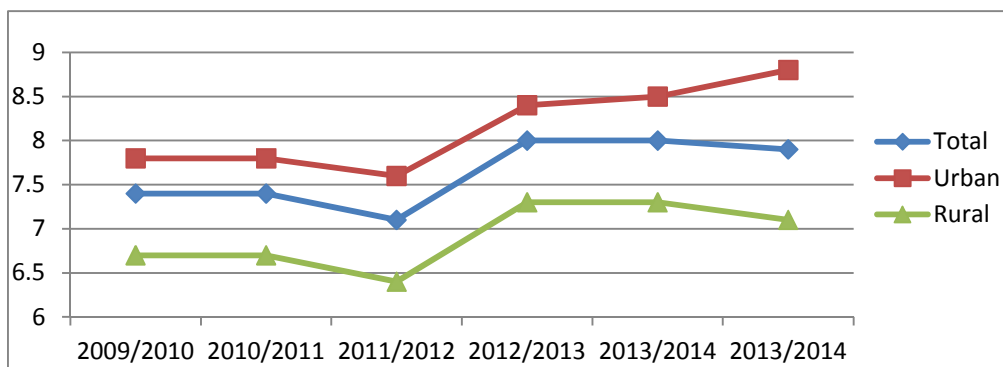
	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	7,4	7,4	7,1	8,0	8,0	7,9
Urban	7,8	7,8	7,6	8,4	8,5	8,8
Rural	6,7	6,7	6,4	7,3	7,3	7,1
Feminin	7,2	7,2	6,9	7,9	7,9	7,9
Masculin	7,3	7,3	7,0	7,9	8,0	7,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Analiza datelor **pe genuri** evidențiază, în perioada ultimilor nouă ani școlari, valori ale indicatorului similare în cazul fetelor și al băieților.

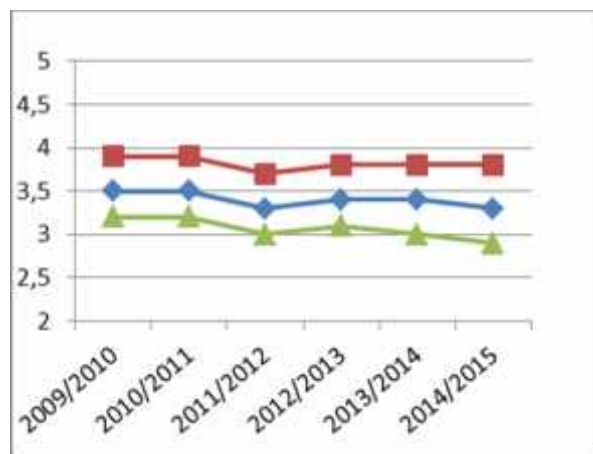
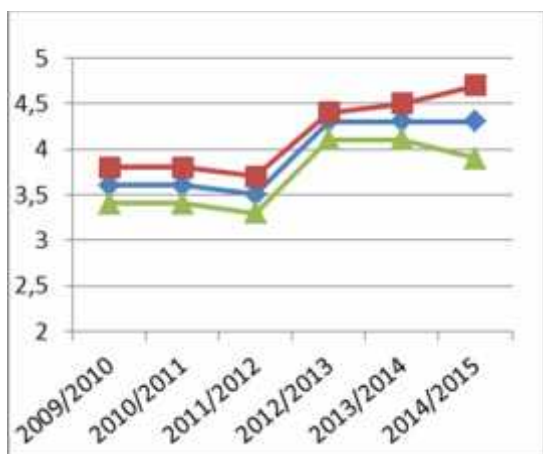
În ultimii ani se păstrează un decalaj important al valorii duratei medii de frecvență a învățământului **pe medii de rezidență**: în medie, un copil din mediul rural studiază în învățământul primar și gimnazial cu aproximativ 1 an mai puțin decât un copil din mediul urban. În anul școlar 2014/2015, diferența pe medii s-a accentuat în defavoarea mediului rural, pe fondul creșterii duratei medii de frecvență a copiilor din urban și al scăderii indicatorului pentru copiii din rural (8,8 ani în urban și numai 7,1 ani în rural – cu 1,9 ani mai puțin decât durata oficială).

Fig. 11. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial, pe medii de rezidență
- total primar și gimnazial -

primar

gimnazial

Tendințe similare cu cele prezentate se înregistrează și la nivelul fiecărui ciclu de învățământ. Astfel, durata medie de frecvență a **învățământului primar** a crescut semnificativ în ultimii trei ani școlari, până la valoarea de 4,3 ani, ca urmare a instituirii obligativității clasei pregătitoare. Variațiile pe genuri sunt aproape inexistente. Ca și în anii trecuți, se păstrează diferența pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Pentru anul școlar de referință, diferența dintre mediul urban și rural a crescut față de anul anterior: în medie, un elev din mediul rural studiază în învățământul primar cu 0,8 ani mai puțin decât un elev din mediul urban.

Tabel 19. Durata medie de frecvență a învățământului primar

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	3,6	3,6	3,5	4,3	4,3	4,3
Urban	3,8	3,8	3,7	4,4	4,5	4,7
Rural	3,4	3,4	3,3	4,1	4,1	3,9

Feminin	3,5	3,5	3,5	4,3	4,3	4,3
Masculin	3,6	3,6	3,5	4,3	4,3	4,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Pentru învățământul gimnazial, indicatorul a avut valori aproape constante în ultimii ani. În 2014/2015, valoarea indicatorului a fost de 3,3 ani, și de această dată cu diferențe accentuate pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural: în medie, un elev din mediul urban studiază în învățământul gimnazial cu 0,9 ani mai mult decât un elev din mediul rural.

Tabel 20. Durata medie de frecventare a învățământului gimnazial

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	3,5	3,5	3,3	3,4	3,4	3,3
Urban	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8	3,8
Rural	3,2	3,2	3,0	3,1	3,0	2,9
Feminin	3,5	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3
Masculin	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4	3,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Diferențele pe medii de rezidență, în ceea ce privește durata medie de frecventare a învățământului – mai accentuate în ultimul an școlar – evidențiază, la fel ca și alți indicatori, situația defavorizată a populației de vârstă școlară din ariile rurale.

II. C.3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Schimbările de structură a sistemului de învățământ au influențe directe asupra ratelor specifice de cuprindere. Rata de cuprindere a copiilor de 6 ani în învățământul primar este în creștere de la un an școlar la altul, ajungând în 2014/2015 la valoarea de peste 85% (cu aproape 5 p.p. mai mult decât în anul școlar trecut). O pondere încă ridicată dintre copiii de 6 ani (13,5%) au rămas în grădinițe. Ratele specifice de cuprindere pentru celelalte vârste specifice învățământului primar și gimnazial au înregistrat ușoare oscilații față de anul anterior. Se înregistrează, în continuare, procente relativ ridicate de elevi care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani).

Rata specifică de cuprindere exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă; indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

Rata specifică de cuprindere variază de la valori de aproximativ 20% pentru copiii de 6 ani cuprinși în învățământul primar înainte de anul școlar 2012/2013, la peste 85% în 2014/2015 (cu aproape 5 p.p. mai mult decât în anul școlar anterior): 79,5% în clasa pregătitoare și 6,2% în clasa I (în creștere față de anul anterior). În același timp, o pondere de 13,5% din copiii de 6 ani (în scădere față de anul școlar trecut) au rămas cuprinși în învățământul preșcolar. Dacă înainte de introducerea obligativității clasei pregătitoare, nivelul ratei de cuprindere în școală a copiilor de 6 ani era mai ridicat în rural decât în urban, în ultimii trei ani tendința s-a inversat, valoarea indicatorului fiind mai mare în urban decât în rural cu aproape 20 p.p. (95,4% în urban, respectiv 75,8% în rural). În mod constant, diferența valorii indicatorului pe genuri este în favoarea fetelor: mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la vârsta de 6 ani (86,7% fete, respectiv 84,9% băieți).

La celelalte vârste corespunzătoare învățământului primar, rata specifică de cuprindere pe vârste înregistrează ușoare oscilații față de anul anterior, notabilă fiind cea înregistrată de copiii în vârstă de 8 ani, determinată de scăderea ratei în mediul rural. De aici se evidențiază, încă o dată, situația defavorizată a populației din mediul rural și nevoia unor intervenții adaptate.

Pe genuri, se remarcă faptul că, la vârstele de intrare în învățământul primar, ratele de cuprindere sunt mai mari pentru fete în comparație cu băieții, fapt datorat, cel mai probabil, unui debut școlar mai rapid al acestora.

Pe medii de rezidență, ratele de cuprindere sunt mai mari în urban în comparație cu mediul rural, la toate vârstele corespunzătoare învățământului primar.

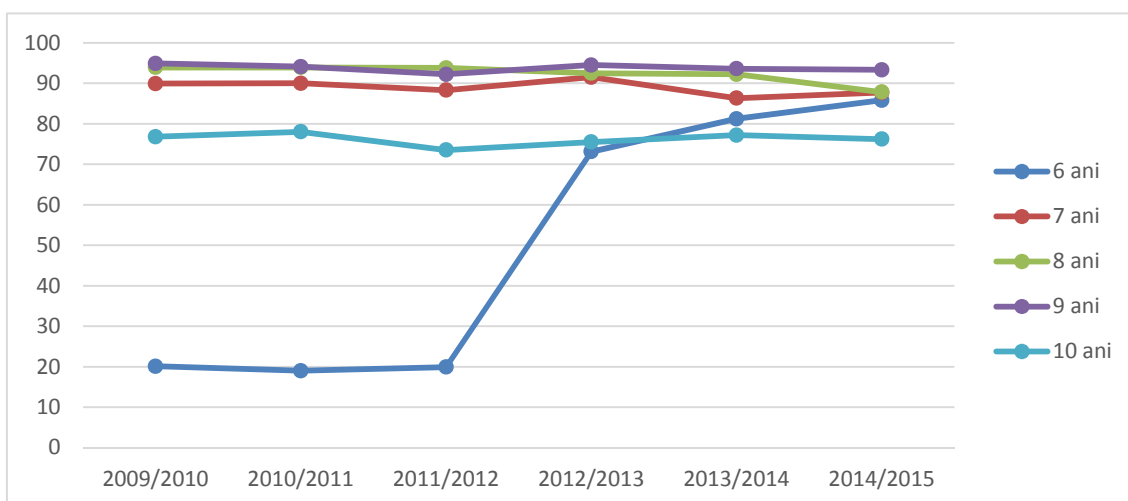
Se remarcă prezența, în învățământul primar, a unei ponderi relativ ridicată de **elevi care depășesc vârsta oficială corespunzătoare** acestui nivel de studii: 10% dintre copiii de 11 ani și 2,1% dintre copiii de 12 ani sunt cuprinși în învățământul primar. Această stare de fapt poate avea multiple cauze: debutul școlar întârziat (mai ales în învățământul special, dar nu numai); fenomenul repetenției, cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație și cu efecte asupra abandonului școlar.

Tabel 21. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul primar

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
6 ani	Total	20,1	19,0	19,9	73,1	81,2	85,8
	Urban	19,3	18,2	19,4	73,9	83,3	95,4
	Rural	20,9	19,9	20,5	72,2	78,8	75,8
	Feminin	21,1	20,0	21,0	74,1	82,2	86,7
	Masculin	19,2	18,0	18,9	72,2	80,3	84,9
7 ani	Total	89,9	90,0	88,3	91,5	86,3	87,7
	Urban	93,4	93,2	93,0	94,4	87,9	95,0
	Rural	86,7	86,9	83,7	88,4	84,5	80,4
	Feminin	90,7	90,2	88,4	91,3	86,5	87,8
	Masculin	89,1	89,7	88,1	91,8	86,1	87,7
8 ani	Total	93,9	93,9	93,8	92,5	92,2	87,8
	Urban	99,1	97,8	97,7	96,7	95,1	95,2
	Rural	89,4	90,4	90,1	88,3	88,9	80,4
	Feminin	93,4	93,6	93,4	92,5	91,8	87,6
	Masculin	94,4	94,2	94,1	92,4	92,5	88,0
9 ani	Total	94,9	94,1	92,2	94,5	93,6	93,3
	Urban	101,0	99,6	98,5	99,0	98,5	102,7
	Rural	89,8	89,3	86,7	90,3	88,8	84,4
	Feminin	94,7	93,4	92,2	93,7	93,4	93,1
	Masculin	95,1	94,8	92,1	95,3	93,8	93,6
10 ani	Total	76,8	78,0	73,5	75,5	77,2	76,2
	Urban	83,0	84,6	79,9	80,2	82,1	85,4
	Rural	71,7	72,4	68,0	71,3	72,6	68,0
	Feminin	75,1	76,3	71,8	74,5	75,3	74,8
	Masculin	78,5	79,6	75,1	76,4	79,0	77,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 12. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul primar

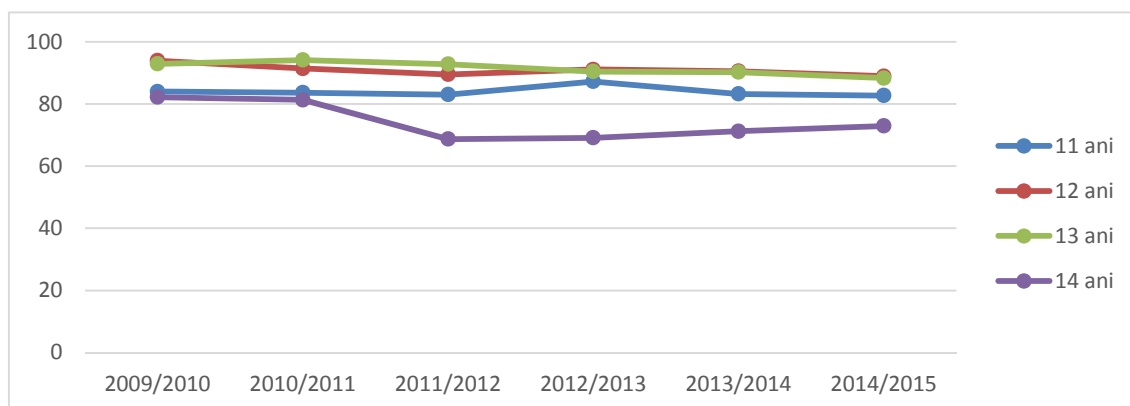
Evoluția ratelor specifice de cuprindere în învățământul gimnazial înregistrează scăderi ușoare față de anul anterior, pentru 11, 12 și 13 ani, cu ușoare creșteri la 14 ani. Ca și în învățământul primar, ratele de cuprindere în gimnaziu sunt mai mari în urban în comparație cu mediul rural, la toate vârstele corespunzătoare acestui nivel de studiu. De asemenea, ponderea elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare învățământului gimnazial se păstrează încă la valori mari: 11,2% dintre copiii de 15 ani și 2,5% dintre copiii de 16 ani sunt cuprinși în învățământul gimnazial.

Tabel 22. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul gimnazial

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
11 ani	Total	84,0	83,6	83,0	87,2	83,2	82,7
	Urban	93,1	93,2	92,9	92,6	91,7	94,1
	Rural	76,2	75,6	74,8	82,1	75,6	73,0
	Feminin	85,2	84,0	83,8	83,8	84,7	83,6
	Masculin	82,8	83,2	82,2	90,6	81,7	81,9
12 ani	Total	93,9	91,4	89,5	91,1	90,5	88,9
	Urban	103,0	101,4	99,3	101,6	101,4	100,0
	Rural	85,9	83,0	81,3	82,2	81,2	79,7
	Feminin	93,5	92,2	89,2	91,0	90,4	89,2
	Masculin	94,2	90,7	89,8	91,1	90,6	88,7
13 ani	Total	92,9	94,1	92,8	90,4	90,2	88,3
	Urban	103,1	103,8	102,2	101,3	100,5	100,2
	Rural	83,8	85,6	84,8	81,4	81,6	78,5
	Feminin	93,0	93,5	92,9	90,1	90,1	88,2
	Masculin	92,7	94,7	92,7	90,6	90,2	88,5
14 ani	Total	82,2	81,3	68,7	69,1	71,2	72,9
	Urban	91,1	91,0	79,2	79,7	82,3	85,0
	Rural	74,4	72,7	59,6	60,2	62,2	63,1
	Feminin	81,7	80,8	66,7	67,8	69,7	71,3
	Masculin	82,7	81,8	70,6	70,3	72,7	74,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 13. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul gimnazial

II. C.4. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

În anul școlar 2013/2014, rata abandonului școlar a crescut ușor în comparație cu anul școlar anterior. La nivel general, 1,5% dintre elevii de nivel primar și gimnazial abandonează școala. Mediul rural, gimnaziul, populația școlară masculină, respectiv clasele de început de ciclu gimnazial înregistrează valori ridicate ale abandonului școlar. Astfel, cele mai mari valori ale ratei abandonului școlar au fost la nivelul învățământului gimnazial din mediul rural (2,1%), a băieților din gimnaziu (1,9%), respectiv la nivelul clasei a V-a (2,5%).

La finalul anului școlar 2013/2014, învățământul primar și gimnazial de masă cuprindea 1699,6 mii elevi. Din totalul elevilor, 96,5% au fost declarați promovați, un procent de 2,9% repetenți și 0,6% cu situația școlară neîncheiată – situație relativ constantă, în comparație cu anul școlar anterior.

Datele corespunzătoare pentru învățământul special sunt următoarele: 17,6 mii la final de an, din care 97,4% au fost declarați promovați, un procent de 1,8% repetenți și 0,9% cu situația școlară neîncheiată.

Pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata abandonului școlar (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”) în anul 2013/2014 a fost de 1,5% (procent ce reprezintă 26,1 mii elevi). În comparație cu anul anterior, valoarea indicatorului a crescut foarte puțin. Reducerile semnificative ale indicatorului, la nivelul ultimilor doi ani școlari, evidențiază un impact pozitiv al includerii clasei pregătitoare în învățământul primar. Pe medii de rezidență, rata abandonului în învățământul primar și gimnazial păstrează aceeași diferență în defavoarea mediului rural (1,3% în urban și 1,8% în rural). În ceea ce privește abandonul pe genuri, se înregistrează o scădere a diferențelor față de anul anterior, dar valoarea indicatorului evidențiază frecvența mai amplă a situațiilor de abandon, în cazul populației școlare masculine (1,4% fete și 1,6% băieți).

Tabel 23. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

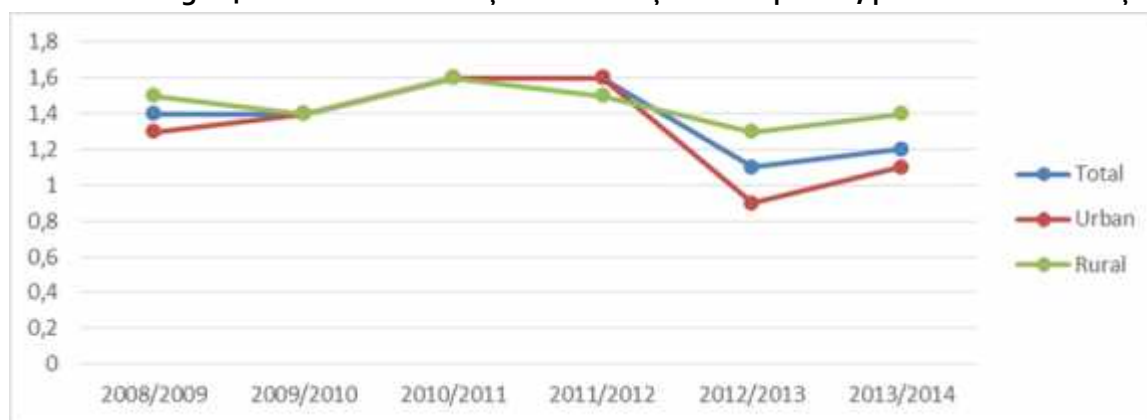
	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Învățământ primar și gimnazial						
Total	1,7	1,5	1,8	1,8	1,4	1,5
Urban	1,5	1,5	1,8	1,7	1,1	1,3
Rural	1,9	1,6	1,8	1,8	1,6	1,8

Feminin	1,5	1,4	1,7	1,5	1,2	1,4
Masculin	1,8	1,7	1,9	2	1,5	1,6
Învățământ primar						
Total	1,4	1,4	1,6	1,6	1,1	1,2
Urban	1,3	1,4	1,6	1,6	0,9	1,1
Rural	1,5	1,4	1,6	1,5	1,3	1,4
Feminin	1,3	1,3	1,5	1,4	1,0	1,1
Masculin	1,6	1,6	1,7	1,7	1,2	1,3
Învățământ gimnazial						
Total	1,9	1,7	2,0	1,9	1,7	1,8
Urban	1,6	1,5	1,9	1,8	1,4	1,5
Rural	2,2	1,8	2,0	2,1	2,1	2,1
Feminin	1,8	1,5	1,9	1,7	1,6	1,7
Masculin	2,0	1,8	2,1	2,2	1,9	1,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

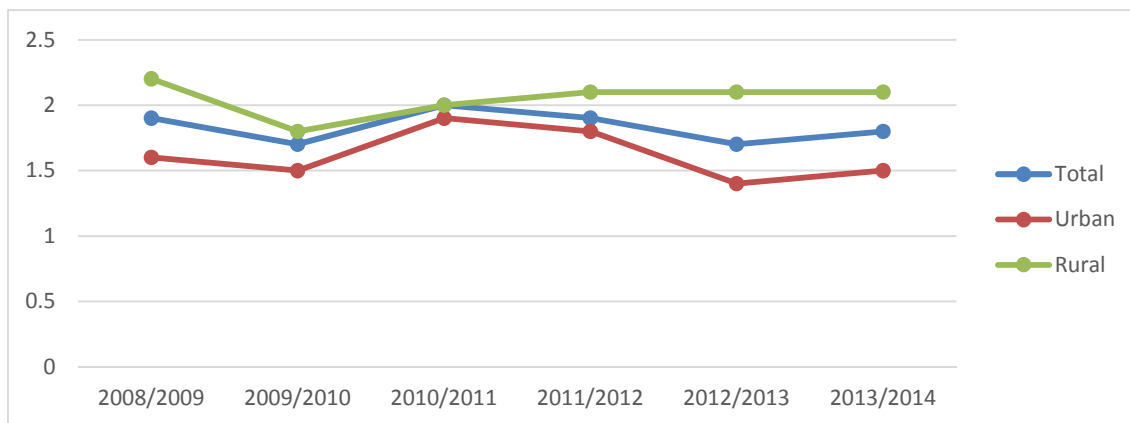
Pe fiecare nivel de studiu, se evidențiază aspecte caracteristice. În **învățământul primar**, abandonul școlar a crescut constant, după momentul trecerii la 10 ani de școlaritate obligatorie; situația s-a îmbunătățit în ultimii ani, ajungând, în 2012/2013 și 2013/2014, la ameliorări semnificative. În anul școlar 2013/2014, valoarea indicatorului a fost de 1,2%. Diferența pe medii de rezidență s-a redus ușor, mediul rural fiind în continuare defavorizat. Se păstrează decalajul constant pe genuri: mai mulți băieți din ciclul primar abandonează școala, comparativ cu fetele.

Fig. 14. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe medii de rezidență

În **învățământul gimnazial** se înregistrează, ca și în învățământul primar, o ușoară creștere a ratei abandonului școlar față de anul anterior; valoarea indicatorului a fost de 1,8% în 2013/2014. La acest nivel de studiu, diferențele pe medii de rezidență sunt mai mari decât în ciclul primar, de 0,6 puncte procentuale, în defavoarea mediului rural. Și în cazul gimnaziului, se evidențiază avantajul fetelor în comparație cu băieții (cu 0,2 puncte procentuale în defavoarea băieților).

Fig. 15. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe medii de rezidență

Relevantă, în contextul de față, este și analiza abandonului școlar **pe clase**. Datele evidențiază faptul că **ratele cele mai ridicate ale abandonului se înregistrează la clasele de început de cicluri de școlaritate**: clasa I (cu excepția ultimului an școlar analizat, în condițiile introducerii debutului școlar cu clasa pregătitoare), respectiv clasa a V-a. De asemenea, la nivel gimnazial, ratele abandonului sunt mai crescute pe fiecare clasă, decât cele înregistrate în ciclul primar.

Tabel 24. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, pe clase și medii de rezidență

		2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
cl. pregătitoare	Total	-	-	-	-	0,5	1,0
	Urban	-	-	-	-	0,1	0,7
	Rural	-	-	-	-	0,9	1,3
I	Total	2,1	2,3	2,2	2,0	1,3	1,5
	Urban	2,2	2,4	2,3	2,0	1,2	1,4
	Rural	2,1	2,3	2,1	2,0	1,5	1,6
a II-a	Total	1,3	1,2	1,5	1,5	1,2	1,3
	Urban	1,1	1,2	1,5	1,5	1,2	1,1
	Rural	1,4	1,3	1,5	1,5	1,3	1,5
a III-a	Total	1,1	1,1	1,4	1,3	1,0	1,1
	Urban	1,0	1,1	1,4	1,3	0,9	1,0
	Rural	1,2	1,1	1,4	1,3	1,2	1,3
a IV-a	Total	1,3	1,2	1,4	1,4	1,3	1,3
	Urban	1,1	1,2	1,4	1,4	1,3	1,2
	Rural	1,4	1,1	1,3	1,4	1,3	1,4
a V-a	Total	2,8	2,5	2,7	2,6	2,4	2,5
	Urban	2,6	2,5	2,8	2,6	2,2	2,1
	Rural	3,0	2,4	2,6	2,6	2,7	2,9
a VI-a	Total	1,6	1,5	1,8	1,7	1,4	1,6
	Urban	1,4	1,5	1,8	1,7	1,2	1,4
	Rural	1,8	1,6	1,9	1,7	1,7	1,8
a VII-a	Total	1,8	1,4	2,0	1,8	1,6	1,6
	Urban	1,5	1,2	1,8	1,8	1,2	1,4
	Rural	2,2	1,7	2,1	1,8	1,9	2,0
a VIII-a	Total	1,5	1,3	1,4	1,7	1,5	1,5
	Urban	1,1	1,1	1,2	1,7	1,1	1,2
	Rural	1,9	1,6	1,6	1,7	1,9	1,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2008-2015.

Fig. 16. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe clase

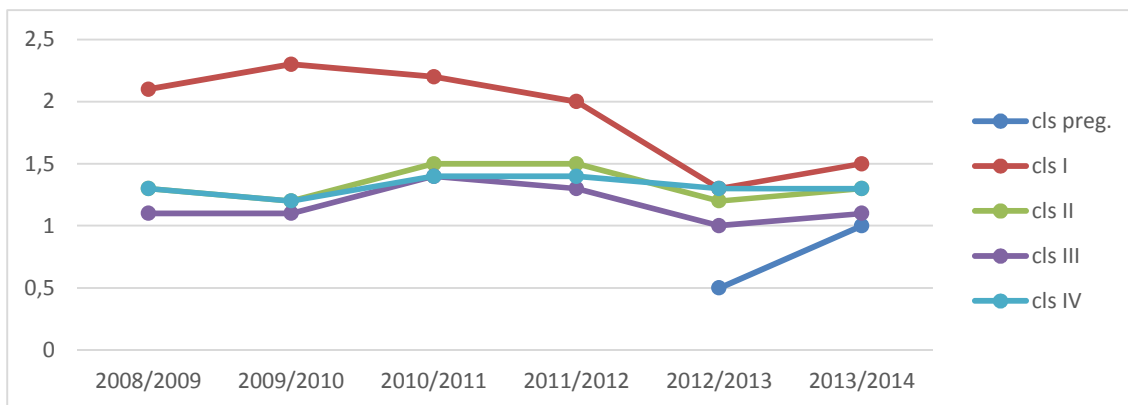
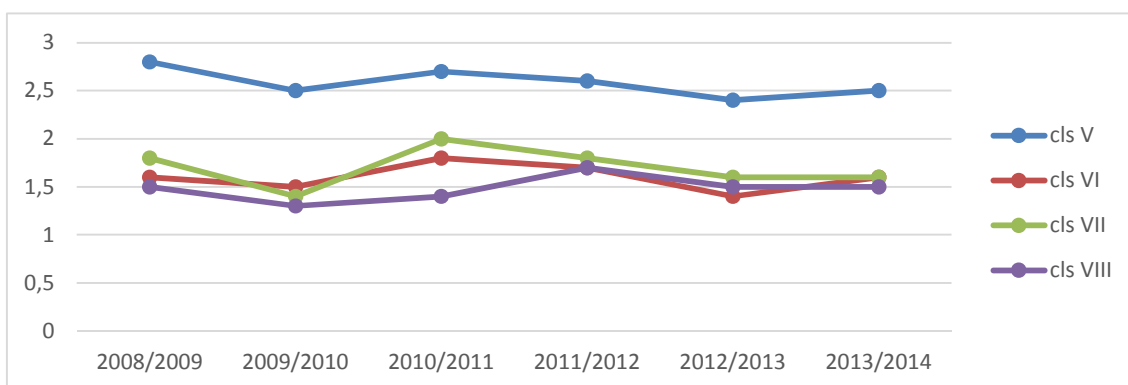

Fig. 17. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe clase

În mod cert, acest aspect are drept cauză dificultățile de adaptare cu care se confruntă elevii la trecerea de la un nivel de studiu la altul: stiluri de predare diferite, solicitări mai complexe în plan curricular, nu în ultimul rând, diferențe semnificative în ceea ce privește numărul de ore/săptămână. Din această perspectivă, **introducerea clasei pregătitoare are un efect pozitiv semnificativ, prin reducerea abandonului școlar** la nivelul ciclului primar, în special în clasele de început.

Este de remarcat tendința de scădere a ratei abandonului școlar de la clasa de debut în ciclul gimnazial la clasa de final din cadrul acestuia – determinată, cel mai probabil, de adaptarea progresivă a elevilor la solicitările școlare. Ca și în anii trecuți, discrepanțele în defavoarea mediului rural rămân semnificative, în special în învățământul gimnazial: abandonul elevilor din școlile rurale păstrează valori semnificativ mai mari, mai ales către clasele de final (a VII-a, a VIII-a), comparativ cu rata corespunzătoare mediului urban.

II. D. Învățământul liceal și profesional

II. D.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional

În anul școlar 2014/2015, valoarea ratei brute de cuprindere a populației de 15-18 ani în învățământul secundar superior a fost de 90%, în ușoară scădere față de anul anterior. Măsurile de politici educaționale de la acest nivel de studiu (desființarea SAM-urilor, noile măsuri de revigorare a învățământului profesional) au determinat schimbări importante ale valorilor acestui indicator în ultimii ani. Diferența de participare pe genuri revine, odată cu reintroducerea învățământului profesional, la un nivel semnificativ: șase puncte procentuale în favoarea populației feminine la liceu și șapte puncte procentuale în favoarea celei masculine în învățământul profesional.

Măsurile de politică educațională ce au vizat învățământul profesional în ultimii ani au determinat modificări semnificative în ceea ce privește cuprinderea, frecventarea și finalizarea învățământului secundar superior.

În anul școlar 2009/2010, unitățile SAM au intrat în lichidare; începând cu acest an, nu s-au mai făcut înscrieri în anul I, elevii care au continuat parcurgerea acestei filiere educaționale fiind cei din anii II și III; în

anul școlar 2014/2015 s-a reintrodus învățământul profesional cu durata de 3 ani. În perioada cuprinsă între cei doi ani școlari menționați, învățământul profesional a fost reglementat în termeni de funcționare printr-o serie de acte legislative: *Ordinul de ministru nr. 5730/2010, privind aprobarea Metodologiei de organizare și desfășurare a stagiilor de pregătire practică pentru dobândirea calificării profesionale de nivel 2; Ordinul de ministru nr. 3168/2012, privind organizarea și funcționarea învățământului profesional cu durata de 2 ani; Hotărârea Guvernului nr. 1062/2012, privind modalitatea de subvenționare de către stat a costurilor pentru elevii care frecventează învățământul profesional.*

Ca urmare, începând cu anul școlar 2009/2010, rata de cuprindere în învățământul secundar superior a înregistrat o scădere ușoară de la un an la altul. Scăderea cea mai accentuată se remarcă după anul 2012/2013, când au ieșit din sistemul educațional toți elevii înscriși în SAM-uri.

În anul școlar 2014/2015, o pondere de 90% din populația de 15-18 ani a fost cuprinsă în învățământul secundar superior (învățământ liceal și profesional). Situația pe genuri este echilibrată, în intervalul analizat neexistând diferențe notabile între rata de cuprindere a populației feminine și a celei masculine. Evoluția ratelor de cuprindere după criteriul de gen urmează, îndeaproape, valorile pe total.

Tabel 25. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (liceu și învățământ profesional)

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	96,7	96,5	96,0	94,9	91,2	90,0
Feminin	96,0	95,6	95,3	94,2	91,1	90,3
Masculin	97,4	97,7	96,6	95,6	90,8	89,6

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Începând cu anul școlar 2014/2015, Institutul Național de Statistică nu mai oferă date defalcate după domiciliul părinților, pentru elevii înscriși în învățământul secundar superior – nici pentru liceu, nici pentru învățământul profesional. În aceste condiții, analiza din cadrul prezentului raport se va face exclusiv asupra datelor pe total și pe genuri. Situația după mediul de rezidență al elevilor (domiciliul părinților) din rapoartele precedente semnalau însă o discrepanță semnificativă a ratei de cuprindere în învățământul secundar superior, în favoarea elevilor proveniți din mediul urban. La nivelul învățământului liceal, ponderea elevilor proveniți din mediul urban era mai mare, iar la nivelul celui profesional, elevii proveniți din mediul rural erau mai bine reprezentați.

La nivelul liceului, rata de cuprindere a crescut semnificativ în ultimul deceniu, ajungând la valoarea maximă de aproape 95% în 2011/2012 (momentul la care a intrat în clasa a IX-a generația care a avut debutul școlar în 2003/2004, la 6 și 7 ani concomitent). Această creștere anuală a fost determinată și de intrarea în lichidare a învățământului profesional, care a orientat către liceu pe toți absolvenții de gimnaziu. Începând cu anul școlar 2012/2013, valorile ratei de cuprindere în liceu scad, ajungând la valoarea de 84,1% în 2014/2015 – anul reintroducerii învățământului profesional cu durata de 3 ani.

Evoluția indicatorului pe genuri este asemănătoare celei la nivel general. Se poate remarca strânsa asociere între distribuția pe genuri a efectivelor de elevi și evoluția învățământului profesional: intrarea în lichidare în 2009/2010, respectiv reînființarea în 2014/2015 (ani în care o pondere mai ridicată de băieți erau înscriși în această rută de formare).

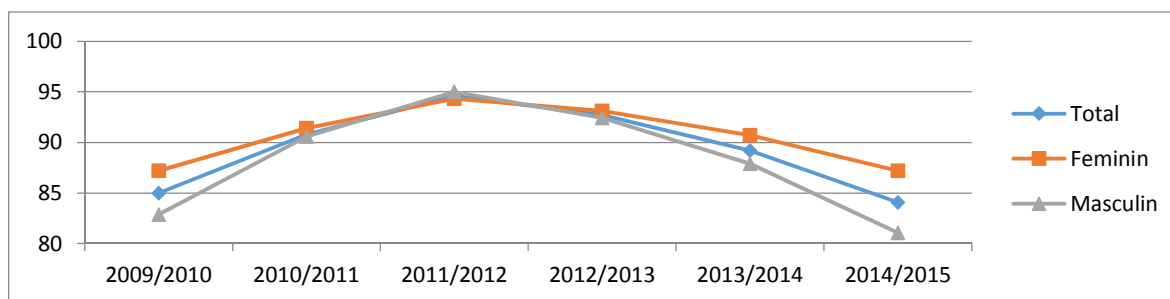
Tabel 26. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Total	85,0	90,8	94,6	92,7	88,2	84,1
Feminin	87,2	91,4	94,3	93,1	89,7	87,2
Masculin	82,9	90,6	95,0	92,4	86,7	81,1

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului liceal.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 18. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal pe genuri

La nivelul învățământului profesional, ratele de cuprindere au scăzut puternic în intervalul 2009-2011 (de la 15,8% la 1,8%), ca urmare a intrării în lichidare a SAM-urilor. Începând cu anul școlar 2012/2013, valorile indicatorului cresc, ajungând la aproape 8% în anul școlar 2014/2015. Măsurile de politici educaționale implementate în ultimii ani au determinat orientarea mai multor elevi către această filieră de formare.

Având în vedere criteriul de gen, se evidențiază o mai mare cuprindere în învățământul profesional a populației masculine față de cea feminină. Maximul de aproximativ 7 puncte procentuale se atinge la capetele intervalului analizat, în anii școlari 2009/2010 și 2014/2015.

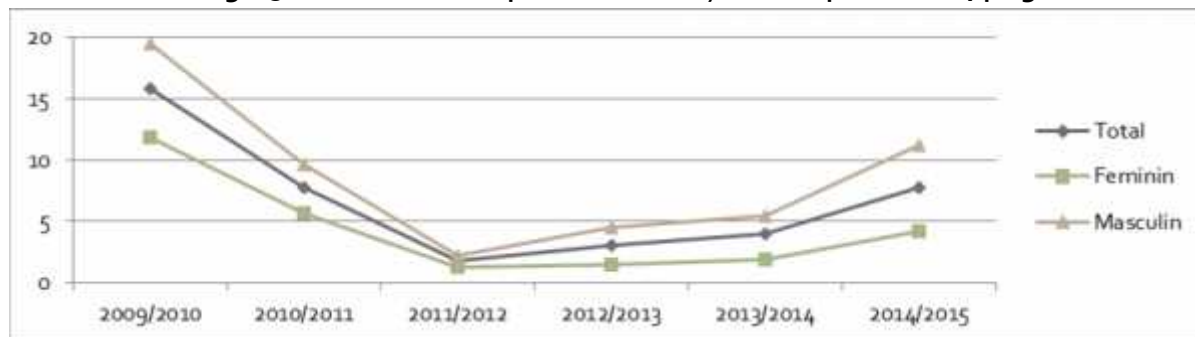
Tabel 27. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	15,8	7,8	1,8	3,0	4,0	7,8
Feminin	11,9	5,7	1,3	1,5	1,9	4,2
Masculin	19,5	9,7	2,2	4,5	5,5	11,2

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-17 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului profesional.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 19. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional, pe genuri

Coroborând datele prezentate, analiza confirmă existența a două relații între ratele brute de cuprindere în liceu și în învățământul profesional:

- creșterea valorilor ratei de cuprindere în liceu se corelează cu scăderea celor pentru învățământul profesional;

- se evidențiază o mai mare cuprindere a fetelor în învățământul liceal, respectiv a băieților în învățământul profesional.

Analiza participării la învățământul secundar superior **pe filiere și profiluri de formare** evidențiază următoarea situație (prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârsta oficială aferentă acestui nivel de învățământ):

- În învățământul secundar superior, liceul continuă să aibă cea mai mare rată brută de cuprindere: 84,1% în 2014/2015.
- Evoluția ratelor de cuprindere în liceu și în învățământul profesional se corelează direct cu măsurile de politici educaționale ce au vizat ruta profesională.
- Rata brută de cuprindere în liceele teoretice și vocaționale înregistrează o creștere constantă în intervalul analizat, ajungând de la 39,5% în 2009/2010 la 45,2% în 2014/2015.
- Rata brută de cuprindere în filiera tehnologică a liceului a crescut în intervalul 2009-2011 (de la 45,5% la 53%), după care a început să scadă, ajungând la 38,9% în anul școlar 2014/2015.
- Rata brută de cuprindere în învățământul profesional și tehnic (liceu tehnologic și învățământ profesional) s-a redus constant de-a lungul intervalului analizat, ajungând de la 61,3% în 2009/2010, la 44,8% în 2014/2015.

Tabel 28. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul secundar, pe filiere de formare

Nivelul de învățământ	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total învățământ secundar	96,7	96,5	96,0	94,9	91,2	90,0
Total învățământ liceal, din care:	85,0	90,7	94,7	92,8	89,2	84,1
- Licee teoretice și vocaționale	39,5	40,3	41,7	43,4	45,1	45,2
- Licee tehnologice	45,5	50,4	53,0	49,4	44,1	38,9
Total licee tehnologice, SAM/învățământ profesional	61,3	58,2	54,8	51,6	47,2	44,8

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare ansamblului învățământului secundar superior.

Sursa: Date preluate și/sau calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

II. D.2. Durata medie de frecvență a învățământului liceal și profesional

Durata medie de frecvență a învățământului liceal a oscilat nesemnificativ în intervalul analizat, ajungând la valoarea de 2,7 ani, în anul școlar 2014/2015. Durata medie de frecvență a învățământului profesional a oscilat în cadrul intervalului de 0-0,3 ani, înregistrând valoarea de 0,2 ani în 2014/2015 – valoare fără o relevanță specială, în condițiile în care această rută de formare este în restructurare.

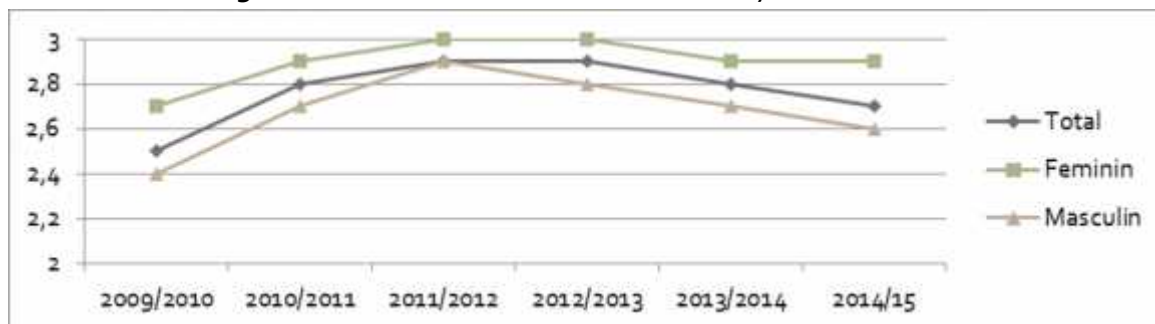
Durata medie de frecvență a învățământului liceal a înregistrat o tendință constantă în intervalul analizat, de la 2,5 ani în 2009/2010, la 2,9 în 2012/2013, după care a scăzut, ușor, ajungând la 2,7 în 2014/2015. Durata de frecvență a liceului este echilibrată pe genuri, valorile urmând aceeași traiectorie ca și pe total. Valoarea indicatorului calculată la nivelul anului școlar 2014/2015 arată că, în medie, fetele petrec în învățământul liceal 2,9 ani, iar băieții 2,6 ani.

Tabel 29. Durata medie de frecventare a învățământului liceal

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	2,5	2,8	2,9	2,9	2,8	2,7
Feminin	2,7	2,9	3,0	3,0	2,9	2,9
Masculin	2,4	2,7	2,9	2,8	2,7	2,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 20. Durata medie de frecventare a învățământului liceal

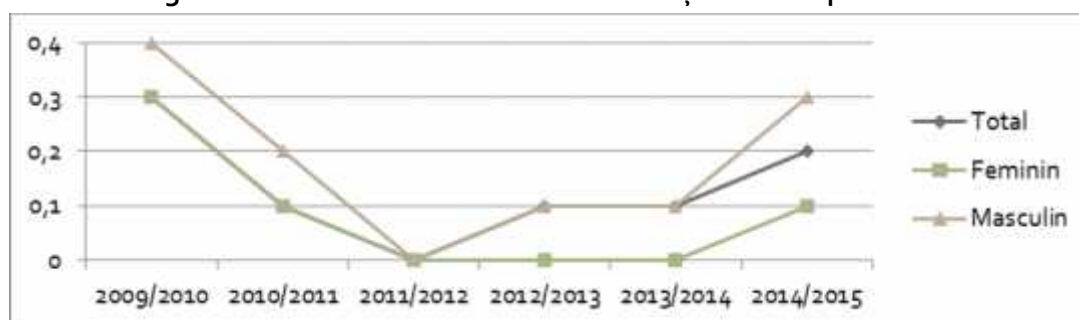
Durata de frecventare a învățământului profesional s-a redus semnificativ și constant începând cu anul școlar 2009/2010, ajungând la valoarea zero în 2011/2012 și, mai apoi, la 0,2 ani în 2014/2015; valoarea indicatorului este, cel mai probabil, în creștere în următorii ani, pe fondul actualelor măsuri de reorganizare a învățământului profesional. Pe genuri, situația este în favoarea băieților: fetele petrec 0,1 ani în învățământul profesional, iar băieții 0,3 ani.

Tabel 30. Durata medie de frecventare a învățământului profesional

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2
Feminin	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Masculin	0,4	0,2	0,0	0,1	0,1	0,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 21. Durata medie de frecventare a învățământului profesional

Diferența dintre durata de frecventare a învățământului liceal, respectiv profesional, este determinată de efectul ratei mai ridicate de cuprindere a tinerilor în învățământul liceal, comparativ cu învățământul profesional, precum și de duratele oficiale diferite de școlarizare, specifice celor două rute de formare.

II. D.3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în învățământul liceal și profesional, înregistrează evoluții oscilante, influențate direct de schimbările de structură a sistemului de educație. În cazul învățământului liceal, se constată o cuprindere mai mare a populației feminine decât a celei masculine,

pentru toate vârstele, iar în cazul celui profesional, se observă situația inversă, de cuprindere mai mare a populației masculine.

Analiza ratelor specifice de cuprindere școlară pe vârste, la nivelul învățământului liceal, relevă evoluții specifice în cazul fiecărei vârste. Evoluția populației în vârstă de 15 ani evidențiază o creștere până la nivelul anului școlar 2011/2012 (an în care a intrat în liceu generația de elevi care a avut debutul școlar simultan la 6 și 7 ani, în 2003/2004), după care urmează o reducere. Rata de cuprindere a populației feminine este mai mare decât a celei masculine pe întreg intervalul analizat, diferența cea mai mare, de 10 puncte procentuale, observându-se la nivelul anului școlar 2014/2015.

Analiza evoluției ratelor specifice de cuprindere a populațiilor de 16, 17 și 18 ani relevă următoarele tendințe:

- 16 ani: valorile de la finalul intervalului sunt mai mari decât cele de la început (cu nouă puncte procentuale pe total), iar rata de cuprindere a populației feminine este mai mare decât a celei masculine pe întreg intervalul;
- 17 ani: valorile de la finalul intervalului sunt mai mari decât cele de la început (cu 16 puncte procentuale pe total), iar rata de cuprindere a populației feminine este mai mare decât a celei masculine pe întreg intervalul;
- 18 ani: valorile de la finalul intervalului sunt mai mari decât cele de la început (cu cinci puncte procentuale pe total), iar rata de cuprindere a populației feminine este mai mare decât a celei masculine pe întreg intervalul.

Așadar, la aceste vârste se înregistrează creșteri progresive, începând cu anul 2009/2010 (momentul intrării în lichidare a SAM-urilor și preluării locurilor în liceu). Se constată, de asemenea, valori mai mari ale ratei specifice de cuprindere pe vârste, în cazul populației feminine, în comparație cu populația masculină.

Tabel 31. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
15 ani	Total	73,0	76,2	79,3	75,8	73,6	65,7
	Feminin	75,7	78,2	80,9	77,6	75,6	71,0
	Masculin	70,4	74,3	77,8	74,1	71,6	60,7
16 ani	Total	63,2	77,3	76,1	76,4	75,3	72,5
	Feminin	68,1	78,7	77,4	79,1	78,3	76,5
	Masculin	58,6	75,9	74,9	73,8	72,5	68,6
17 ani	Total	56,0	64,7	74,8	74,8	73,5	72,5
	Feminin	62,1	69,4	76,5	77,3	76,7	75,6
	Masculin	50,2	60,1	73,2	72,4	70,4	69,5
18 ani	Total	58,7	57,4	60,1	62,2	61,6	63,5
	Feminin	61,5	59,6	60,7	63,1	63,0	65,7
	Masculin	56,0	55,4	59,5	61,4	60,3	61,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Intrarea în lichidare a SAM-urilor, începând cu 2009/2010, a determinat scăderea bruscă a ratelor de cuprindere la toate vârstele corespunzătoare **învățământului profesional**. Valorile mai mari înregistrate pentru vârstele de 16 și 17 ani, în anul școlar 2009/2010, au fost determinate de efectivele de elevi din anii II și III SAM. Începând cu anul 2012/2013, aferent reînființării învățământului profesional de 2 ani,, se observă o creștere a valorilor indicatorului, în special pentru vârsta de 15 ani, corespunzătoare anului I de școlarizare în această rută educațională. Analiza datelor referitoare la învățământul profesional relevă valori mai mari ale ratelor specifice, în cazul populației masculine. Este de așteptat ca măsurile de restructurare a acestei rute de formare să determine, în următorii ani, o creștere a ratelor specifice de cuprindere, atât pentru grupa de vârstă 15-17 ani, cât și pentru vârste mai mari, în condițiile în care se

susține un acces mai larg la învățământul profesional, pentru diferite grupuri (elevi în liceu, persoane care au abandonat studiile liceale, foști absolvenți de SAM etc.).

Tabel 32. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
15 ani	Total	0,5	0,0	0,0	1,1	1,1	8,0
	Feminin	0,4	0,0	0,0	0,5	0,6	4,8
	Masculin	0,6	0,0	0,0	1,6	0,0	11,0
16 ani	Total	14,8	1,2	0,0	3,0	4,1	6,2
	Feminin	11,0	0,9	0,0	1,4	1,9	3,1
	Masculin	18,5	1,5	0,1	4,6	6,2	9,2
17 ani	Total	18,2	11,1	0,7	2,2	4,2	4,7
	Feminin	13,5	7,8	0,3	0,8	1,9	2,1
	Masculin	22,6	14,2	1,1	3,5	6,4	7,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

II. D.4. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

În anul școlar 2014/2015, 94,4% dintre elevii înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a și-au continuat studiile la liceu sau în învățământul profesional; valoarea este în scădere față de anii precedenți. Odată cu reînființarea învățământului profesional în anul școlar 2014/2015, se observă o diferențiere semnificativă pe genuri: tranziția la liceu este mai mare în cazul fetelor, iar la profesional este mai mare în cazul băieților.

Un indicator foarte relevant, din perspectiva participării la educația de nivel post-gimnazial, este **rata de tranziție de la clasa a VIII-a la învățământul liceal și profesional**. Acesta evidențiază nivelul accesului la învățământul secundar superior, precum și capacitatea de care dispune sistemul educațional de cuprindere a elevilor la acest nivel de studiu. În perioada 2009-2013, rata de tranziție în învățământul secundar superior a înregistrat o evoluție ascendentă, ajungând de la 92,6% la 96,7%. La nivelul anului școlar 2014/2015, valoarea indicatorului scade, ajungând la 94,4%. Dacă în anul școlar 2009/2010, rata de tranziție a populației feminine era cu puțin peste trei puncte procentuale mai mare decât a celei masculine (94,2% fete față de 90,9% băieți), începând din 2012/2013, situația se inversează, populația masculină înregistrând un avantaj față de cea feminină (95,4% băieți față de 93,4% fete, în anul școlar 2014/2015).

Tabel 33. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

		2009/ 2010*	2010/ 2011*	2011/ 2012*	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Învățământ liceal și profesional	Total	92,6	-	-	96,7	96,7	94,4
	Feminin	94,2	-	-	94,4	94,6	93,4
	Masculin	90,9	-	-	98,8	98,7	95,4
Învățământ liceal	Total	92,8	93,0	92,2	92,2	91,9	79,6
	Feminin	93,0	93,2	92,6	92,3	92,4	84,9
	Masculin	92,6	92,8	91,8	92,0	91,5	74,4
Învățământ profesional	Total	2,2	-	-	4,5	4,8	14,9
	Feminin	3,8	-	-	2,1	2,2	8,5
	Masculin	0,8	-	-	6,9	7,2	20,9

* Începând cu anul școlar 2009/2010, ruta de formare SAM a intrat în lichidare; începând cu anul 2014/2015, ruta a fost reactivată.

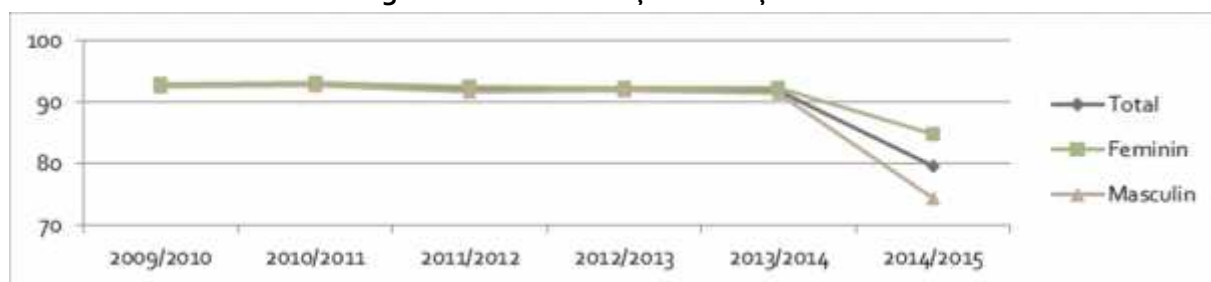
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Ratele de tranziție de la învățământul gimnazial la nivelul secundar de educație au valori și evoluții diferite în funcție de filiera de formare.

În perioada 2009-2013, **rata de tranziție la învățământul liceal** a înregistrat o evoluție relativ constantă și ușor în scădere. La nivelul anului școlar 2014/2015 are loc o scădere majoră, cu 12 puncte procentuale față de anul precedent, valoarea indicatorului ajungând la 79,6% - o parte dintre absolvenții de clasa a VIII-a reorientându-se către învățământul profesional cu durată de 3 ani.

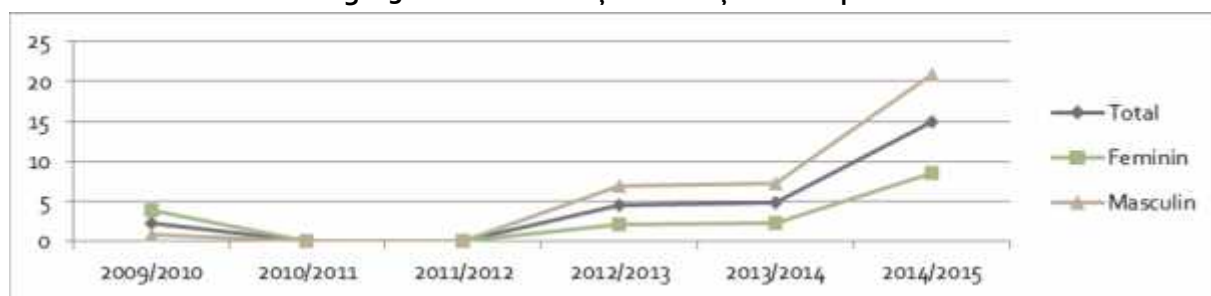
Distribuția valorilor pe genuri este echilibrată în intervalul 2009-2013, diferențele, în favoarea fetelor, fiind de sub un punct procentual; dacă, în mod tradițional, rata de tranziție la liceu era semnificativ mai mare pentru fete decât pentru băieți, desființarea rutei profesionale în 2009/2010 a determinat, practic, egalizarea valorii indicatorului pe genuri. O dată cu reactivarea rutei profesionale, se înregistrează o rată de tranziție la liceu semnificativ mai mare (cu 10 puncte procentuale) a fetelor, în comparație cu băieții: 84,9% fete, respectiv 74,4% băieți.

Fig. 22. Rata de tranziție în învățământul liceal

Rata de tranziție la învățământul profesional înregistrează, începând cu anul școlar 2012/2013 (ca urmare a măsurilor de politică educațională menționate la începutul secțiunii), valori în creștere. În anul școlar 2014/2015, o pondere de 14,9%, dintre elevii de clasa a VIII-a, a optat pentru învățământul profesional. Diferența pe genuri crește, în favoarea populației masculine, până la peste 12 puncte procentuale în 2014/2015 (8,5% fete și 20,9% băieți). Așadar, odată cu reactivarea rutei profesionale, se înregistrează o rată de tranziție la învățământul profesional semnificativ mai mare a băieților, decât a fetelor.

Fig. 23. Rata de tranziție în învățământul profesional

II. D.5. Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional

În învățământul liceal, rata abandonului școlar a crescut odată cu momentul intrării în lichidare a SAM-urilor, apoi a înregistrat o redresare, odată cu reînființarea învățământului profesional. La nivelul anului 2013/2014, 2,8% dintre elevii de liceu au abandonat studiile. Cei mai mulți dintre aceștia provin din filiera tehnologică. Reînființarea învățământului profesional a determinat o scădere a abandonului la acest nivel de studiu. Rata abandonului școlar a fost de 4,3% în anul 2013/2014, cu pondere mai mare în cazul populației feminine.

Începând cu anul 2009/2010 (anul de intrare în lichidare a SAM-urilor și de preluare a locurilor la liceu), s-a înregistrat o creștere a procentului elevilor care au abandonat studiile liceale: o parte dintre elevii care, în

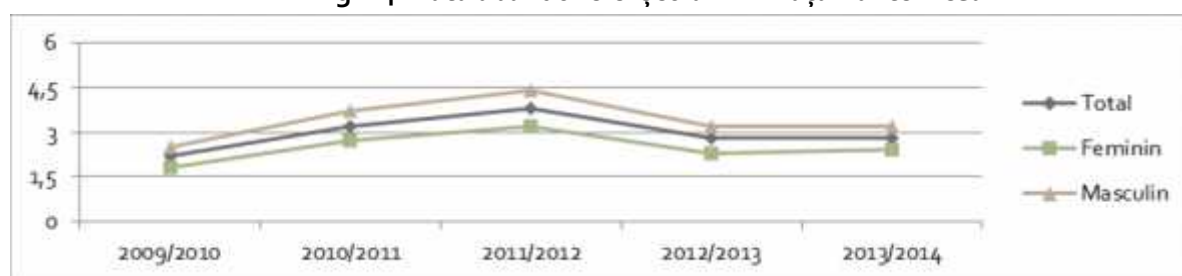
mod tradițional, ar fi optat pentru ruta profesională de școlarizare au intrat la liceu, însă au abandonat studiile pe parcurs. Ca urmare, în perioada 2009-2011, rata abandonului a crescut de la 2,2% la 3,8%. În ultimii doi ani școlari, rata abandonului a înregistrat ameliorări semnificative, până la valoarea de 2,8%. În anul școlar 2013/2014 au abandonat liceul un număr de 21.527 elevi. Datele evidențiază faptul că băieții abandonează liceul în proporție mai mare, comparativ cu fetele (3,2% în cazul băieților și 2,4% în cazul fetelor).

Tabel 34. Abandonul școlar în învățământul liceal

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	2,2	3,2	3,8	2,8	2,8
Feminin	1,8	2,7	3,2	2,3	2,4
Masculin	2,5	3,7	4,4	3,2	3,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 24. Rata abandonului școlar în învățământul liceal

Pe filiere de formare, în cadrul învățământului liceal, situația abandonului la nivelul anului școlar 2013/2014 (calculat ca pondere a elevilor care au abandonat, din numărul elevilor la începutul anului școlar) este următoarea:

- Rata cea mai mică de abandon școlar se înregistrează la nivelul filierei vocaționale – 0,1%;
- Rata cea mai mare se remarcă la nivelul filierei tehnologice – 4,2% (15.817 elevi); în cadrul acestei filiere, cele mai mari valori ale abandonului se înregistrează la profilurile tehnic (5,1%), resurse naturale și protecția mediului (4,1%);
- La nivelul filierei teoretice, rata abandonului a fost de 1,6% (5.662 elevi); în cadrul acestei filiere, profilul real este cel care înregistrează cea mai mare rată a abandonului, de 2,2%.

Tabel 35. Abandonul școlar în învățământul liceal, pe filiere și profiluri de formare, 2013/2014

	Nr. elevi la începutul anului școlar	Nr. elevi la sfârșitul anului școlar	Nr. elevi care au abandonat studiile	Rata abandonului școlar
Total	771682	750155	21527	2,8
Filiera teoretică	343217	337555	5662	1,6
- real	206517	201980	4537	2,2
- uman	136700	135575	1125	0,8
Filiera tehnologică	379014	363197	15817	4,2
- tehnic	191675	181923	9752	5,1
- resurse naturale și protecția mediului	59262	56814	2448	4,1
- servicii	128077	124460	3617	2,8
Filiera vocațională	49451	49403	48	0,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2014-2015

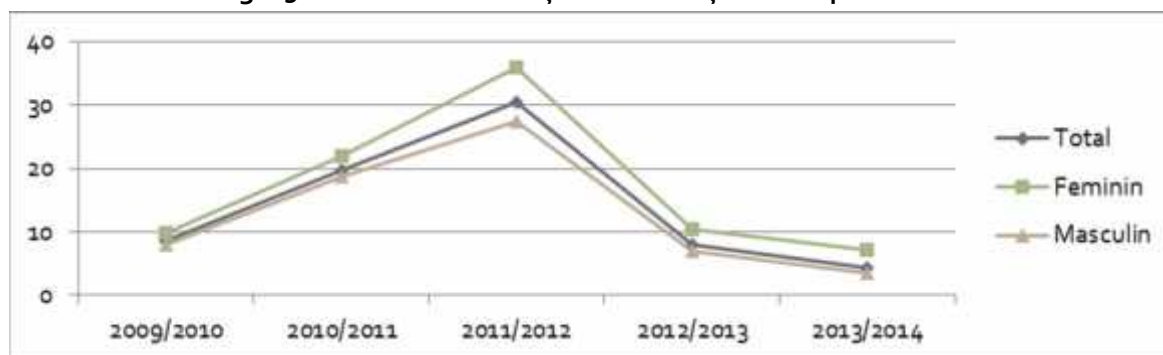
Analiza ratei abandonului în învățământul profesional evidențiază o evoluție puternic ascendentă, odată cu intrarea în lichidare a acestei rute de formare. Odată cu implementarea diferitelor forme de învățământ profesional, valoarea abandonului scade, ajungând la 7,9% în 2012/2013 și la 4,3% în 2013/2014.

Tabel 36. Abandonul școlar în învățământul profesional

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	8,6	19,8	30,4	7,9	4,3
Feminin	9,7	21,9	35,8	10,5	7,1
Masculin	7,9	18,6	27,4	7,0	3,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 25. Rata abandonului școlar în învățământul profesional

II. E. Învățământul postliceal și de maiștri

II. E.1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal și de maiștri

În anul școlar 2014/2015, rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri a continuat tendința ascendentă înregistrată în ultimii ani, ajungând la valoarea de 16,2%.

Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri a înregistrat o creștere constantă în intervalul analizat, de la valoarea de 6,1% în 2009/2010, la 16,2% în 2014/2015. Creșterea semnificativă a efectivilor de elevi care frecventează învățământul postliceal și de maiștri se explică prin faptul că această rută a devenit o opțiune atractivă, în condițiile în care, în ultimii ani, a crescut ponderea absolvenților de liceu fără diplomă de bacalaureat și, concomitent, a scăzut rata brută de cuprindere în învățământul superior (de la 45% în 2009/2010 la 31% în 2014/2015).

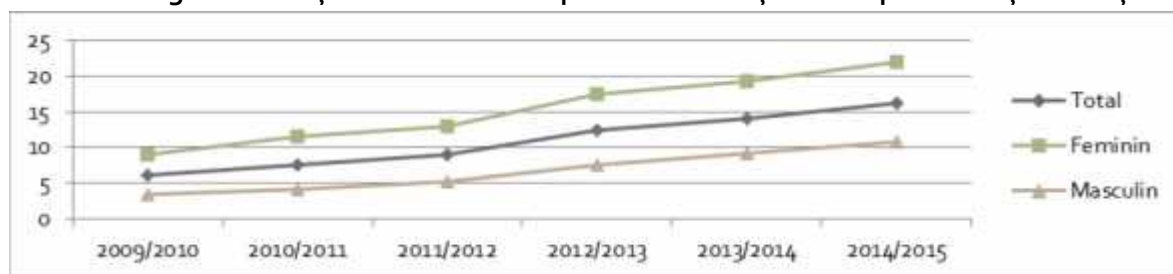
Tabel 37. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	6,1	7,5	9,0	12,4	14,1	16,2
Feminin	9,0	11,5	13,0	17,4	19,2	22,0
Masculin	3,3	4,1	5,1	7,6	9,2	10,7

Observație: În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-21 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 26. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri

II. E.2. Durata medie de frecventare a învățământului postliceal și de maiștri

La nivelul anului școlar 2014/2015, indicatorul privind durata medie de frecventare a învățământului postliceal și de maiștri a avut valoarea de 0,5 ani (raportat la durata teoretică de 3 ani a acestei rute de formare). Ratele specifice de cuprindere, pe fiecare vârstă, au crescut de la un an la altul. Mai mult de o treime dintre elevii cuprinși în acest nivel sunt din grupa de vârstă 21 ani și peste, ceea ce evidențiază că această formă de învățământ devine o opțiune din ce în ce mai atractivă pentru anumite categorii de absolvenți de liceu.

Tendința ascendentă a ratei de participare la învățământul postliceal și de maiștri a determinat, în ultimii ani, creșterea duratei de frecventare a acestei rute de formare, până la valoarea de 0,5 ani, la nivelul anului școlar 2014/2015. Pe genuri, se evidențiază o situație mai bună în cazul populației feminine. La nivelul anului școlar 2014/2015, durata medie de frecventare a populației feminine este de 0,7 ani, comparativ cu 0,3 ani, în cazul populației masculine.

Tabel 38. Durata medie de frecventare a învățământului postliceal și de maiștri

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,5
Feminin	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7
Masculin	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Remarcăm faptul că, în general, ratele specifice de cuprindere cresc odată cu vârsta elevilor, la grupa de vârstă 21 ani și peste înregistrându-se cea mai amplă creștere. Se poate estima că intrarea în cadrul învățământului postliceal se face, în general, după vârsta de 20 de ani. Opțiunea pentru școlile postliceale și de maiștri la o vârstă mai mare decât cea teoretică corespunzătoare este, cel mai probabil, determinată de mai multe aspecte:

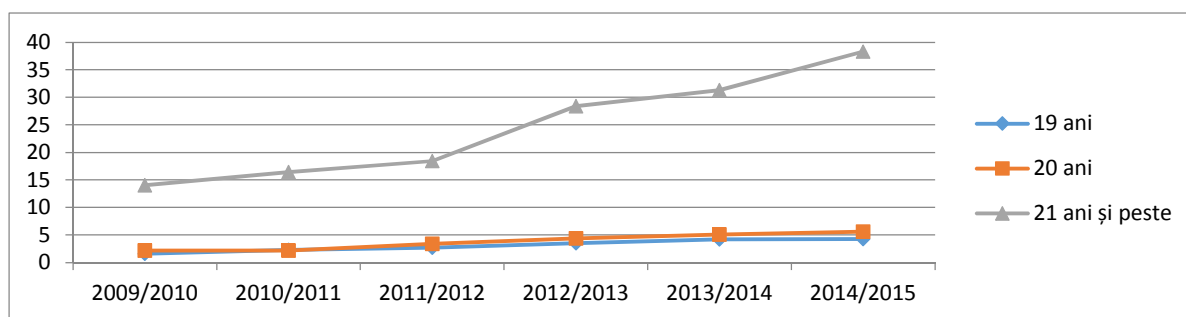
- Inserția pe piața muncii a unora dintre absolvenții de liceu a dus la conștientizarea nevoii de completare a formării profesionale, prin reîntoarcerea în sistemul de educație.
- În ultimii ani, a crescut ponderea absolvenților de liceu fără diplomă de bacalaureat și, concomitent, a scăzut rata brută de cuprindere în învățământul superior.

Tabel 39. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal și de maiștri

		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
19 ani	Total	1,6	2,3	2,7	3,5	4,2	4,3
	Feminin	2,6	3,7	4,2	5,3	5,9	6,0
	Masculin	0,7	1,0	1,3	1,9	2,5	2,6
20 ani	Total	2,2	2,2	3,4	4,4	5,1	5,6
	Feminin	3,7	3,5	5,2	6,3	7,1	7,9
	Masculin	0,9	0,9	1,6	2,5	3,1	3,5
21 ani și peste	Total	14,0	16,4	18,4	28,4	31,3	38,3
	Feminin	20,0	23,5	26,0	39,4	42,3	51,9
	Masculin	8,2	9,5	11,0	18,0	20,8	25,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 27. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul postliceal și de maiștri

II. E.3. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

Tendința descendentă din ultimii ani a valorii ratei abandonului școlar la nivelul învățământului postliceal a fost întreruptă, la nivelul anului școlar 2013/2014, când s-a înregistrat o ameliorare a situației. Ca și în cazul altor rute de formare, se păstrează diferența dintre valorile indicatorului pe genuri: mai mulți băieți decât fete abandonează studiile postliceale.

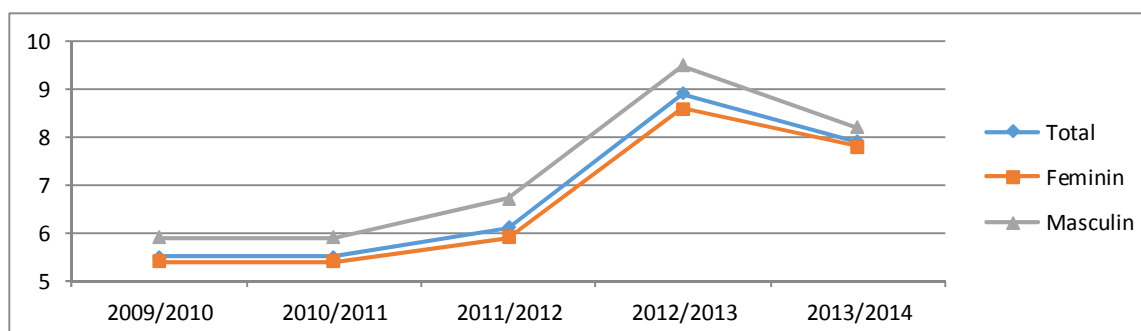
Analiza valorilor ratei abandonului școlar de la acest nivel de învățământ evidențiază o creștere semnificativă de la un an la altul, urmată de o scădere la nivelul anului 2013/2014 (7,9%). Datele pe genuri evidențiază evoluții similare, ponderea abandonului fiind ceva mai ridicată în rândul populației masculine, comparativ cu cea feminină (8,2% în cazul băieților și 7,8% în cazul fetelor la nivelul anului școlar 2013/2014).

Tabel 40. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	5,5	5,5	6,1	8,9	7,9
Feminin	5,4	5,4	5,9	8,6	7,8
Masculin	5,9	5,9	6,7	9,5	8,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Fig. 28. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

CAPITOLUL III. REZULTATE ȘI EFICIENȚA EXTERNĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

III. A. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

III. A.1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

La nivelul anului 2014 (trimestrul IV), se înregistrează o scădere a populației active cu aproximativ 740.000 persoane în comparație cu anul anterior. Aproape 20% din populația activă este absolventă de învățământ superior, aproape 60% de studii medii și puțin peste 20% au nivel redus de educație. Se mențin diferențe importante, pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural, în special cu privire la ponderea populației active care a absolvit niveluri superioare de educație.

Potrivit rezultatelor „Ancheta forței de muncă în gospodării” (AMIGO), în ultimul trimestru al anului 2014 populația activă cuprindea 54,5% (9.172.061 persoane) din totalul de 16.835.792 persoane de 15 ani și peste, din România. Aproape 20% dintre persoanele active sunt absolvente de învățământ superior, o pondere de aproape 60% au studii medii (liceu, școală profesională, școală postliceală), iar puțin peste 20% și-au încheiat studiile numai cu niveluri reduse de educație (învățământ gimnazial, primar sau fără școală). 0,4% din totalul populației active nu a absolvit nicio formă de studii.

Tabel 41. Populația activă din România în anul 2014, trimestrul IV, pe niveluri de educație (%)

	Nr. persoane	Total	Superior	Postliceal	Liceal	Profesional	Gimnazial	Primar	Fără școală absolvită
Total	9.172.061	100	18,6	3,5	36,0	17,0	21,4	3,1	0,4
15-64 ani	8.827.714	100	19,3	3,6	37,2	17,3	20,3	2,0	0,3
65 ani +	344.347	100	2,7	1,6	4,4	9,2	49,2	31,2	1,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2014.

O pondere de 96,2% (8827714 persoane) din populația activă este reprezentată de **persoane active în vârstă de muncă (15-64 ani)**, cu următoarea distribuție: 8.553.699 persoane ocupate și 618.362 șomeri. În categoria persoanelor ocupate, cele mai scăzute rate aparțin persoanelor cu nivel redus de educație, iar cele mai ridicate, persoanelor ce au absolvit învățământul postliceal.

Tabel 42. Populația activă de 15-64 ani în anul 2014, trimestrul IV, în funcție de statutul ocupațional

	Total	Superior	Postliceal	Liceal	Profesional	Gimnazial	Primar	Fără școală absolvită
Număr								
Total	9.172.061	1.709.332	319.993	3.298.354	1.560.182	1.962.466	282.566	39.169
Populație ocupată	8.553.699	1.601.794	306.787	3.048.335	1.465.466	1.842.212	258.032	31.073
Șomeri	618.362	106.421	13.206	250.019	94.717	120.254	24.534	8.095
% din total populație activă								
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Populație ocupată	93,3	93,7	95,9	92,4	93,9	93,9	91,3	79,3
Șomeri	6,7	6,2	4,1	7,6	6,1	6,1	8,7	20,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2014.

Datele statistice de la nivelul 2014, trimestrul IV, evidențiază o scădere a populației active, în comparație cu anul precedent (cu aproximativ 740.000 persoane). Analiza ponderii populației active, pe niveluri de educație absolvite evidențiază **tendința de creștere ușoară a populației cu nivel ridicat de educație**, concomitent cu scăderea populației active cu niveluri reduse de educație.

- Deși ponderea populației active cu studii universitare rămâne încă sub 20%, acest indicator a înregistrat progrese constante în ultimii ani. Există discrepanțe semnificative pe medii de rezidență: numai 4,8% din populația activă rurală a absolvit studii superioare, comparativ cu 30% în urban.
- În continuare, ponderea cea mai ridicată o înregistrează persoanele cu studii liceale (37,2%).
- În ultimii ani se remarcă scăderea ponderii persoanelor active absolvente de învățământ profesional, în condițiile lipsei acestei rute de formare din structura sistemului educațional al ultimilor ani. Concomitent, a crescut ponderea populației ce nu își continuă studiile după clasa a VIII-a.
- Persoanele cu nivel scăzut de educație (nivel gimnazial, primar sau fără studii) continuă să înregistreze o proporție importantă la nivelul populației active: în grupa de vârstă 15-64 ani, o persoană din cinci are în prezent un nivel foarte redus al studiilor, cu șanse mici de a presta o activitate lucrativă calificată și de a avea un loc de muncă stabil.

Tabel 43. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație, medii de rezidență și genuri

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Număr							
Populația activă	Total	9.350.269	9.389.206	9.410.745	9.533.433	9.564.124	8.827.714
	Urban	5.428.207	5.557.227	5.507.021	5.498.999	5.553.332	5.049.320
	Rural	3.922.062	3.831.979	3.903.724	4.034.434	4.010.792	3.778.394
	Masculin	5.235.478	5.274.638	5.279.628	5.372.718	5.408.426	5.052.187
	Feminin	4.114.791	4.114.568	4.131.117	4.160.715	4.155.698	3.775.527
% din total populație activă							
Superior	Total	16,4	17,5	18,8	18,7	19,0	19,3
	Urban	25,4	26,5	28,4	28,6	29,1	30,1
	Rural	4,0	4,4	5,1	5,2	5,1	4,8
	Masculin	14,2	15,1	16,3	16,4	16,5	16,9
	Feminin	19,2	20,7	21,9	21,7	22,3	22,5
Postliceal	Total	4,2	4,1	3,9	3,8	3,6	18,5
	Urban	6,0	5,8	5,4	5,5	4,9	*
	Rural	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8	*
	Masculin	3,6	3,5	3,3	3,3	2,8	15,8
	Feminin	5,0	4,9	4,5	4,6	4,6	21,2
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	33,9	34,1	35,3	35,3	36,2	37,2
	Urban	39,6	39,8	40,6	40,3	40,7	41,0
	Rural	26,0	25,9	27,9	28,5	30,1	32,0
	Masculin	31,7	31,9	34,0	33,4	34,2	35,7
	Feminin	36,8	36,9	37,0	37,8	38,9	39,1
Profesional	Total	24,3	23,1	21,7	22,1	21,8	17,3
	Urban	21,2	19,7	18,3	18,3	17,7	14,3
	Rural	28,6	28,2	26,5	27,4	27,4	21,3
	Masculin	30,8	29,2	26,6	27,6	27,6	21,8
	Feminin	16,1	15,4	15,4	15,0	14,2	11,3

Gimnazial	Total	18,0	18,1	17,9	17,7	17,2	20,3
	Urban	6,7	7,0	6,4	6,4	6,7	20,5
	Rural	33,5	34,1	34,2	33,1	31,8	20,1
	Masculin	16,7	17,2	17,1	16,9	16,7	20,5
	Feminin	19,5	19,2	18,9	18,7	17,9	20,1
Primar sau fără școală	Total	3,3	3,1	2,5	2,3	2,2	*
	Urban	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9	*
	Rural	6,0	5,9	4,7	4,2	3,9	*
	Masculin	3,2	3,2	2,7	2,4	2,3	*
	Feminin	3,4	2,9	2,3	2,3	2,1	*

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2009-2014.

* Date nefiababile, datorită numărului redus de cazuri observate.

Din totalul populației active, 664.359 sunt **persoane tinere de 15-24 ani** (7,2% din totalul populației active în vârstă de muncă). Dintre aceștia, puțin peste 10% sunt tineri absolvenți de învățământ superior, 57,4% au studii medii (postliceale, liceale, profesionale) și 32,3% au un nivel scăzut de educație (gimnaziu, primar sau fără educație). Structura pe niveluri de educație a persoanelor active în vârstă de 15-24 ani evidențiază diferențe semnificative între medii de rezidență: dacă în mediul urban procentajul persoanelor cu studii superioare reprezintă peste 20% din populația respectivă, în mediul rural ponderea acestora este de numai 3,8%; datele reflectă un nivel redus de participare la învățământul superior a populației tinere rurale, la vârsta teoretică corespunzătoare acestui nivel de studii. Un sfert din populația activă de 15-24 ani (24,1%) se află în situația de șomaj.

Tabel 44. Structura populației active în vârstă de 15-24 ani în anul 2014, pe niveluri de educație, medii de rezidență și genuri

	TOTAL	% total	Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar sau fără școală
Total	664.359	100	10,3	1,6	46,8	9,0	28,3	3,6
Urban	263.992	100	20,3	*	54,2	5,1	16,0	2,8
Rural	400.368	100	3,8	*	42,0	11,6	36,4	4,6
Masculin	400.465	100	7,8	*	45,5	11,9	30,5	3,2
Feminin	263.894	100	14,2	*	48,9	4,5	24,8	4,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2015.

* Date nefiababile, datorită numărului redus de cazuri observate.

III. A.2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

La nivelul trimestrului IV al anului 2014, rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani a avut valoarea de 60,8%, în ușoară creștere față de aceeași perioadă a anului anterior. Rata de ocupare scade odată cu scăderea nivelului de educație al populației. Se mențin diferențe pe medii de rezidență: rata de ocupare este mai ridicată în mediul rural decât în urban, pentru populația cu niveluri mai reduse de educație. De asemenea, ponderea bărbaților în rândul populației ocupate este semnificativ mari mare, în comparație cu cea a femeilor.

La nivelul populației României, șase din zece persoane cu vârste cuprinse între 15-64 de ani (60,8%) se regăsesc în categoria persoanelor ocupate. Ratele de ocupare a populației pe niveluri de educație au crescut ușor, în comparație cu anul anterior. Cu cât nivelul de educație crește, cu atât crește și gradul de ocupare a populației respective. Astfel, în trimestrul IV din 2014, peste 80% dintre persoanele cu studii superioare erau persoane ocupate, în timp ce numai aproape 30% dintre persoanele absolvente de învățământ primar sau fără școală aveau statut de populație ocupată.

Tabel 45. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani ; , pe niveluri de educație, medii de rezidență și genuri

		2009 (trim. IV)	2010 (trim. IV)	2011 (trim. IV)	2012 (trim. IV)	2013 (trim. IV)	2014 (trim. IV)
Număr de persoane							
Populația ocupată 15-64 ani	Total	8.619.204	8.675.809	8.660.070	8.849.881	8.846.697	8.209.499
	Urban	4.945.853	5.054.473	5.001.371	5.027.447	5.060.603	4.663.575
	Rural	3.673.351	3.621.338	3.658.699	3.822.434	3.786.095	3.545.924
	Masculin	4.795.299	4.841.031	4.831.034	4.973.796	4.977.304	4.680.045
	Feminin	3.823.905	3.834.778	3.829.036	3.876.085	3.869.392	3.529.453
% din total populație							
Populația ocupată	Total	57,4	57,9	57,9	59,3	59,5	60,8
	Urban	56,4	57,9	57,8	58,5	59,2	60,9
	Rural	58,8	57,8	58,2	60,5	59,8	60,8
	Masculin	64,0	64,7	64,8	66,8	67,0	68,8
	Feminin	50,8	51,0	51,1	51,9	51,9	52,7
Universitar	Total	82,1	81,5	81,8	80,6	80,8	82,7
	Urban	82,8	82,5	82,6	80,9	81,3	83,3
	Rural	76,3	74,2	75,5	78,2	77,5	78,1
	Masculin	83,4	83,1	84,2	83,5	83,6	85,6
	Feminin	80,9	80,2	79,6	78,0	78,3	80,0
Postliceal	Total	69,5	70,0	69,6	69,4	68,1	72,6
	Urban	69,2	69,6	69,0	68,4	67,6	72,6
	Rural	71,0	72,0	72,3	74,0	70,2	72,2
	Masculin	68,6	69,6	68,6	68,7	69,5	71,6
	Feminin	70,3	70,3	70,5	70,0	68,4	73,2
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	58,4	59,6	60,4	61,1	61,6	63,1
	Urban	56,3	58,9	59,0	59,8	60,9	61,5
	Rural	63,3	61,3	63,6	63,6	63,5	65,9
	Masculin	64,9	66,8	68,7	70,4	71,0	72,6
	Feminin	52,8	53,3	53,0	53,1	53,7	54,3
Profesional	Total	63,4	63,1	61,8	64,0	63,9	67,4
	Urban	58,7	57,8	55,5	57,0	57,7	62,2
	Rural	68,9	68,9	68,8	71,4	70,2	72,7
	Masculin	70,5	70,1	68,7	71,7	71,0	73,8

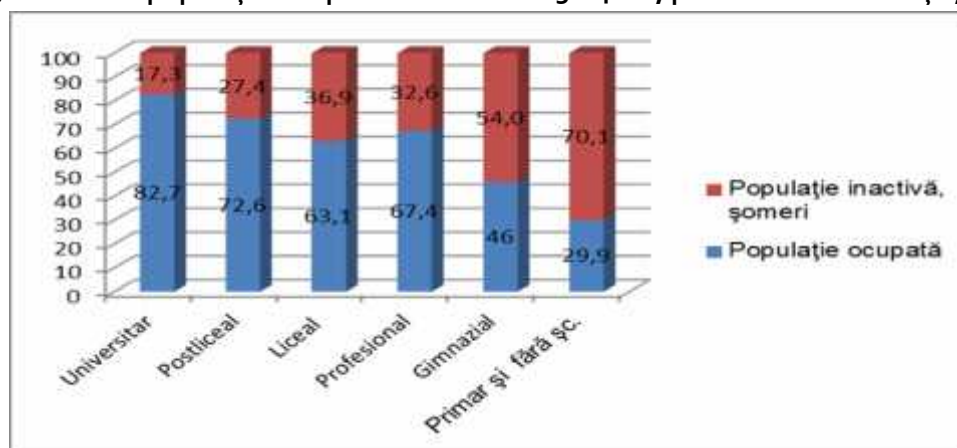
	Feminin	51,0	50,8	50,6	51,0	51,2	55,1
Gimnazial	Total	41,9	41,8	41,5	43,6	43,3	46,0
	Urban	23,8	24,6	22,9	24,4	25,8	30,2
	Rural	51,6	50,9	50,8	53,3	52,3	54,2
	Masculin	48,7	48,9	48,2	50,8	51,4	55,3
	Feminin	36,4	36,0	36,0	37,7	36,6	37,8
Primar și fără școală	Total	35,8	36,4	31,3	31,9	30,8	29,9
	Urban	20,9	25,6	22,1	19,7	22,0	19,7
	Rural	42,3	40,7	35,0	37,2	35,8	34,9
	Masculin	41,3	44,7	36,8	35,8	35,6	37,3
	Feminin	31,4	29,3	26,4	28,3	26,4	23,8

* Date nefiabile, datorită numărului redus de cazuri observate.

** Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS – Forța de muncă în România, Ocupare și Șomaj, 2009-2015.

Fig. 29. Ponderea populației ocupate în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație, în 2014

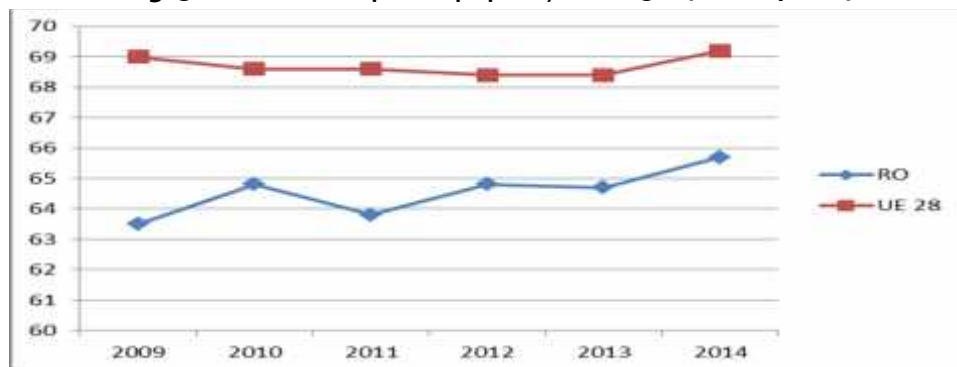
Distribuția datelor pe medii de rezidență a populației ocupate evidențiază diferențe ale structurii populației ocupate.

- Cu cât nivelul de educație a populației crește, cu atât diferențele pe medii de rezidență se reduc.
- Ratele de ocupare a populației cu niveluri mai reduse de educație sunt mai ridicate în rural, față de urban. De exemplu, la nivelul lui 2014, pentru populația cu nivel gimnazial de educație, diferența ajunge la aproape 25 p.p. în favoarea mediului rural, situație determinată de posibilitățile crescute de ocupare ale acestei categorii în rural (în mediul rural există o pondere importantă de lucrători în agricultură cu un nivel scăzut de calificare sau fără o calificare).
- Rata de ocupare a absolvenților de învățământ superior este mai scăzută în rural decât în urban, în contextul în care ponderi mult mai reduse de tineri din rural sunt absolvenți de învățământ superior.

Pe genuri, diferențele sunt semnificative: 68,8% din totalul bărbaților de 15-64 ani desfășoară activități economice, în comparație cu numai 52,7% din totalul femeilor de 15-64 ani.

La nivelul anului 2014, rata de ocupare a populației de 20-64 ani a avut valoarea de 69,2% la nivel european și de 65,7% în România. Valorile cele mai mari ale ratelor de ocupare s-au înregistrat în țările nordice, Germania, Marea Britanie, Austria, Republica Cehă (peste 70%), iar cele mai scăzute, în Grecia, Croația, Spania, Italia (sub 60%). (Sursa: EUROSTAT 2015)

Fig. 30. Rata de ocupare a populației de 15-64 de ani, 2014

Sursa: EUROSTAT, 2015.

III. A.3. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 de ani, pe niveluri de educație

Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani a scăzut în ultimii doi ani, până la valoarea de 22,4%, în trimestrul IV al anului 2014. De două ori mai mulți tineri din mediul rural desfășoară activități aducătoare de venituri, comparativ cu tinerii din mediul urban. Băieții au o rată de ocupare semnificativ mai ridicată, în comparație cu fetele (26,8% față de 17,7%). Cele mai ridicate rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale și profesionale, iar cele mai mici, în cazul tinerilor cu niveluri reduse de educație.

Acest indicator este calculat prin raportarea populației ocupate de 15-24 de ani la populația totală din această grupă de vârstă, care cuprinde atât persoane active sau inactive de pe piața muncii, dar și tineri elevi și studenți cuprinși în sistemul de învățământ. În ultimii doi ani, a scăzut ușor rata de ocupare a populației tinere, raportată la totalul populației din această grupă de vârstă. Analiza valorii indicatorului oferă informații relevante, din perspectiva absorbției acestora pe piața forței de muncă. Astfel, aproape un sfert din populația activă de 15-24 de ani are statut de populație ocupată, valoare în ușoară scădere comparativ cu anul anterior.

Tabel 46. Rata de ocupare** a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și genuri

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Număr de persoane							
Populația ocupată 15-24 ani	Total	714.874	660.435	651.193	616.941	580.183	504.044
	Urban	291.124	269.296	251.557	227.254	207.662	177.694
	Rural	423.750	391.139	399.636	389.687	372.521	326.350
	Masculin	413.315	387.445	383.167	371.763	353.031	311.123
	Feminin	301.559	272.990	268.026	245.178	227.152	192.921
% din total populație de 15-24 ani							
Total	Total	23,5	22,5	23,1	23,1	22,8	22,4
	Urban	17,3	17,0	16,9	16,4	16,2	15,5
	Rural	31,0	29,1	30,1	30,3	29,6	29,6
	Masculin	26,6	25,9	26,6	27,3	27,2	26,8
	Feminin	20,2	19,0	19,4	18,8	18,3	17,7
Universitar	Total	53,7	38,2	42,4	37,1	35,9	35,8
	Urban	54,8	38,2	42,9	34,3	32,3	35,7
	Rural	49,3	38,2	41,1	47,0	49,1	36,5
	Masculin	55,3	42,9	44,7	37,5	36,6	36,7

	Feminin	52,9	34,8	41,0	36,8	35,4	35,2
Postliceal	Total	56,5	63,3	57,5	73,1	63,0	53,5
	Urban	57,9	65,2	60,8	80,9	65,2	58,0
	Rural	53,2	59,3	54,9	65,9	60,6	50,1
	Masculin	48,1	70,0	56,4	77,6	79,9	44,5
	Feminin	59,6	59,9	58,5	70,5	52,5	55,8
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	22,3	22,4	23,2	23,5	24,7	26,0
	Urban	17,4	19,1	18,2	17,8	18,7	18,6
	Rural	34,0	29,6	33,1	33,3	33,7	37,1
	Masculin	24,7	24,8	28,0	28,9	30,0	31,0
	Feminin	19,8	20,0	18,5	18,5	19,7	20,9
Profesional	Total	52,3	49,5	52,1	52,6	54,6	70,4
	Urban	46,1	39,2	46,8	49,1	50,5	50,3
	Rural	56,0	55,5	55,4	54,6	56,8	77,1
	Masculin	57,5	54,6	58,6	58,6	60,6	76,3
	Feminin	43,5	41,2	42,2	41,5	43,1	52,3
Gimnazial	Total	14,4	15,1	15,4	16,7	15,6	15,1
	Urban	4,6	5,2	3,7	5,8	5,2	6,2
	Rural	22,5	23,1	24,1	24,6	23,4	22,1
	Masculin	16,9	18,0	17,4	19,8	19,0	18,6
	Feminin	11,9	12,0	13,4	13,2	12,0	11,4
Primar și fără școală	Total	20,5	*	15,0	13,6	10,8	12,3
	Urban	9,0	*	8,2	6,1	5,4	7,2
	Rural	28,1	*	18,5	17,8	13,5	14,8
	Masculin	21,4	*	18,2	15,0	10,7	15,1
	Feminin	19,3	*	11,0	12,1	11,1	9,5

* Date nefiabile.

** Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS – Forța de muncă în România, Ocupare și Șomaj, 2009-2015.

Analiza valorilor indicatorului, după criteriile mediu de rezidență, gen și nivel de educație, relevă următoarea situație, la nivelul trimestrului IV al anului 2014:

- Aproape 30% din populația activă tânără din rural desfășoară activități aducătoare de venituri, în comparație cu numai 15,5% în urban.
- Gradul de ocupare este mai mare în mediul rural, în cazul tuturor nivelurilor de educație, cu excepția învățământului postliceal.
- Mai mulți tineri băieți sunt cuprinși în rândul populației ocupate, în comparație cu fetele (26,8% față de 17,7%).
- Cele mai mari rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale și profesionale (53,3% dintre tinerii absolvenți de învățământ postliceal și 70,4% dintre tinerii absolvenți de învățământ profesional au un loc de muncă), iar cele mai mici, în cazul tinerilor cu niveluri reduse de educație (absolvenți de învățământ gimnazial, primar sau fără școală).

III. A.4. Rata șomajului la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani

La nivelul trimestrului IV 2014, aproape o pătrime dintre tinerii de 15-24 ani erau șomeri. Rata șomajului se menține la valori comparabile cu anul trecut. În mediul urban, sunt înregistrați aproape de două ori

mai mulți șomeri, în comparație cu mediul rural. Un procent mai mare din rândul fetelor de 15-24 ani sunt în situația de șomaj, față de băieții din aceeași grupă de vârstă.

Rata șomajului măsoară ponderea șomerilor din totalul populației active, reprezentând complementarul populației ocupate în această categorie de populație.

În rândul populației active, cea mai ridicată rată a șomajului se înregistrează la tinerii din grupa de vârstă 15-24 ani. În trimestrul IV al anului 2014, valoarea indicatorului a fost de 24,1%, comparabilă cu cea din anul anterior. Față de anul anterior, a scăzut ponderea tinerilor șomeri absolvenți de învățământ superior și a crescut ponderea tinerilor șomeri absolvenți de școală postliceală. Pe **medii de rezidență**, rata șomajului este de aproape două ori mai ridicată în mediul urban, în comparație cu mediul rural (32,7% urban față de 18,5% rural).

Tabel 47. Șomajul la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani, pe niveluri de educație absolvite

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Număr de persoane							
Șomeri 15-24 ani	Total	178.903	195.127	221.712	181.560	186.710	160.315
	Urban	109.887	122.365	135.932	104.475	102.592	86.297
	Rural	69.016	72.762	85.780	77.085	84.118	74.018
	Masculin	105.638	115.392	127.702	104.111	107.645	89.342
	Feminin	73.265	79.735	94.010	77.449	79.065	70.973
% din total populație activă de 15-24 ani							
Total	Total	20,0	22,8	25,4	22,7	24,3	24,1
	Urban	27,4	31,2	35,1	31,5	33,1	32,7
	Rural	14,0	15,7	17,7	16,5	18,4	18,5
	Masculin	20,4	22,9	25,0	21,9	23,4	22,3
	Feminin	19,5	22,6	26,0	24,0	25,8	26,9
Universitar	Total	26,2	35,0	34,4	28,7	37,5	34,8
	Urban	25,5	35,0	33,9	31,4	39,7	33,8
	Rural	29,3	34,9	35,9	20,6	31,5	38,1
	Masculin	23,7	29,8	26,6	25,4	37,8	34,8
	Feminin	27,6	38,9	38,9	30,9	37,3	34,7
Postliceal	Total	10,5	*	*	10,3	28,7	35,7
	Urban	3,5	*	*	13,3	25,7	30,1
	Rural	24,8	*	*	6,6	32,0	34,3
	Masculin	27,3	*	*	0,0	3,9	*
	Feminin	4,1	*	*	15,7	42,6	*
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	23,1	24,4	28,3	28,0	28,1	26,3
	Urban	28,0	26,7	33,5	31,6	31,4	30,7
	Rural	16,1	20,8	21,7	24,5	25,1	22,6
	Masculin	23,8	24,8	27,1	26,2	26,1	24,5
	Feminin	22,2	24,0	30,0	30,5	30,8	28,9
Profesional	Total	20,3	25,2	22,5	18,8	16,2	12,0
	Urban	27,2	40,2	33,5	30,3	24,3	*
	Rural	16,4	16,7	14,9	11,8	11,8	*

	Masculin	19,9	24,9	23,4	18,5	17,9	*
	Feminin	21,1	13,0	20,4	19,4	11,0	*
Gimnazial	Total	13,6	15,5	18,3	13,8	15,7	17,7
	Urban	31,8	37,6	48,9	29,7	37,0	34,8
	Rural	9,5	9,7	12,5	10,4	10,7	12,7
	Masculin	14,5	18,1	21,9	15,2	16,6	19,0
	Feminin	12,2	11,2	12,8	11,3	14,1	15,3
Primar și fără școală	Total	15,9	*	*	30,1	40,2	37,3
	Urban	43,0	*	*	59,2	63,2	54,1
	Rural	7,7	*	*	19,2	33,9	30,7
	Masculin	24,8	*	*	39,8	54,5	*
	Feminin	1,4	*	*	10,3	15,1	*

* Date nefiabile.

Pe niveluri de educație, se observă că șomajul afectează, în măsură comparabilă, atât pe tinerii care au studii superioare, cât și pe cei cu studii medii sau cu nivel scăzut de educație. De exemplu, în cazul tinerilor cu studii superioare, 34,8% dintre aceștia sunt în căutarea unui loc de muncă, în comparație cu 26,3% tineri cu studii liceale și 37,3% tineri absolvenți de învățământ primar sau fără studii. O pondere redusă a șomajului se înregistrează în rândul absolvenților de gimnaziu, o mare parte dintre aceștia desfășurând activități agricole.

III. B. Rezultatele elevilor din învățământul primar și gimnazial la evaluările naționale

III. B.1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

Indicatorul se calculează ca raport între numărul total de absolvenți ai clasei a VIII-a, de la nivelul unui an școlar și numărul persoanelor de vârstă standard, la final de gimnaziu. Datele INS disponibile fac referire la finalul anului școlar 2013/2014.

După anul 2010/2011 – când au finalizat clasa a VIII-a cele două cohorte de elevi ce au avut debutul școlar simultan la 6 ani și 7 ani (în 2003/2004) – rata de absolvire a învățământului gimnazial a înregistrat valori aproximativ similare, în ultimii trei ani școlari. La nivelul anului 2013/2014, o pondere de 83,7% dintre copiii care au împlinit 15 ani în 2014 au absolvit clasa a VIII-a.

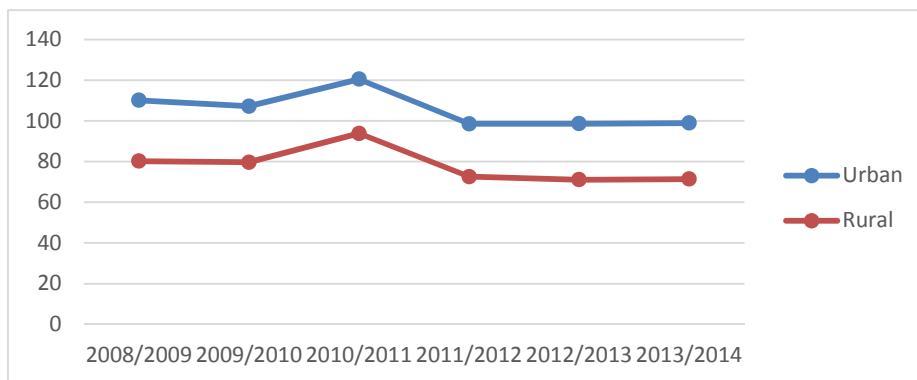
Tabel 48. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	94,0	92,4	106,1	84,4	83,4	83,7
Urban	110,1	107,2	120,5	98,5	98,6	98,9
Rural	80,2	79,7	93,8	72,6	71,1	71,4
Feminin	95,0	92,9	107,5	84,2	83,8	84,6
Masculin	93,0	91,8	104,7	84,6	83,0	82,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

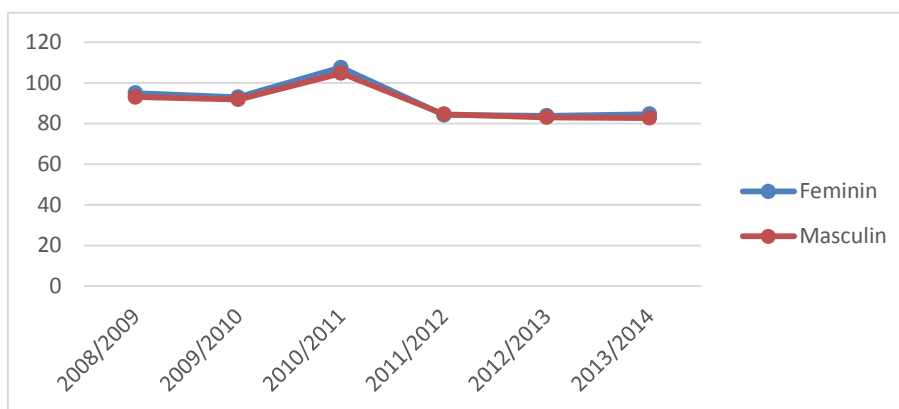
Pe medii de rezidență, rata de absolvire este constant mai ridicată în mediul urban, în comparație cu ruralul. Acest fapt este determinat, în primul rând de situațiile de abandon școlar, mai frecvente în rural, dar și de alte aspecte, precum migrarea unora dintre elevii din rural la școli din urban, către finalul gimnaziului (ca o opțiune pentru o educație de o calitate mai ridicată, ce oferă șanse mai mari pentru continuarea educației în învățământul liceal).

Fig. 31. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe medii de rezidență

Diferențele pe genuri sunt relativ ne semnificative; fetele prezentând, însă, un ușor avantaj, în raport cu băieții.

Fig. 32. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe genuri

III. B.2. Rezultatele elevilor la evaluarea națională de la clasa a VIII-a

Rezultatele obținute la evaluarea națională din anul 2015 evidențiază o evoluție ascendentă, atât în ceea ce privește ponderea de promovare în rândul participanților, cât și în ceea ce privește scorurile medii obținute. În 2015, procentajul de promovare a examenului EN VIII a crescut cu peste opt puncte procentuale în comparație cu anul școlar anterior, până la valoarea de 79,4%. Există diferențe de promovabilitate semnificative pe genuri, în favoarea fetelor.

Tabel 49. Numărul absolvenților de clasa a VIII-a prezenți și promovați la evaluarea națională EN VIII, 2014 și 2015

	Prezenți	Promovați	Rata de promovare	Media generală
2014				
Total	160.011	113.721	71,1%	7,37
Feminin	81.652	62.788	76,9%	7,70
Masculin	78.359	50.933	65,0%	7,20
2015				
Total	158.588	125.852	79,4%	7,56
Feminin	81.374	68.756	84,5%	7,69
Masculin	77.214	57.096	73,9%	7,41

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

În ceea ce privește scorul mediu la nivel național, s-au înregistrat creșteri, în comparație cu anul anterior, media generală fiind de 7,56 în anul 2015, față de 7,37 în anul 2014.

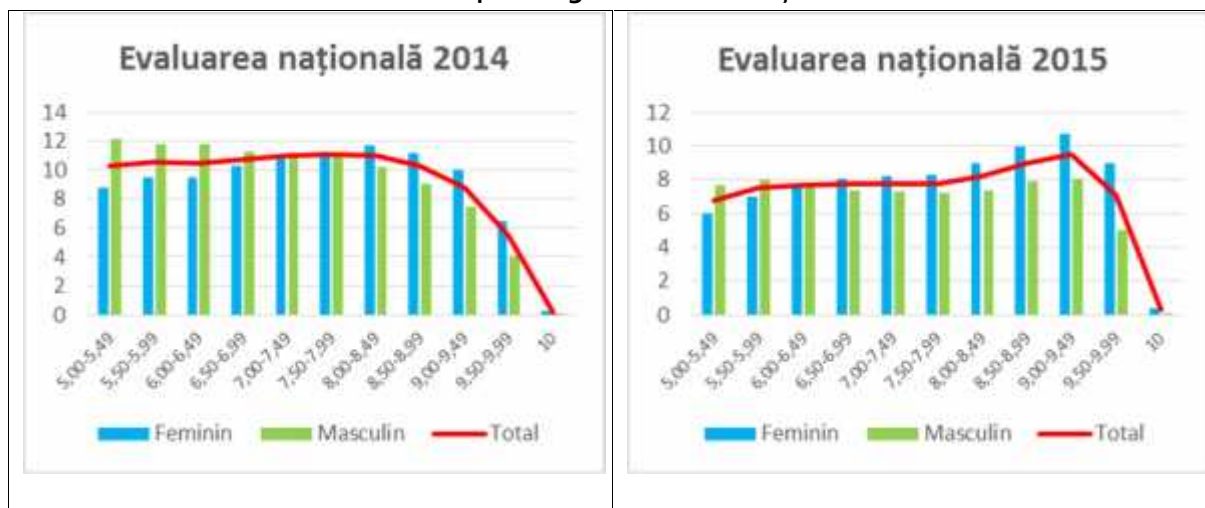
Pe categorii de medii obținute, se constată, la nivelul anului 2014/2015, o scădere a ponderii elevilor care au obținut medii către minimul grilei de notare, concomitent cu creșterea ponderii elevilor care au obținut medii către maximul grilei de notare. Și din acest punct de vedere, există diferențe semnificative pe genuri: fetele au obținut în ponderi mai ridicate note mai mari, în timp ce băieții s-au situat în ponderi mai ridicate către intervalul inferior al scalei de notare.

Tabel 50. Distribuția elevilor promovați la evaluarea națională EN VIII 2015, pe categorii de medii obținute

Media obținută la evaluarea națională	Nr. elevi			% în total elevi		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
10	457	350	107	0,3%	0,4%	0,1%
9,50-9,99	11.182	7.339	3.843	7,1%	9,0%	5,0%
9,00-9,49	15.004	8.723	6.281	9,5%	10,7%	8,1%
8,50-8,99	14.283	8.155	6.128	9,0%	10,0%	7,9%
8,00-8,49	13.029	7.286	5.743	8,2%	9,0%	7,4%
7,50-7,99	12.340	6.753	5.587	7,8%	8,3%	7,2%
7,00-7,49	12.304	6.671	5.633	7,8%	8,2%	7,3%
6,50-6,99	12.336	6.619	5.717	7,8%	8,1%	7,4%
6,00-6,49	12.234	6.276	5.958	7,7%	7,7%	7,7%
5,50-5,99	11.836	5.681	6.155	7,5%	7,0%	8,0%
5,00-5,49	10.847	4.903	5.944	6,8%	6,0%	7,7%
Total elevi promovați	125.852	68.756	57.096	79,4%	84,5%	73,9%
Media generală				7,56	7,69	7,41

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Fig. 33. Distribuția elevilor promovați la evaluarea națională EN VIII 2014 și 2015, pe categorii de medii obținute

O evaluare comparativă, la nivelul județelor, evidențiază situații asemănătoare, în comparație cu anul anterior.

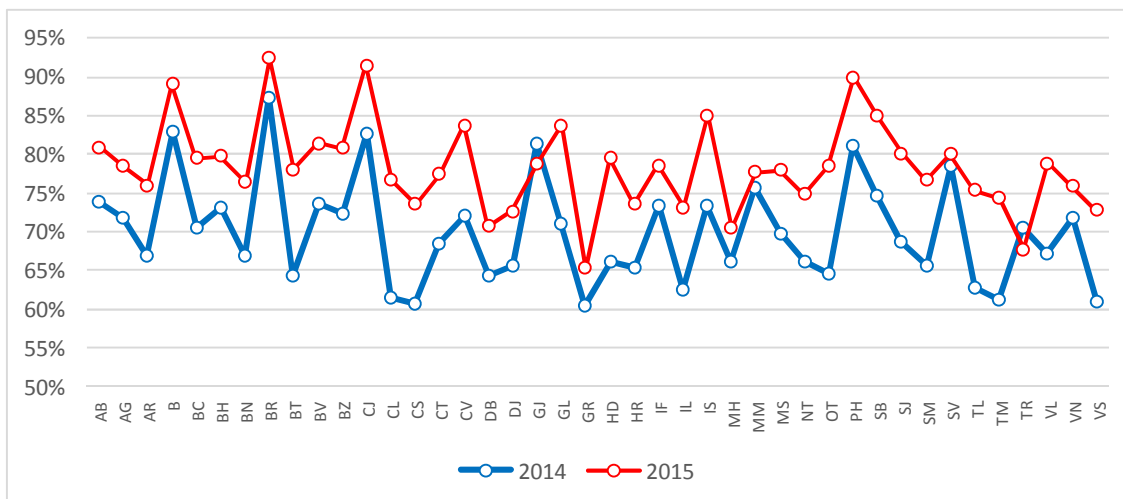
Tabel 51. Rata de promovare a evaluării naționale EN VIII 2014 și 2015, pe județe și genuri (%)

	Evaluare națională 2014			Evaluare națională 2015		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total participanți	160.011	81.652	78.359	158.588	81.374	77.214

Procent mediu de promovare pe țară	71,1%	76,9%	65,0%	79,4%	84,5%	73,9%
AB	73,9%	79,3%	68,4%	80,9%	87,3%	74,9%
AG	71,7%	79,2%	64,4%	78,5%	84,7%	72,3%
AR	66,8%	72,6%	60,7%	76,0%	81,9%	70,2%
B	82,9%	86,5%	79,3%	89,0%	91,7%	86,4%
BC	70,4%	76,3%	63,7%	79,5%	84,5%	73,7%
BH	73,1%	79,3%	66,9%	79,8%	85,2%	74,4%
BN	66,8%	74,6%	58,6%	76,4%	83,1%	68,9%
BR	87,3%	90,6%	83,7%	92,4%	93,6%	91,0%
BT	64,3%	71,2%	56,8%	78,1%	82,8%	72,8%
BV	73,5%	77,6%	69,4%	81,4%	83,8%	78,8%
BZ	72,2%	78,0%	66,0%	80,8%	85,9%	75,6%
CJ	82,7%	87,5%	77,4%	91,5%	93,6%	89,1%
CL	61,6%	69,1%	54,0%	76,6%	81,8%	70,8%
CS	60,8%	69,1%	52,4%	73,5%	81,4%	65,7%
CT	68,4%	74,1%	62,5%	77,4%	82,1%	72,6%
CV	72,0%	78,1%	65,1%	83,7%	87,9%	79,0%
DB	64,4%	71,5%	57,2%	70,7%	77,7%	63,3%
DJ	65,5%	73,9%	57,4%	72,7%	79,8%	65,6%
GJ	81,3%	85,9%	76,7%	78,9%	85,4%	72,5%
GL	71,1%	76,6%	65,1%	83,7%	88,1%	78,5%
GR	60,4%	67,6%	53,3%	65,3%	73,0%	58,0%
HD	66,0%	72,2%	59,2%	79,5%	83,9%	74,4%
HR	65,3%	71,9%	58,6%	73,6%	80,5%	66,4%
IF	73,3%	77,3%	69,1%	78,6%	83,6%	73,2%
IL	62,6%	69,8%	54,5%	73,2%	79,8%	66,2%
IS	73,3%	76,1%	70,1%	85,1%	89,2%	80,1%
MH	66,2%	74,1%	58,8%	70,4%	78,5%	62,1%
MM	75,8%	80,4%	71,0%	77,7%	83,9%	71,0%
MS	69,7%	75,4%	63,8%	78,0%	83,4%	72,5%
NT	66,2%	73,9%	58,6%	74,8%	81,9%	67,4%
OT	64,6%	71,2%	57,6%	78,5%	83,0%	73,7%
PH	81,2%	85,6%	76,6%	89,9%	92,8%	86,8%
SB	74,6%	77,5%	71,4%	84,9%	87,7%	81,6%
SJ	68,6%	75,8%	61,4%	80,1%	85,0%	75,1%
SM	65,5%	72,7%	57,7%	76,7%	82,1%	71,1%
SV	78,5%	85,2%	71,7%	80,0%	85,6%	74,2%
TL	62,8%	68,7%	56,1%	75,3%	79,7%	70,4%
TM	61,3%	66,8%	55,5%	74,3%	79,4%	69,1%
TR	70,4%	78,5%	62,4%	67,8%	77,8%	58,2%
VL	67,2%	72,8%	61,4%	78,8%	83,4%	74,0%
VN	71,7%	78,2%	64,6%	75,9%	83,4%	67,8%
VS	60,9%	67,4%	53,9%	72,8%	76,5%	68,3%

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Fig. 34. Rata de promovare a evaluării naționale EN VIII 2014 și 2015, pe județe (%)

Analiza pe cohortă: ponderea copiilor care ajung în clasa a VIII-a, din cei înscriși la școală în urmă cu 8 ani

Calculată la nivelul anului școlar 2014/2015, ponderea copiilor care au reușit să ajungă în clasa a VIII-a a fost de 87,5% dintre cei care s-au înscris în clasa I în urmă cu 8 ani. Ponderea celor care părăsesc sistemul de învățământ înainte de a finaliza clasa a VIII-a, calculată la nivelul unei cohorte, rămâne, și în acest an școlar, în jurul valorii de 15%.

Tabel 52. Evoluția pe cohorte a elevilor înscriși în cls. I în urmă cu 8 ani

Anul școlar	Înscriși în clasa a VIII-a	Înscriși în clasa I în urmă cu 8 ani	% elevi care au ajuns în clasa a VIII-a
2014/2015	192.399	219968	87,5%
2013/2014	191.839	219123	87,5%
2012/2013	190.787	224.875	84,8%
2011/2012	190.535	226.226	84,2%
2010/2011	236.842	285.932	82,8%
2009/2010	204.969	246.440	83,2%
2008/2009	210.536	257.373	81,8%

Sursa: Calculat pe baza datelor INS, 2008-2015.

Analiza longitudinală a unei cohorte de elevi, din perspectiva numărului și a situației școlare a celor care finalizează clasa a VIII-a, evidențiază următoarea situație (calculul a fost realizat pe cohorta de elevi care a avut debutul școlar în anul 2006/2007 și a finalizat clasa a VIII-a în anul 2013/2014, având ca bază de raportare copiii înscriși în clasa I în 2006/2007):

- 13,8% pierderi școlare până în clasa a VIII-a;
- 1,5% pierderi școlare pe parcursul clasei a VIII-a;
- 51,8% elevi care au promovat evaluarea națională EN VIII.

Datele evidențiază o pondere semnificativă a pierderilor școlare până în clasa a VIII-a, precum și faptul că numai puțin peste jumătate dintr-o cohortă de elevi ajunge să finalizeze învățământul gimnazial cu medii peste 5.00 la evaluarea națională.

III. C. Rezultatele elevilor din învățământul liceal la examenul de bacalaureat

III. C.1. Rata de absolvire a învățământului liceal

În anul școlar 2013/2014, rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat, înregistrează o reducere față de anul precedent, atât pe total, cât și pe genuri. Scăderea ratei de absolvire a liceului cu examen de bacalaureat este determinată și de scăderea ratei de participare la

examen a absolvenților din anul curent. Fetele înregistrează o situație mai bună decât a băieților, în ceea ce privește absolvirea liceului.

Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani) întrerupe tendința de creștere din ultimii ani, atât pe total, cât și pe genuri. Valorile indicatorului scad consistent în 2013/2014 față de anul precedent: puțin peste 80% dintre elevii de 18 ani au absolvit liceul. Referitor la analiza acestui indicator, trebuie precizat faptul că nu toți elevii finalizează învățământul liceal la vârsta de 18 ani, dată fiind varietatea vârstelor de debut, precum și faptul că anumite forme și filiere de liceu au durate diferite.

Diferența pe genuri este în favoarea populației feminine, în întreg intervalul analizat, la nivelul anului 2013/2014 aceasta fiind de șase puncte procentuale (84% fete față de 78,1% băieți).

Tabel 53. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat (%)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	79,9	76,2	79,5	90,6	81,0
Feminin	82,6	79,6	82,8	91,3	84,0
Masculin	77,4	72,9	76,4	89,9	78,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat înregistrează, în anul 2013/2014, o ușoară reducere față de anul anterior: total – 44%; fete – 53%; băieți – 35,4%. Populația feminină înregistrează valori mai mari cu privire la acest indicator, diferența ajungând la aproape 18 puncte procentuale în favoarea fetelor.

Tabel 54. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu examen de bacalaureat (%)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	63,4	42,4	39,2	44,6	44,0
Feminin	70,3	51,1	48,1	53,8	53,0
Masculin	56,8	34,1	30,7	35,9	35,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

III. C.2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

Doi din zece absolvenți de liceu nu se înscriu la bacalaureat, iar trei din zece absolvenți care se prezintă la examen nu îl promovează. 16% dintre cei care s-au prezentat la examenul de bacalaureat din 2015 sunt absolvenți din anii anteriori, rata de promovabilitate în rândul acestora fiind foarte redusă: unul din trei reușesc. Fetele se înscriu și promovează examenul de bacalaureat în ponderi mai ridicate decât băieții, obținând, totodată, medii mai bune la examen, comparativ cu aceștia.

Începând cu anul 2009/2010, gradul de **participare a absolvenților de liceu (din anul curent) la examenul de bacalaureat** a scăzut constant. Acest fenomen s-a accentuat în ultimii ani, ca urmare a măsurilor de control implementate în sistem, dar și a percepției conform căreia examenul de bacalaureat este dificil. Astfel, în anul 2013/2014 se înregistrează cea mai scăzută rată de participare la examenul de bacalaureat, din întreaga perioadă analizată, peste **20% dintre absolvenții de liceu ne reprezentându-se la examen**. Rata de participare la examenul de bacalaureat este constant mai ridicată în rândul populației feminine, în comparație cu populația masculină. Diferența dintre genuri crește în intervalul analizat, ajungând, de la unu-două, la zece puncte procentuale (84,2% fete și 74,2% băieți).

Tabel 55. Rata de participare la examenul de bacalaureat a absolvenților de liceu (%)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	97,7	94,2	87,8	79,9	79,3
Feminin	98,1	95,4	90,7	84,6	84,2
Masculin	97,3	93,1	84,7	75,3	74,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Datele statistice ale MECS oferă informații cu privire la examenul de bacalaureat 2015. Din totalul celor prezentați, 84% sunt absolvenți din seria curentă și 16% sunt absolvenți din anii trecuți. Se poate observa, comparativ cu anul precedent, o creștere semnificativă a prezenței absolvenților din anul curent, atât pe total, cât și pe genuri. Concomitent, se constată o diminuare a prezenței celor din anii trecuți. Diferența dintre valorile pe genuri este:

- în favoarea fetelor, în cazul absolvenților din anul curent, acestea înregistrând un avantaj de șapte-opt puncte procentuale: 87,4% fete față de 80,2% băieți în 2015;;
- în favoarea băieților, în cazul absolvenților din anii trecuți, aceștia înregistrând un avantaj tot de șapte-opt puncte procentuale: 19,8% băieți față de 12,6% fete în 2015; .

Ca urmare, mai multe fete decât băieți din seria curentă participă la examenul de bacalaureat. Concomitent, mai mulți băieți decât fete din seriile trecute revin, pentru a promova examenul de bacalaureat.

Tabel 56. Numărul elevilor prezentați la examenul de bacalaureat , anii 2014 și 2015

	Număr			% din total prezentați		
	Total prezentați	Din care: absolvenți din anul curent	Din care: absolvenți din anii trecuți	Total prezentați	Din care: absolvenți din anul curent	Din care: absolvenți din anii trecuți
2014						
Total	166.416	131.572	34.844	100,0	79,1	20,9
Feminin	87.155	72.299	14.856	100,0	82,9	17,1
Masculin	79.261	59.273	19.988	100,0	74,8	25,2
2015						
Total	173.976	146.200	27.776	100,0	84,0	16,0
Feminin	92.778	81.062	11.716	100,0	87,4	12,6
Masculin	81.198	65.138	16.060	100,0	80,2	19,8

Sursa: MECS.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat, din numărul total al celor prezentați, a înregistrat în ultimii ani creșteri semnificative. În anul școlar 2014/2015, creșterea comparativ cu anul școlar anterior a fost de peste 6 puncte procentuale, de la 62,6% la 69%.

A crescut atât rata de promovabilitate a absolvenților din seria curentă (75,7% în 2015, față de 71% în 2014), cât și cea a absolvenților din anii trecuți (33,4% în 2015 față de 31% anul anterior). Aceste creșteri trebuie corelate cu faptul că o pondere mai mare dintre elevii de clasa a XII-a optează pentru neînscirerea la examenul de bacalaureat. Rata de succes la bacalaureat este mai ridicată în rândul absolvenților din anul curent (mai mult de 7 din zece reușesc să promoveze examenul de bacalaureat), în comparație cu absolvenții din anii trecuți (numai trei din zece reușesc să promoveze examenul de bacalaureat). Pe genuri, analiza datelor indică diferențe mari între fete și băieți, în favoarea fetelor, în anul 2015 diferența fiind de 11 puncte procentuale, iar în 2014, de 13 puncte procentuale.

Tabel 57. Numărul și procentul elevilor promovați la examenul de bacalaureat, anii 2014 și 2015

	Număr			%		
	Total promovați	Din care: absolvenți din anul curent	Din care: absolvenți din anii trecuți	% din total promovați	% din absolvenții din anul curent prezentați la examen	% din absolvenții din anii trecuți prezentați la examen
2014						
Total	104.228	93.432	10.796	62,6	71,0	31,0
Feminin	60.046	55.106	4.940	68,9	76,2	33,3
Masculin	44.182	38.326	5.856	55,7	64,7	29,3

2015						
Total	120.027	110.742	9.285	69,0	75,7	33,4
Feminin	68.826	64.810	4.016	74,2	80,0	34,3
Masculin	51.201	45.932	5.269	63,1	70,5	32,8

Sursa: MECS.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat de către absolvenții din anul curent a înregistrat o evoluție în creștere, începând cu anul școlar 2011/2012. La nivelul anului școlar 2014/2015, valoarea acestui indicator este de 75,7%, cu peste 4 puncte procentuale mai mult decât în anul precedent. Populația feminină este în avantaj, promovabilitatea acesteia fiind, la nivelul anului școlar 2014/2015, cu aproape 10 puncte procentuale mai mare decât a celei masculine (80,0% fete și 70,5% băieți).

Tabel 58. Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul elevilor prezenți (din anul curent) (%)

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Total	76,3	55,6	56,2	64,3	71,0	75,7
Feminin	82,4	64,2	64,1	70,8	76,2	80,0
Masculin	70,2	46,7	47,4	56,8	64,7	70,5

Sursa: Datele pentru perioada 2009-2012 sunt calculate pe baza informațiilor INS. Datele începând cu anul 2012/2013 sunt furnizate de MECS.

Analizând distribuția elevilor promovați la examenul de bacalaureat din 2015, pe categorii de medii obținute, respectiv pe gen, se constată că populația feminină obține rezultate mai bune decât cea masculină, fetele fiind mai bine reprezentate în cadrul intervalelor de medii mai mari, iar băieții, în cazul celor mai mici. Media generală este, de asemenea, mai mare în cazul fetelor: 7,95, față de 7,58 băieții (și 7,79 pe total).

Tabel 59. Distribuția elevilor promovați, pe categorii de medii obținute la bacalaureat 2015

Media obținută	Nr. elevi promovați			%		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
10	83	65	18	0,0	0,1	0,0
9,50-9,99	7070	5159	1911	4,1	5,6	2,4
9,00-9,49	14931	10114	4817	8,6	10,9	5,9
8,50-8,99	16081	10232	5849	9,2	11,0	7,2
8,00-8,49	15687	9387	6300	9,0	10,1	7,8
7,50-7,99	15279	8636	6643	8,8	9,3	8,2
7,00-7,49	15077	8063	7014	8,7	8,7	8,6
6,50-6,99	15991	7950	8041	9,2	8,6	9,9
6,00-6,49	19828	9220	10608	11,4	9,9	13,1
Total elevi promovați	120027	68826	51201	69,0	74,2	63,1
Media generală				7,79	7,95	7,58

Sursa: MECS.

Analiza ratei de promovare pe județe arată că, la examenul de bacalaureat din 2015, aproape toate județele și-au îmbunătățit rata de promovare față de anul precedent, doar patru județe înregistrând o scădere a acesteia (Călărași, Gorj, Sălaj și Suceava). La nivelul tuturor județelor, atât în 2015, cât și în 2014, fetele au promovat examenul de bacalaureat în pondere mai mare decât băieții.

Tabel 60. Rata de promovare a examenului de bacalaureat în 2014 și 2015, pe județe și genuri

Județ	Bacalaureat 2014			Bacalaureat 2015		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
AB	70,0	74,6	65,2	78,3	82,1	74,5
AG	65,3	71,1	59,1	70,4	75,6	64,8
AR	53,6	59,0	47,1	64,1	69,0	58,2
B	58,8	65,6	51,8	70,2	74,8	65,4
BC	70,4	75,5	64,4	76,7	78,7	74,1
BH	61,6	69,8	53,5	66,9	74,0	59,2
BN	65,7	71,8	58,3	73,2	76,6	69,1
BR	75,1	80,4	69,6	76,4	79,6	72,7
BT	70,0	72,6	66,7	76,1	78,5	72,8
BV	71,0	77,2	64,3	78,4	82,8	73,8
BZ	65,8	71,3	59,8	67,7	73,2	61,1
CJ	75,98	79,1	72,2	83,0	86,3	79,2
CL	59,2	67,6	51,2	57,8	63,5	51,6
CS	56,2	60,7	51,1	65,8	71,0	59,3
CT	50,9	57,6	44,3	60,4	66,3	54,4
CV	57,8	62,9	50,7	67,1	72,0	60,6
DB	54,9	63,4	46,0	62,9	71,2	53,9
DJ	58,2	66,6	49,3	65,2	72,5	57,3
GJ	60,7	69,5	51,7	56,6	64,4	48,5
GL	68,2	72,3	63,3	75,3	79,7	70,1
GR	39,4	44,9	33,9	44,6	51,1	38,4
HD	60,5	67,1	53,2	69,9	73,5	65,7
HR	59,0	62,6	54,1	63,0	67,0	57,2
IF	33,4	42,5	26,5	41,7	49,4	35,4
IL	58,1	62,6	53,0	66,9	70,9	62,3
IS	74,0	78,3	68,6	79,0	82,2	74,7
MH	47,1	55,7	39,0	56,7	64,3	47,8
MM	64,9	71,5	57,2	68,1	74,7	60,4
MS	64,9	70,9	58,5	70,1	73,7	66,0
NT	70,7	77,1	63,6	72,1	78,9	64,4
OT	54,0	61,6	46,2	61,3	68,9	52,8
PH	67,2	73,5	60,1	75,5	79,8	70,4
SB	71,0	76,1	65,3	77,5	81,1	73,1
SJ	68,3	74,9	60,7	66,7	71,0	62,1
SM	65,1	70,2	59,4	74,0	78,2	68,8
SV	72,9	77,8	66,9	71,8	77,0	64,8
TL	63,7	68,4	58,4	71,1	76,8	64,3
TM	60,2	66,7	52,8	67,5	70,6	63,8
TR	49,5	55,7	43,6	51,4	59,3	43,0
VL	65,1	71,3	58,0	67,8	73,8	60,8
VN	60,8	68,2	52,5	70,3	75,6	64,3
VS	65,4	70,5	59,8	68,7	75,3	61,2

Sursa: MECS.

Pe filiere, cea mai scăzută rată de promovare a examenului de bacalaureat se înregistrează la nivelul filierei tehnologice, iar cea mai mare, în cazul celei teoretice. În 2015, valorile au crescut față de anul precedent, ele fiind, pe filiere: teoretică – 83,8%, vocațională – 74,9% și tehnologică – 48,6%.

Tabel 61. Rata de promovare a examenului de bacalaureat în anii școlari 2013/2014 și 2014/2015, pe filiere: teoretic, tehnologic, vocațional (%)

Bacalaureat	TOTAL (%)	Teoretică (%)	Vocațională (%)	Tehnologică (%)
2013/2014	62,6	79,6	73,0	41,7
2014/2015	69,0	83,8	74,9	48,6

Sursa: MECS.

III. D. Rezultatele elevilor din învățământul postliceal și de maiștri

III. D.1. Rata de absolvire în învățământul postliceal și de maiștri

Rata de absolvire a învățământului postliceal a crescut în perioada analizată – de la 5,7% la 14,6% –, fapt care poate semnala o creștere a interesului elevilor pentru finalizarea acestui nivel de educație.

Pe parcursul intervalului analizat, **rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri** a înregistrat o tendință ascendentă, atât pe total, cât și pe genuri, valorile de la finalul intervalului fiind de cel puțin două ori mai mari decât cele de la început. În ceea ce privește distribuția valorilor indicatorului după criteriul gen, se observă un net avantaj al populației feminine, scorurile acesteia fiind duble față de ale populației masculine; această situație se înregistrează pe tot intervalul de timp analizat. În anul școlar 2014/2015, indicatorul a avut următoarele valori, pe total și pe genuri: 14,6%, 19,3% - fetele și 10,2% - băieții.

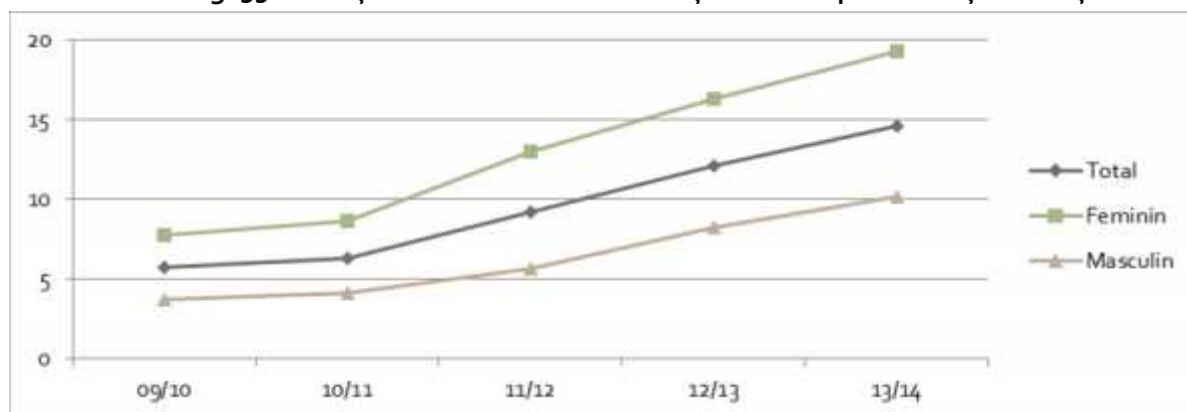
Tabel 62. Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri (%)

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	5,7	6,3	9,2	12,1	14,6
Feminin	7,7	8,6	13,0	16,3	19,3
Masculin	3,7	4,1	5,6	8,2	10,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2015.

Această rată relativ redusă de absolvire se datorează și faptului că cele mai multe persoane care frecventează această formă de învățământ au 21 de ani și peste și absolvă mai târziu decât vârsta teoretică (21 de ani), folosită la calcularea indicatorului.

Fig. 35. Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri

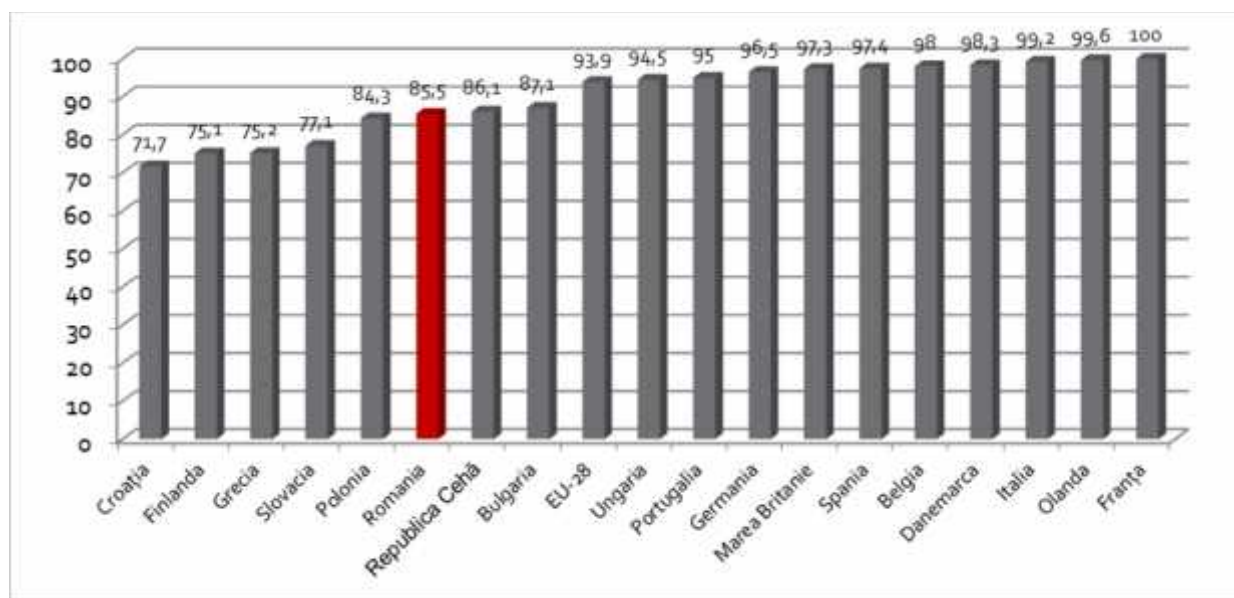

CAPITOLUL IV. SITUAȚIA EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PROFESIONALE DIN ROMÂNIA, DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR EUROPENI 2020

IV. 1. Rata de participare la învățământul preșcolar

Participarea la educația preșcolară a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu este un indicator european care are ca țintă, pentru anul 2020, valoarea de 95%. La nivelul anului 2012, media UE-27 privind acest indicator a fost de 93,9%, în creștere față de anii anteriori. Valorile cele mai crescute s-au înregistrat în Franța (100%) și Olanda (99,6%), Italia, Danemarca, Belgia, Marea Britanie, Germania, Portugalia, Ungaria. Țările cu valori ale indicatorului mai reduse decât România sunt: Polonia, Slovacia, Grecia, Finlanda, Croația. În România s-au înregistrat creșteri importante ale valorii indicatorului, de la 67,6% în 2000, la 85,5% în 2012.

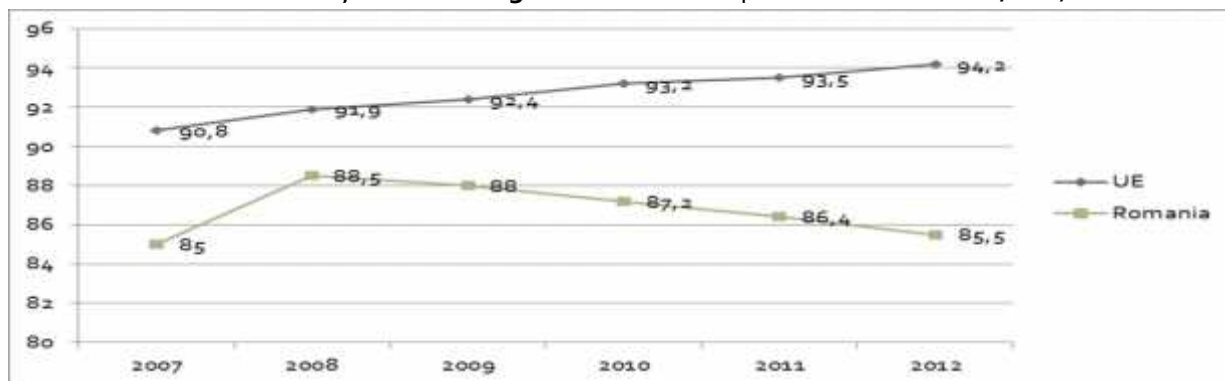
Fig. 36. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative 2012

Sursa: EUROSTAT, 2015.

Începând cu anul 2008, în România se înregistrează o tendință de scădere semnificativă a acestui indicator european, de la 88,5% în 2010, la 85,5% în anul 2013. Această scădere poate fi interpretată ca un efect al crizei economice și financiare care a afectat populațiile dezavantajate din România, dar și ca o consecință a schimbărilor structurale din învățământul primar, mai specific – introducerea clasei pregătitoare, ca o clasă premergătoare învățământului primar. Scăderea valorii indicatorului se explică, astfel, prin faptul că o pondere importantă dintre copiii de 6 ani, care se aflau anterior în grădiniță, sunt acum înscriși în clasa pregătitoare. Totodată, scăderea indicatorului confirmă și opțiunea părinților de a înscrie copiii în grădiniță la vârste de peste 3 ani – mai aproape de vârsta de intrare la școală.

Fig. 37. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative UE-România, 2007-2012

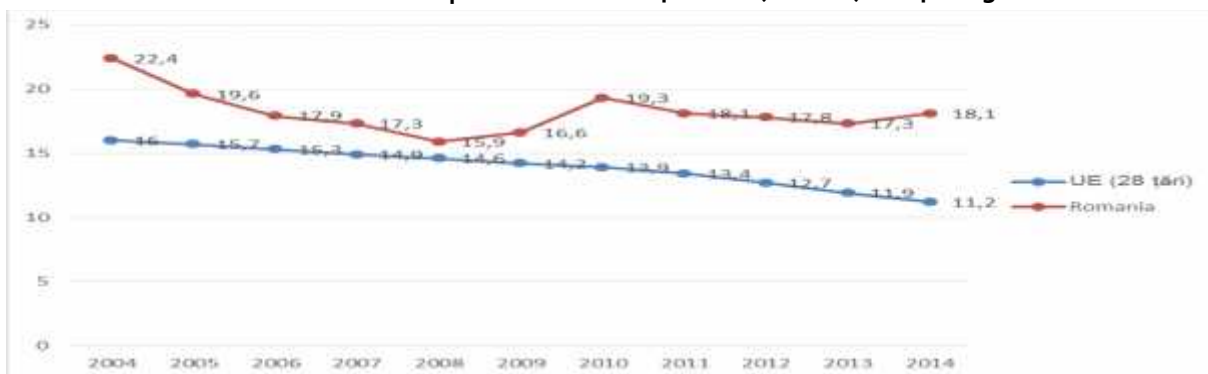

Sursa: EUROSTAT, 2015.

IV. 2. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

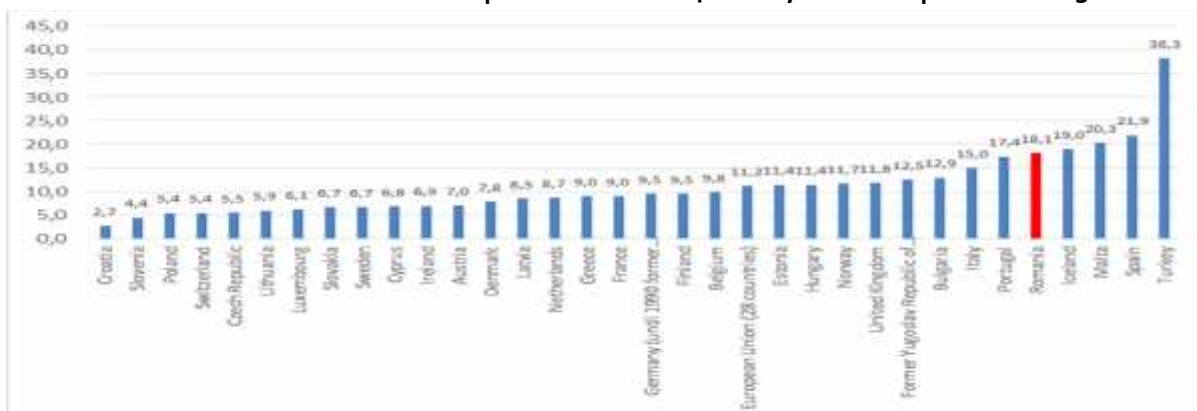
În perioada 2010-2014, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a înregistrat o tendință lentă, dar constantă, de scădere, de la 19,3% în 2010, la 18,1% în 2014, dar în creștere față de anul anterior cu 0,8 p.p.. Datele arată că România are încă dificultăți în a recupera efectele produse de criza economică și financiară din perioada 2008-2010, asupra părăsirii timpurii a școlii. Din acest punct de vedere, România se află între țările europene în care efectele situației economice a familiilor au avut un impact direct asupra participării la educație, precum Spania, Portugalia sau Italia. Totodată, decalajul dintre România și media țărilor europene s-a accentuat în ultimii ani, de la 1,3 puncte procentuale în 2008, la 6,9 puncte procentuale în 2014. În aceste condiții, România mai are la dispoziție 5 ani pentru a ajunge la ținta pentru 2020 de 11,3%, preconizată prin Planul Național de Reformă.

Fig. 38. Evoluția ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani (RO-UE) 2004-2013

Sursa: Eurostat, 2016.

Fig. 39. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani, date comparative 2013

Sursa: EUROSTAT, 2016.

IV. 3. Competențe de bază

Conform OECD (PISA 2006, 2009, 2012), **România se află printre țările cu scorurile cele mai slabe din UE**, înregistrate de elevii de 15 ani la testările internaționale cu privire la competențe de scris și lectură, matematică și științe. La PISA 2012 citire și lectură, aproape patru din zece elevi (37,3%) se situează sub nivelul 2 de performare la testarea internațională, cu mult peste media UE-25 (17,8%) și media OECD (18%). Aceasta înseamnă că o pondere ridicată dintre elevii români în vârstă de 15 ani deține competențe de nivel scăzut la citire și lectură. România înregistrează scoruri similare și la matematică și științe: în 2012, patru din 10 elevi români (40,8%) au obținut scoruri foarte slabe la matematică, comparativ cu media la nivel UE (22,1%) sau media OECD (23,1%). În cazul științelor, procentul elevilor cu rezultate slabe este ușor mai mic (37,3%), dar se situează încă cu mult peste media UE (16,6%) și media OECD (17,8%).

Tabel 63. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la citire-lectură, matematică și științe, (PISA 2006,2009,2012) – date comparative Romania - UE

	România			Media OECD			Media în Uniunea Europeană			Ținta UE 2020
	2006	2009	2012	2006	2009	2012	2006	2009	2012	
Citare și lectură	53,5%	40,4%	37,3%	20,9%	18,5%	18,0%	23,1%	19,6%	17,8%	15%
Matematică	52,7%	47,0%	40,8%	22,5%	22,0%	23,1%	24%	22,3%	22,1%	15%
Științe	46,9	41,4%	37,3%	19,8%	17,9%	17,8%	20,3%	17,8%	16,6%	15%

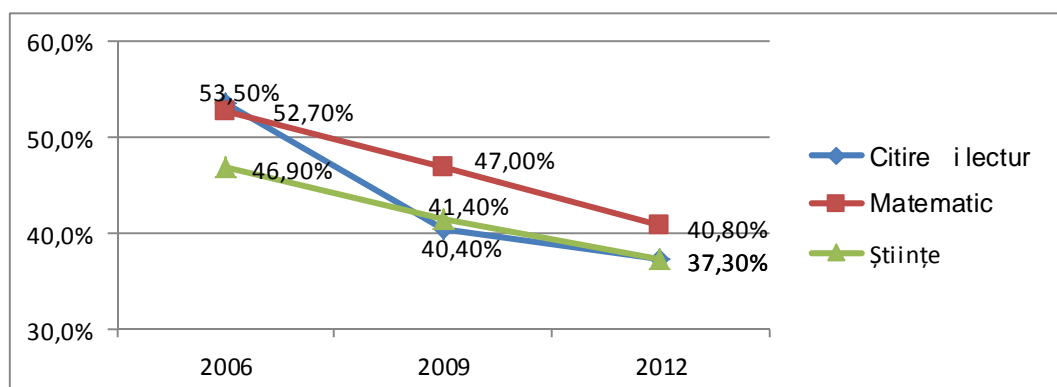
Surse: *Education and Training Monitor*, 2014,

http://ec.europa.eu/education/library/publications/monitor14_en.pdf

OECD/PISA. Programul internațional OECD pentru evaluarea elevilor, CNEE, 2014

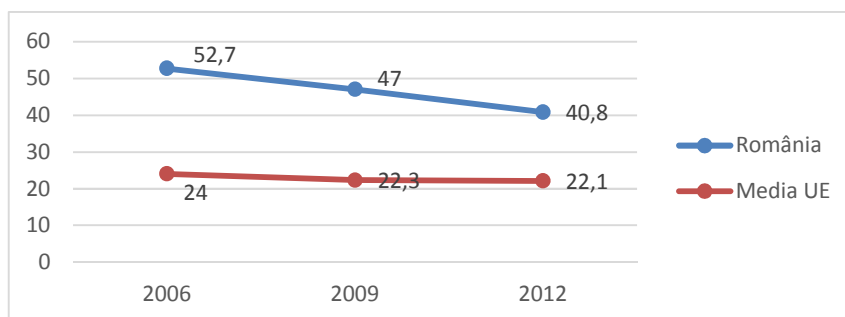
Cu toate acestea, în comparație cu PISA 2000, România este una dintre țările UE cu cea mai importantă îmbunătățire a rezultatelor la PISA 2012. Față de PISA 2000, ponderea elevilor cu rezultate slabe a scăzut cu 16,2 p.p. la citire și lectură, cu 11,9 p.p. la matematică și cu 9,6 p.p. la științe.

Fig. 40. Ponderea elevilor români cu performanțe slabe la citire-lectură, matematică și științe (PISA 2006,2009,2012)

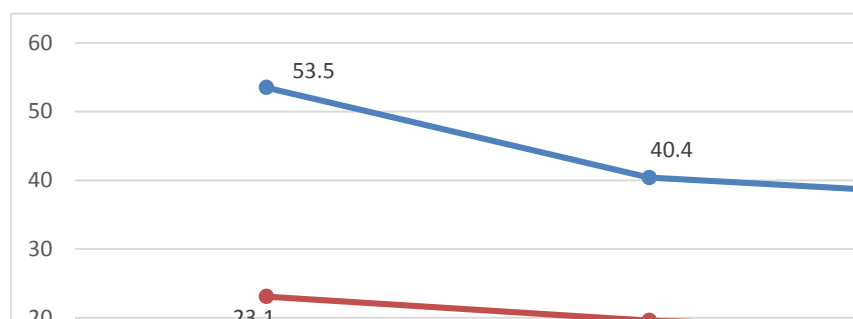
În perspectiva țintei europene de 15% elevi cu rezultate slabe la testările PISA până în 2020, România trebuie să facă eforturi semnificative pentru îmbunătățirea calității educației în următorii ani, pentru a reduce decalajele actuale, care situează România pe penultimul loc, depășind doar Bulgaria.

Fig. 41. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la matematică (PISA - nivel 2 sau mai scăzut) 2006-2012 – date comparative România-UE

În testarea PISA 2012, domeniul principal de evaluare a fost Matematica, iar Științele, Citirea și Lectura au fost domenii secundare. La această evaluare, majoritatea elevilor români s-a situat sub nivelul 4 de competență, din 6. Urmând tendința generală la nivelul țărilor participante la PISA 2012, proporția cea mai mare a elevilor se află la nivelul 2 de competență (OECD/PISA, CNEE 2014). Tendința pentru România este de reducere a procentului elevilor care înregistrează rezultate slabe la matematică, însă este încă departe de media europeană și de cea a țărilor OECD.

Fig. 42. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la citire-lectură (PISA - nivel 2 sau mai scăzut) 2000-2012 – date comparative România-UE

La fel ca la matematică, și la citire și lectură cei mai mulți dintre elevii români se situează la nivelul 2 de competență și o cincime la nivelul 3. Doar 1 din 10 elevi se situează la cele mai înalte trei niveluri de competență, față de aproape un sfert, la nivelul țărilor participante la evaluare. România înregistrează ponderi ridicate ale elevilor cu rezultate slabe la citire și lectură și prin raportare la țările membre ale Uniunii Europene. Astfel, doar Bulgaria înregistrează o pondere mai crescută a elevilor menționați.

Fig. 43. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la citire-lectură (PISA - nivel 2 sau mai scăzut) – 2012 – date comparative

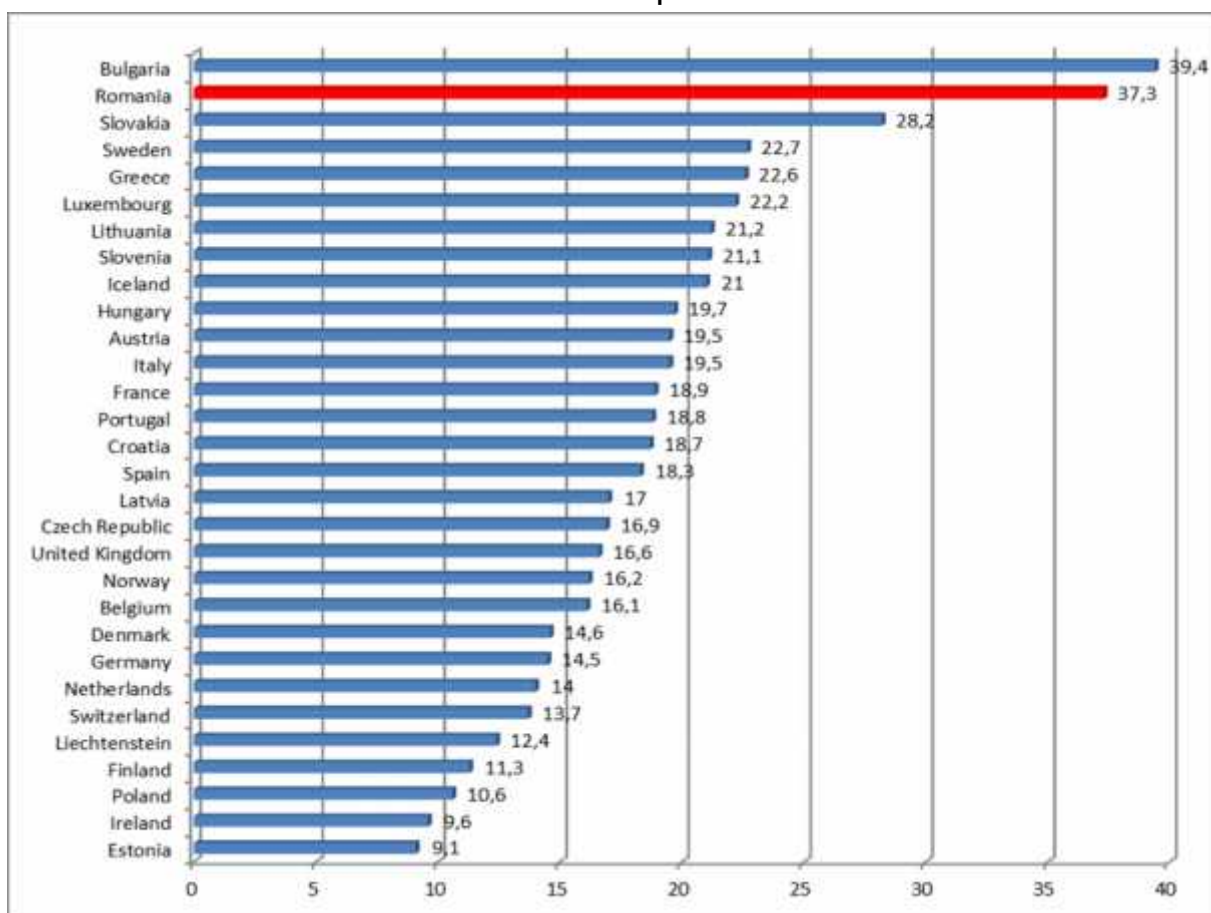
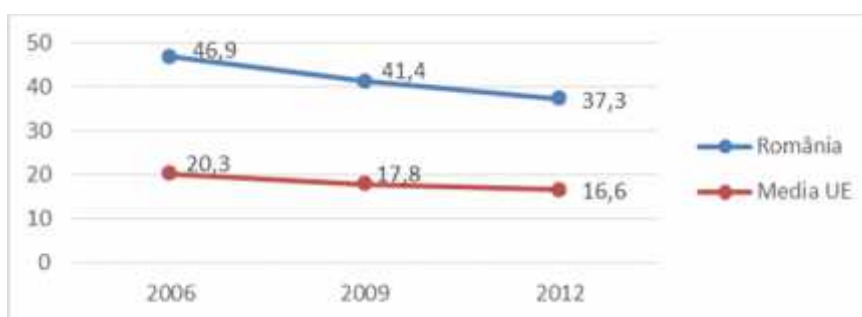

Fig. 44. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la științe (PISA - nivel 2 sau mai scăzut) 2000-2012 – date comparative România-UE

La științe, peste o treime dintre elevii români se regăsesc la nivelul 2 de competență și doar 28% peste acest nivel, comparativ cu media țărilor participante, care înregistrează 22% dintre elevi la nivelul 2 și 44,8% peste acest nivel. La științe, România înregistrează cel mai mic scor dintre toate țările UE participante la evaluare. Sistemul de învățământ din România trebuie să implementeze reforme care să contribuie la creșterea calității în educație.

În ceea ce privește **competențele lingvistice într-o limbă străină**, România este una dintre țările UE în care curriculumul obligatoriu prevede învățarea a două limbi străine. În cazul învățământului secundar superior, România se află printre țările cu cel mai mare număr mediu de limbi străine învățate în școală (2,0-2,4). Cu toate acestea, este dificil de realizat evaluarea în perspectivă comparativă a competențelor lingvistice ale elevilor din România, deoarece țara noastră nu a participat la sondajul european privind competențele lingvistice, lansat de Comisia Europeană în 2008.

Competențele digitale reprezintă, de asemenea, o provocare pentru politicile educaționale viitoare din România, având în vedere că în țara noastră se înregistra în 2011 cea mai mare pondere, din UE, a populației cu vârste între 16-74 de ani care nu deținea abilități de utilizare a unui calculator (61 %). Conform studiului realizat la nivel european în 2011, doar aproximativ 4 din 10 persoane cu vârste între 16-74 ani dețin unele competențe digitale și doar aproximativ 1 din 10 persoane are competențe înalte de utilizare a unui calculator. În afara unui decalaj generațional în ceea ce privește abilitățile de utilizare a unui computer (în favoarea generațiilor tinere), competențele digitale se corelează pozitiv și cu nivelul de educație. Pentru a dezvolta nivelul de competențe digitale în rândul populației, este important ca sistemul de educație și formare profesională să promoveze integrarea resurselor educaționale digitale și integrarea instrumentelor TIC în școală și la nivelul activităților de la clasă.

Analizele asupra rezultatelor PISA în context național (IEA 2012) au subliniat nevoia de îmbunătățire a calității educației și a managementului școlar, a curriculumului și a abordărilor didactice, pentru dezvoltarea unor abilități specifice, ancorate în contexte reale de învățare. Pilotarea unor programe inovatoare de predare, învățare și evaluare a competențelor la citire și lectură, matematică sau științe, cu participarea cercetătorilor și implicarea profesorilor în programe specifice de formare continuă, pot fi, din această perspectivă, opțiuni și măsuri de politică educațională prioritare.

**Partea a II-a REZULTATE ȘI ACȚIUNI RELEVANTE DESFĂȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2014-2015.
VALORIFICAREA REZULTATELOR PROIECTELOR FINANȚATE DIN FONDURI EXTERNE DERULATE
DE CĂTRE MECS ȘI INSTITUȚIILE DIRECT SUBORDONATE/COORDONATE**

România consideră că educația este premisa pentru dezvoltare personală, socială și economică, participând activ la îndeplinirea obiectivelor asumate de toate statele membre ale Uniunii Europene.

Politicile educaționale ale României sunt construite pe principii precum: **calitate și eficiență, echitate, deschiderea sistemului de educație către alte sisteme** (economic, social, cultural etc.) și sunt consecvente realizării unei schimbări reale în educație, capabilă a le oferi tuturor cetățenilor oportunități de a învăța oricând, oriunde și în modul pe care îl alege fiecare.

În acest context, în anul școlar 2014-2015, Ministerul Educației a avut în vedere următoarele **direcții de acțiune**:

- I. **Asigurarea cadrului legislativ necesar funcționării sistemului de învățământ**
- II. **Asigurarea de șanse egale de acces și participarea la educație**
- III. **Modernizarea curriculumului și a sistemului de evaluare și examinare**
- IV. **Asigurarea calității în învățământul preuniversitar**
- V. **Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii**
- VI. **Încurajarea învățământului în limbile minorităților naționale**
- VII. **Extinderea utilizării noilor tehnologii în învățământul preuniversitar**
- VIII. **Optimizarea rețelei școlare și asigurarea personalului didactic**
- IX. **Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții**
- X. **Prevenirea și combaterea corupției în școli**
- XI. **Dezvoltarea cooperării europene și internaționale**
- XII. **Creșterea absorbției fondurilor europene**

I. Asigurarea cadrului legislativ necesar funcționării sistemului de învățământ

Pentru asigurarea unui cadru legislativ coerent¹ și care să răspundă nevoilor și dinamicii sistemului de educație, au fost inițiate, elaborate și promovate reglementări pentru domenii precum **Curriculum, Organizarea și funcționarea unităților de învățământ preuniversitar, Înscrierea în învățământul primar, Admiterea în învățământul liceal și profesional de stat, Organizarea examenelor naționale, Acordarea de stimulente participanților la competiții internaționale.**

În perioada de referință a fost definitivat și aprobat, după o largă dezbateră în care au fost implicați toți factorii interesați, *Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar*. Aprobat prin Ordinul nr. 5115/2014 acesta devine o **reglementare de referință** pentru toate unitățile și instituțiile din sistemul de învățământ preuniversitar românesc.

Au fost aprobate programele școlare pentru învățământ primar, clasele a III-a și a IV-a, programele școlare pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, alternativa educațională Waldorf, programele școlare pentru clasele a XI-a și a XII-a, clase cu program de studiu în regim bilingv - limba engleză - disciplina opțională „Elemente de cultură și civilizație engleză” și programele școlare de curriculum diferențiat pentru ciclul superior al liceului, filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea

¹ O listă a tuturor reglementărilor adoptate se regăsește în Anexă.

educator–puericultor, programa școlară pentru disciplina *Limba română*, curriculum la decizia școlii pentru liceele cu profil pedagogic, clasele a XI-a și a XII-a.

A fost aprobat planul-cadru de învățământ al alternativei educaționale Waldorf pentru învățământul primar; planul-cadru de învățământ pentru învățământul profesional de stat cu durata de 3 ani și planurile de învățământ pentru cultura de specialitate și pregătirea practică din aria curriculară Tehnologii, precum și pentru stagiul de pregătire practică (curriculum în dezvoltare locală - CDL), pentru clasele a X-a și a XI-a.

În cazul domeniilor *Înscrierea în învățământul primar și Admiterea în învățământul liceal și profesional de stat* au fost aprobate Calendarul și Metodologia de înscriere a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2015-2016, precum și regulamentele de organizare și desfășurare a admiterii în învățământul liceal și profesional de stat pentru anul școlar 2015-2016. Nu au intervenit modificări majore în reglementarea acestor domenii.

Pentru buna desfășurare a examenelor naționale au fost adoptate reglementări specifice, păstrându-se regulile consacrate deja de organizare a acestora. În perioada de referință, s-au aprobat prin ordine de ministru calendarul sesiunii speciale de evaluare națională 2015 pentru elevii din clasa a VIII-a participanți la loturile naționale de pregătire pentru olimpiadele și concursurile internaționale și calendarul sesiunii speciale de bacalaureat 2015 pentru absolvenții de liceu participanți la loturile naționale lărgite ce se pregătesc pentru competițiile internaționale, precum și pentru absolvenții de liceu care susțin examenul de admitere în universitățile din străinătate.

A fost aprobată lista elevilor care au obținut distincții la olimpiadele școlare internaționale în anul 2014, admiși la universități. Tuturor elevilor participanți la concursurile internaționale, dar și profesorilor care i-au pregătit, precum și școlilor de proveniență, li s-au acordat, prin ordin de ministru, premii importante. A fost majorat cuantumul bursei de merit olimpic internațional acordată elevilor premiați la olimpiadele școlare internaționale desfășurate în anii 2014 și 2015.

II. Asigurarea de șanse egale de acces și participarea la educație

II.1 Învățământul antepreșcolar și preșcolar

Transformarea educației timpurii în bun public este una dintre direcțiile de acțiune considerate de importanță maximă pentru reducerea unor fenomene nedorite, cum ar fi: abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii. Mai mult, se consideră că dezvoltarea timpurie, integrată, a copiilor este o prioritate cu rol determinant în îndeplinirea unuia dintre Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului și anume: *Asigurarea absolvirii ciclului complet de învățământ primar de către toți copiii, fete și băieți*. De aceea, elaborarea curriculumului specific, formarea corespunzătoare a resursei umane și crearea cadrului de implementare a programelor de educație timpurie la nivel național au fost urmărite ca priorități ale Ministerului Educației, realizându-se:

- procesul de revizuire a *Curriculumului specific pentru educație antepreșcolară*, elaborat în 2008, în cadrul Proiectului de Educație Timpurie Incluzivă (finanțator Banca Mondială);
- furnizarea de informații și date relevante pentru elaborarea studiului *Stadiul implementării Strategiei privind educația timpurie și analiza practicilor promițătoare în educația timpurie din România* (finanțare UNICEF) și stabilirea pașilor pentru modificările și corelările necesare la nivel de sistem, în raport cu concluziile și recomandările acestui studiu;
- găsirea soluțiilor optime pentru promovarea și extinderea unei măsuri sociale (tichetul social pentru grădiniță – preluat din programul *Fiecare copil la grădiniță* al Organizației OvidiuRo), cu impact asupra îmbunătățirii accesului în învățământul preșcolar.

II.2 Învățământ primar și gimnazial

În perioada de referință a acestui raport, a fost finalizată **Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România**, promovată prin HG nr. 417/2015. Documentul prevede o serie de măsuri de prevenire, intervenție și compensare, cu accent special pe intervenții la nivel de școală și elev, iar principalele programe și măsuri propuse pentru a atinge obiectivele acestei strategii sunt grupate în patru piloni strategici – (1) *Asigurarea accesului la educație și o educație de calitate pentru toți copiii*, (2) *Asigurarea finalizării învățământului obligatoriu de către toți copiii*, (3) *Reintegrarea în sistemul educațional a persoanelor care au părăsit timpuriu școala*, (4) *Dezvoltarea sprijinului instituțional adecvat*, acordându-se o deosebită atenție:

- creșterii ratelor de înscriere în educația timpurie (educație antepreșcolară, copii de la naștere la 3 ani și învățământul preșcolar – copii de la 3 la 6 ani), învățământul primar și secundar inferior;
- îmbunătățirii condițiilor și a calității programelor Școala după Școală (ȘDȘ) oferite elevilor din grupurile aflate în situație de risc;
- sprijinirii celor care au părăsit școala prematur, pentru a reintra în sistemul de educație și formare, oferindu-le trasee de reintegrare, prin care să dobândească calificările necesare pentru ocuparea unui post pe piața muncii (extindere programe de tip ADȘ).

Se estimează un număr de 1,09 mil. beneficiari principali, costul total fiind de 778,75 mil. euro (aproximativ 73% din finanțarea necesară va fi acoperită din FESI - POCU, POR, PNDR, POC, POCA).

II.3 Finanțarea infrastructurii

Pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale, au continuat programele *Proiectul de Reabilitare a Infrastructurii Școlare (PRIS)* și *Proiectul privind Reforma Educației Timpurii în România (PRET)*. În cadrul P.R.E.T., din bugetul total alocat componentei de infrastructură, de 80,75 mii euro, în anul școlar 2014-2015, a fost cheltuită suma de 9,33 mii euro, fiind finalizate 70 de grădinițe. Pentru P.R.I.S., din bugetul total de 343,4 mii euro, în perioada 2014-2015, a fost cheltuită suma de 3,15 mii euro. Numărul de obiective finalizate până în prezent este de 1.276 unități școlare și 16 cămine studențești, numărul de obiective finalizate în anul școlar 2014-2015 fiind de 24 de unități școlare.

II.4 Programele sociale

Ministerul educației a elaborat și gestionează o serie de proiecte și **programe sociale, finanțate din fonduri guvernamentale sau din fonduri externe**, pentru asigurarea calității, a stabilității, a echității și a eficienței sistemului de educație.

În anul școlar de referință, o atenție deosebită a fost acordată asigurării condițiilor pentru continuarea derulării programelor sociale de tipul: *Bani de liceu* (78.876 de elevi beneficiari, fonduri alocate – 119.335 mii lei), *Rechizite școlare* (571.108 de elevi beneficiari), *Euro 200* (15.809 beneficiari), *Cornul și laptele*, precum și pentru monitorizarea acestora.

A continuat implementarea programului *A doua șansă* pentru învățământ primar cu 4.983 de beneficiari, bugetul fiind de 9.577 mii lei; pentru învățământul secundar inferior au fost alocați 17.496 mii lei pentru 8.366 de beneficiari. Comparativ cu ultimii ani școlari, numărul total de elevi este de 14.560 înregistrându-se o creștere a numărului de școli și de participanți la programul *A doua șansă* (în anul școlar 2014-2015: 12.597 de participanți în 287 de școli, față de anul școlar 2013-2014: 8.638 de participanți în 220 de școli).

Prin intermediul acestor programe au fost create condiții pentru asigurarea de șanse egale la educație pentru elevii proveniți din grupurile cu risc ridicat. Elevii care frecventează învățământul profesional cu durata de 2, respectiv de 3 ani, au primit o bursă profesională lunară de 200 lei, în anul școlar 2014-2015 fiind acordate un număr de 49.248 de astfel de burse (fond alocat 81.816 mii lei).

III. Modernizarea curriculumului și a sistemului de evaluare și examinare

Reforma curriculară a continuat prin finalizarea noilor programe școlare pentru clasele a III-a și a IV-a (OM nr. 5003/02.12.2014). S-au făcut demersuri pentru aprobarea Planului cadru de învățământ pentru cultura de specialitate și pregătirea practică din aria curriculară *Tehnologii*, precum și pentru stagiul de pregătire practică (curriculum în dezvoltare locală - CDL), pentru clasele a X-a și a XI-a, învățământ profesional de stat cu durată de 3 ani (OM nr. 3684/2015).

Activitățile de inspecție și activitățile metodice organizate și desfășurate la nivel local, județean sau național, au avut ca obiectiv permanent creșterea gradului de obiectivitate în evaluare și ameliorarea componentei de evaluare a procesului de învățământ, cu focalizare pe evaluarea la examenele naționale, evaluare care produce efecte atât în admiterea în învățământul liceal preuniversitar cât și în învățământul superior. În acest sens s-au modificat, adaptându-se finalităților ciclului de învățământ gimnazial, programele de examen pentru Evaluarea Națională (la clasa a VIII-a).

Inspectoratele școlare și departamentele din minister s-au implicat în organizarea și monitorizarea tuturor examenelor și concursurilor naționale. În anul școlar 2014-2015, accentul a fost pus pe asigurarea calității și relevanței subiectelor, pe respectarea programelor școlare și a nivelului de dificultate medie în formularea subiectelor, pe desfășurarea examenelor naționale în condiții de legalitate și obiectivitate. S-au utilizat în continuare, la nivelul întregii țări, pentru ambele sesiuni ale examenului național de bacalaureat și evaluare națională, camere de supraveghere video în sălile de examen, fiind sancționate tentativele sau acțiunile de fraudare manifestate în timpul probelor, pe parcursul evaluării sau după încheierea examenelor.

Au fost elaborate reglementări privind simulările examenelor naționale (bacalaureat și evaluare națională), în scopul îmbunătățirii rezultatelor obținute de absolvenții de învățământ liceal, respectiv gimnazial, la finalizarea studiilor. Simulările au atât un rol diagnostic, realizând o primă evaluare sumativă, ce reflectă nivelul de competență al elevilor, cât și un rol remedial, contribuind la ameliorarea nivelului de pregătire a elevilor pentru susținerea unui examen național și, implicit, la diminuarea procentului de eșec.

În anul 2015, Guvernul României a hotărât acordarea de premii în bani tuturor absolvenților de clasa a VIII-a (al doilea an) și de clasa a XII-a (al treilea an), care au obținut media 10 la Evaluarea Națională 2015, respectiv la Bacalaureat 2015, onorând în acest fel performanța elevilor români la examenele naționale. Cei 457 de absolvenți de clasa a VIII-a, care au obținut media 10 la Evaluarea Națională, au primit din partea Guvernului câte 1.000 de lei fiecare, iar cei 88 de candidați cu media 10 la Bacalaureat au primit câte 3.000 de lei fiecare, în conformitate cu OM nr. 4652/2015.

Evaluări, examene și concursuri naționale

O premieră a anului școlar 2014-2015 o reprezintă întocmirea, de către CNEE, a *Raportului de evaluare a dezvoltării fizice, socioemoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare* la finalul clasei pregătitoare în conformitate cu prevederile noii *Metodologii de întocmire, completare și valorificare a raportului de evaluare la finalul clasei pregătitoare* (OMECS nr. 3678/2015). Aceste rapoarte au fost încărcate pe platforma informatică dedicată <https://www.clasapregatitoare.rocnee.eu> ce a permis și monitorizarea lor.

Pentru toate examenele și evaluările naționale, inclusiv pentru simulările acestora, s-a desfășurat o activitate extrem de laborioasă pentru realizarea subiectelor.

Au fost asigurate subiecte după cum urmează:

Discipline	Număr de teste
Limba și literatura română	12 variante
Limba și literatura maternă (7 minorități naționale)	84 variante
Matematică	12 variante

Activitățile de elaborare a subiectelor au vizat, inclusiv: simularea Evaluării Naționale pentru elevii clasei a VIII-a, desfășurarea sesiunii speciale, realizarea de modele de subiecte postate pe website-ul <http://subiecte2016.edu.ro/2016/evaluarenationala/modeledesubiecte/> precum și întocmirea subiectelor de rezervă.

Următorul tabel sintetic centralizează numărul de variante și disciplinele de examen pentru care au fost elaborate:

Proba	Observații	Specificări/discipline	număr de teste	
A	competențe lingvistice	Română	550 bilete	
C	de comunicare în limba română și limba străină studiată pe parcursul liceului (10 limbi)	Engleză, Franceză, Franceză bilingv, Germană, Italiană, Spaniolă, Turcă, Japoneză, Rusă, Portugheză	proba orală	1230 bilete
			proba de înțelegere a unui text audiat	- 110 seturi de fișiere audio - 110 teste scrise
			proba scrisă	110 variante
D	competențe digitale	-	240 fișiere de lucru	
E	a	Limba și literatura română (2 tipuri de programă)	28 variante	
	c	Matematică (4 tipuri de programă)/ Istorie	64 variante	
	d	Fizică (2 tipuri de programă)/ Chimie (4 tipuri de programă)/ Biologie (2 tipuri de programă)/ Informatică (2 tipuri de programă) Geografie Discipline socio-umane (5 discipline)	180 variante	

Evaluări internaționale

Programul Internațional PISA 2015 este important prin *feedback*-ul pe care îl oferă sistemelor educaționale ale țărilor implicate. Participarea României reprezintă unul dintre elementele importante pentru asigurarea calității în domeniul învățământului preuniversitar². Administrarea la nivel național a implicat două etape: pre-testarea desfășurată în luna martie 2014 și testarea propriu-zisă, desfășurată în luna aprilie 2015. Realizarea ambelor etape este obligatorie pentru validarea la nivel internațional a bazelor de date.

La pre-testare au participat 25 de școli cu un total de 950 de elevi eșantionați. Toate școlile selectate au participat. Dintre elevii de 15 ani eșantionați au participat efectiv 943 de elevi, înregistrându-se o rată de participare a elevilor de 99,26%.

La testarea propriu-zisă, Consorțiul PISA a eșantionat 188 de școli cu 5.250 de elevi de 15 ani. Au răspuns 186 de școli și au fost validate testările a 4.952 elevi. Astfel, la acest ciclu de testare, România a înregistrat o rată de participare a școlilor de 98,93% și de participare a elevilor de 97,41%, unele dintre cele mai ridicate rate de participare dintre toate țările participante la PISA.

După parcurgerea tuturor etapelor stabilite prin standardele tehnice, bazele de date rezultate în urma administrării PISA 2015 au fost validate de către Consorțiul PISA. Raportul internațional este programat să apară în luna decembrie 2016.

² România a participat la Programul OECD - PISA 2015 în baza HG nr. 389 din 19.06. 2013 privind participarea României la Programul Internațional din domeniul educației dezvoltat de OECD - PISA 2015 publicat în MOF. nr. 379 din 26.06.2013.

Olimpiade și concursuri

Educația pentru excelență, reprezentată de olimpiadele și concursurile școlare naționale și internaționale, constituie o constantă a preocupărilor ministerului educației pentru asigurarea calității în educație. Competițiile școlare naționale și internaționale au fost organizate și desfășurate la standardele și cu rezultatele așteptate precizate de metodologia-cadru și de regulamentele specifice.

Rezultatele obținute de elevi la olimpiadele și concursurile școlare internaționale în anul 2015, se regăsesc în tabelul de mai jos:

Categoria olimpiade internaționale desfășurate la nivel mondial		Categoria concursuri internaționale desfășurate la nivel european/regional		Total medalii/ premii
Medalii/ premii	Nr premii	Medalii/ premii	Nr premii	
Aur/ I	8	Aur/ I	44	52
Argint/ II	25	Argint/ II	50	75
Bronz/ III	18	Bronz/ III	52	70
Mențiuni	2	Mențiuni	68	70
Total premii și medalii				267

Au fost premiați, ca urmare a performanțelor școlare înalte, demonstrate la competițiile internaționale desfășurate în țară sau în afara acesteia, 232 de elevi, 244 de cadre didactice care i-au pregătit pe elevi și 101 de unități de învățământ în care învață elevii premiați.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.369/1994 privind organizarea și desfășurarea manifestărilor științifice studentești, a concursurilor pe obiecte de învățământ, pe meserii, cultural-artistice, tehnico-științifice și a campionatelor și concursurilor sportive naționale și internaționale, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Educației a acordat elevilor medaliați, profesorilor care i-au pregătit și unităților școlare de unde provin elevii, diplome și premii în bani, ale căror cuantumuri sunt detaliate în tabelul următor:

1. La categoria olimpiade internaționale desfășurate la nivel mondial:

- a) premiul special pentru medalia de aur și punctaj maxim - 12545 lei
- b) premiul I - 9720 lei
- c) premiul II - 8330 lei
- d) premiul III- 5950 lei
- e) mențiuni - 4065 lei

2. La categoria concursuri internaționale desfășurate la nivel european/regional:

- a) premiul I - 4440 lei
- b) premiul II - 3785 lei
- c) premiul III- 2945 lei
- d) mențiuni - 2550 lei

Redăm, în același context, lista olimpiadelor și a concursurilor internaționale recunoscute de Ministerul Educației, desfășurate în anul școlar 2014-2015:

Nr. crt.	OLIMPIADA/CONCURSUL
Limbă și comunicare	
1.	Olimpiada internațională de lectură
2.	Olimpiada internațională de lingvistică
3.	Olimpiada internațională de limba și literatura maghiară
4.	Olimpiada internațională de limba turcă
5.	Olimpiada internațională de limba și creație literară rromani
6.	Olimpiada internațională de limba franceză
7.	Olimpiada internațională a elenismului
8.	Olimpiada internațională de limba polonă
9.	Olimpiada internațională de latină - Arpino
10.	Olimpiada internațională de latină - Sulmona
11.	Olimpiada internațională de latină - Venosa
Matematică și științe	
12.	Olimpiada internațională de matematică
13.	Olimpiada balcanică de matematică
14.	Olimpiada balcanică de matematică pentru juniori
15.	Olimpiada europeană de matematică pentru fete
16.	Olimpiada de matematică pentru liceele maghiare din Europa
17.	Olimpiada internațională de fizică
18.	Olimpiada internațională de fizică a țărilor din Asia
19.	Olimpiada internațională de astronomie
20.	Olimpiada internațională de astrofizică și astronomie
21.	Olimpiada internațională de chimie
22.	Olimpiada internațională de chimie "D. Mendeleev"
23.	Olimpiada balcanică de chimie
24.	Olimpiada internațională de biologie
25.	Olimpiada pluridisciplinară „Tuymaada”
26.	Olimpiada internațională științele pământului
27.	Olimpiada internațională de științe pentru juniori
28.	Olimpiada internațională de științe a Uniunii Europene
Om și societate	
29.	Olimpiada internațională de filosofie
30.	Olimpiada internațională de geografie
31.	Olimpiada balcanică de geografie
Tehnologii	
32.	Olimpiada internațională de informatică
33.	Olimpiada de informatică a țărilor din Europa centrală
34.	Olimpiada balcanică de informatică
35.	Olimpiada balcanică de informatică pentru juniori
36.	Turneul internațional de informatică-Shumen

Fondul de premiere a fost în valoare de **3.005.855 lei**.

IV. Asigurarea calității în învățământul preuniversitar

Funcția reglatoare a procesului instructiv-educativ s-a realizat și prin **inspecția școlară**, ca formă de evaluare internă a sistemului. Programul anual de inspecție al Ministerului Educației a inclus inspecții de specialitate, inspecții tematice și inspecții generale, realizate în conformitate cu prevederile *OM nr. 5547/2011 privind Regulamentul de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar*.

Inspecția de specialitate a fost realizată, în perioada noiembrie – decembrie 2014, individual sau în echipă, în colaborare cu inspectorii școlari de specialitate din cadrul ISJ/ISMB, în cazul inspecțiilor de specialitate sau tematice.

Consilierea s-a realizat cu scopul de ameliorare/optimizare a activităților de predare-învățare/evaluare. Concluziile formulate ca urmare a efectuării activităților de inspecție constituie premisele politicilor educaționale specifice elaborate de Ministerul Educației.

Inspecția de specialitate s-a realizat prin 2 tipuri de activități:

1. Activități de asistență la lecție/lecții, analiză, autoevaluare, evaluare și consiliere
2. Analiza documentelor și a activităților catedrei și consilierea membrilor catedrei.

Datele cantitative referitoare la inspecția de specialitate se regăsesc în tabelul de mai jos:

Nr. total județe	Nr. total unități de învățământ preuniversitar în care s-a realizat inspecția	Nr. total inspectori generali care au realizat inspecția	Perioada generală	Nr. total cadre didactice inspectate
17	196	26	Noiembrie-decembrie 2014	303

Menționăm că activitatea de inspecție s-a desfășurat numai în semestrul I, deoarece, în conformitate cu Nota 104/23.04.2015, inspecțiile planificate pentru perioada aprilie-mai 2015, au fost reprogramate pentru anul școlar următor.

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar - ARACIP a realizat, în total, 1.768 de evaluări externe pentru unitățile școlare de nivel preuniversitar, din care:

- vizite de evaluare externă în vederea autorizării - 247; rezultat - 246 propuneri de autorizare și 1 propunere de neautorizare;
- vizite de evaluare externă în vederea acreditării - 161; rezultat - 159 propuneri de acreditare și 2 propuneri de neacreditare;
- vizite de evaluare externă periodică - 1360; rezultat – atestate de calitate emise pentru 1254 de unități care îndeplinesc standardele minime; 106 unități de învățământ nu îndeplinesc standardele minime, intrând în procedura de monitorizare specială.

Din totalul unităților școlare evaluate, un procent de circa 6% nu îndeplinesc standardele minime de calitate. Procentul școlilor care nu îndeplinesc standardele minime de calitate este dublu în mediul rural față de mediul urban.

V. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii

În domeniul învățământului profesional și tehnic s-a urmărit atingerea unor indicatori specifici obiectivelor stabilite:

- **Investiții în resursele umane**

Vizând *Profesionalizarea carierei didactice în România*, prin programul de formare profesională continuă „*Profesor – evaluator de competențe profesionale*”, furnizat în parteneriat cu Casele Corpului Didactic (CCD), au fost formate 259 de cadre didactice dintre care au fost certificate 249.

- **Corelarea programelor educaționale cu piața muncii**

Prin realizarea cu periodicitate a unor studii de nevoi la nivelul agenților economici și utilizarea rezultatelor acestor studii în proiectarea noilor programe de studii s-a ajuns la investigarea nevoilor de calificări ale agenților economici prin elaborarea și implementarea unei proceduri de solicitare de către agenții economici a școlarizării în învățământul profesional cu durata de 3 ani:

- prin Nota VET/2804/19.11.2014 a fost elaborată Procedura de solicitare de către operatorii economici a școlarizării în învățământul profesional cu durata de 3 ani pentru anul școlar 2015-2016;

- până pe data de 22.12.2015, operatorii economici au avut posibilitatea să se adreseze inspectoratului școlar din județul în care își desfășoară activitatea pentru a comunica calificările și numărul de elevi de care sunt interesați, în calitate de potențiali angajatori, în vederea cuprinderii acestora în planul de școlarizare;

- în perioada 22.09.2014 – 03.10.2014 s-au derulat 42 de întâlniri ale Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS);

- au fost aplicate un număr de 3.717 chestionare, iar răspunsurile, în funcție de instituția din care provine respondentul, sunt distribuite astfel: 2.488 operatori economici, 32 reprezentanți AJOFM/ ANOFM, 100 reprezentanți autorități locale, 35 reprezentanți sindicate, 80 reprezentanți ONG, 881 reprezentanți unități școlare, 101 reprezentanți inspectorate școlare;

- prin OMECS 5293/24.09.2015, publicat în Monitorul Oficial 765/14.10.2015, s-a aprobat structura standardelor de pregătire profesională.

Prin urmărirea absolvenților pe parcursul traseului lor profesional a fost investigată inserția profesională a absolvenților învățământului profesional și tehnic cu durata de 2 ani, promoția 2014, la 6, 12 și 36 luni de la absolvire prin elaborarea și implementarea unei noi metodologii de investigare pe cale administrativă, conform Adresei nr. VET/2087/04.09.2014.

Au continuat politicile de consolidare a parteneriatelor internaționale bilaterale și multilaterale și dezvoltarea unor noi direcții de cooperare internațională pentru învățământul profesional și tehnic.

În cadrul seminarului *Dezvoltarea învățării la locul de muncă în țările din Sud-Estul Europei*, desfășurat la Belgrad în perioada 19-20.11.2015, prin coordonarea Grupului de lucru „*Învățarea la locul de muncă – o abordare comună a factorilor interesați*”, constituit cu reprezentanți ai țărilor membre ale Inițiativei Reformei în Educație în Europa de Sud-Est (ERISEE), au rezultat direcțiile privind introducerea unui traseu de educație și formare profesională cu o componentă semnificativă de învățare la locul de muncă, în România.

Prin colaborare cu Centrul de Proiecte Internaționale în domeniul Educației al Universității Pedagogice din Zurich în cadrul proiectului „*JOBS – Job Orientation for Business and Schools*”, au fost obținute următoarele rezultate:

- 137 cadre didactice certificate în urma absolvirii, în iunie 2015, a programului de formare profesională continuă în vederea desfășurării activităților de orientare și consiliere în carieră a elevilor (pe parcursul anului școlar 2014-2015)

- 219 cadre didactice înscrise în anul școlar 2015-2016 în programul de formare profesională continuă în vederea desfășurării activităților de orientare și consiliere în carieră a elevilor

- aprox. 5 000 elevi implicați în activități de învățare bazată pe sarcină, specifice proiectului JOBS.

VI. Încurajarea învățământului în limbile minorităților naționale

Asigurarea accesului și echității în educație

Ministerul Educației a continuat politica acordării de locuri distincte pentru copiii rromi la admiterea în licee pentru diferite specializări (au fost admiși, anual, între 2700 și 3200 elevi la clasa a IX-a pe astfel de locuri).

Pentru elevii aparținând minorităților cel mai puțin reprezentate în România, a continuat activitatea de susținere din partea inspectoratelor școlare pentru introducerea studiului limbii materne.

Alte măsuri au vizat:

- urmărirea procesului de elaborare/traducere, reeditare și retipărire de manuale școlare pentru minorități: în urma licitației organizate de CNEE au fost editate manualele de Comunicare în limba română pentru minoritatea maghiară pentru clasa a I-a, clasa a II-a și Comunicare în limba maghiară maternă clasa I și a II-a, iar la limba romani la clasa I;
- retipărirea de manuale școlare și completarea stocurilor de manuale pentru limba maternă, pentru clasele I și a II-a pentru minoritățile germană, ucraineană, sârbă, slovacă, rusă-lipoveană, rromani și turcă;
- continuarea organizării – unde este cazul - de către inspectorate școlare, școli, primării, ONG-uri (Salvați Copiii, Asociația OvidiuRo, ș.a.) a unor grădinițe de vară, premergătoare clasei I, pentru elevii de etnie rromă care nu au frecventat grădinița.

În colaborare cu TIKa (Agenția Turcă de Cooperare și Colaborare), s-au dotat 10 cabinete de limba turcă din 10 școli din județul Constanța și cele două grădinițe bilingve româno-turce din Medgidia și Constanța (cabinetele cu bănci, scaune, catedră, dulap, calculator, videoproiector, materiale auxiliare; grădinițele cu măsuțe, scaune, dulapuri, calculatoare, videoproiectoare, TV, jucării, balansoare, tobogane, etc.) și urmează ca în următoarea perioadă să se mai doteze încă 10 cabinete.

Revizuirea curriculumului și modernizarea evaluării a vizat:

- elaborarea/aprobarea programelor școlare pentru diferite cicluri de învățământ și minorități, cum ar fi cele pentru Limba și literatura română pentru minorități, Limba și literatura în limba maternă, Muzică și mișcare, pentru clasa a III-a și clasa a IV-a, au fost finalizate și aprobate prin OMECS;
- coordonarea elaborării/realizării programelor pentru examenul național de definitivare în învățământ și pentru concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar (educatoare, învățători, profesori de limba maternă, istoria minorității maghiare);
- coordonarea asigurării profesorilor traducători pentru examenele naționale (EN II, EN IV, EN VI, EN VIII, bacalaureat, definitivat), pentru concursurile pentru ocuparea posturilor vacante, pentru olimpiadele de la materiile tehnice etc.

Asigurarea calității

Elevii aparținând minorităților naționale au obținut rezultate încadrate în media pe țară sau la unele minorități având rezultate peste media pe țară. De exemplu, la unitățile/secțiile în limba germană din cei 835 de elevi înscriși au promovat 89,6%, la unitățile/secțiile în limba sârbă din cei 36 de elevi au promovat 67,5%, la unitățile/secțiile în limba slovacă din cei 48 de elevi au promovat 64,5%, iar la unitățile/secțiile în limba ucraineană din cei 50 de elevi au promovat 52%.

Au fost organizate olimpiade școlare (etapa națională) finanțate de minister pentru limbile materne: maghiară, germană, slovacă, ucraineană, rromani, turcă, rusă, sârbă, cehă, croată și polonă. În anul școlar 2014-2015 au avut loc un număr de 11 olimpiade școlare pentru elevii aparținând minorităților. De asemenea, elevii aparținând minorităților naționale au participat la olimpiade internaționale: la limba rromani, desfășurată la Timișoara, la limba și literatura maghiară, desfășurată la Cluj-Napoca, la

matematică pentru gimnaziile maghiare din Europa, desfășurată la Oradea, respectiv pentru liceele maghiare din Europa, desfășurată în Serbia la Subotica, la limba turcă, desfășurată în Turcia, la olimpiada Elenismului, desfășurată la București, la Olimpiada de limba polonă de la Varșovia; elevii din România obținând o serie de premii și mențiuni.

În anul școlar 2014-2015, Ministerul Educației, în parteneriat cu Reprezentanța Comisiei Europene în România și Departamentul pentru Relații Interetnice al Guvernului României, a organizat a doua ediție a concursului „Călătoria mea multiculturală”, etapa națională, la Cluj-Napoca. Concursul național de recitare de poezie ucraineană, etapa națională s-a desfășurat la Sighetu Marmăției (Maramureș), iar Concursul național de istoria și tradițiile ucrainenilor, etapa națională, la Suceava.

Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic

Învățământul profesional și tehnic pentru minoritățile din România, se desfășoară în limba maghiară, în cadrul filierei tehnologice al învățământului liceal, pe trei ramuri: tehnic, servicii respectiv resurse naturale și protecția mediului. În anul școlar 2014-2015, majoritatea activităților organizate de Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România au avut ca temă centrală învățământul profesional și tehnic sub denumirea „Viitorul învățământul profesional și tehnic – drum către modernizarea societății”. S-au organizat conferințe, simpozioane, seminarii și perfecționări abordând această temă de actualitate. Au fost invitați inspectorii de specialitate, consilieri și profesori din țară și din Ungaria.

Îmbunătățirea formării cadrelor didactice

Perfecționarea cadrelor didactice din școlile sau clasele cu predare în limba maghiară s-a realizat în cadrul activităților organizate de inspectoratele școlare județene, casele corpului didactic, universități (ex. Universitatea “Babeș Bolyai” la Cluj-Napoca și în orașele unde are extensii: Odorheiu Secuiesc, Satu Mare, Târgu-Mureș, Târgu Secuiesc). O mare parte a perfecționărilor pentru cadrele didactice maghiare au fost organizate de către Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România prin cursurile tematice de perfecționare organizate pe tot parcursul anului școlar pe teme de actualitate care se bucură de un interes real. Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România organizează anual stagiul de perfecționare de o săptămână denumit Academia de Vară „Bolyai” în parteneriate cu universități din România și Ungaria. Această activitate s-a aflat, în anul 2015, la a XXIII-a ediție și este foarte apreciată atât în țară, cât și în celelalte țări unde trăiesc maghiari. Profesorii de limbă maghiară au participat și la formări organizate în Ungaria, Serbia, Slovacia și Ucraina.

Inițierea și sprijinirea cursurilor de perfecționare și a stagiilor de formare continuă și inițială a cadrelor didactice care predau în limba germană se desfășoară în cadrul Centrului pentru Formare Continuă în Limba Germană din Mediaș, cu filială la Timișoara. În anul școlar 2014-2015 s-a constatat, în continuare, interesul mare pentru aceste forme de perfecționare, organizându-se 106 activități de perfecționare, la care au participat peste 1.300 cadre didactice.

Alte cursuri de perfecționare au fost organizate:

- în Slovacia pentru cadrele didactice care predau în limba slovacă.
- în cadrul Cursurilor de vară de limba și metodică predării limbii rromani, a potențialilor profesori de limba și istoria rromilor. În vara anului 2015, un număr de 50 de persoane au fost pregătite în școala de vară de limba rromani (organizată de minister, UNICEF, CCD Constanța și alți parteneri).
- pentru continuarea formării mediatorilor școlari rromi. Începând cu anul 2003, numărul de mediatori școlari formați de minister și de partenerii săi totalizează 1.141, dintre care, în mod curent, se mențin în sistemul educațional între 390 – 420 mediatori școlari.

Perfecționarea cadrelor didactice din școlile cu predare în limba ucraineană și a profesorilor de limba ucraineană, s-a realizat în cadrul activităților organizate de: inspectoratele școlare județene, casele corpului didactic, universități (de exemplu Universitatea “Babeș Bolyai”). Spre deosebire de anii precedenți, din cauza situației politice instabile din Ucraina, în anul școlar 2014-2015 nu au mai fost organizate cursuri de perfecționare a cadrelor didactice din școlile cu predare în limba ucraineană în instituții de învățământ din această țară.

VII. Extinderea utilizării noilor tehnologii în învățământul preuniversitar

Pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, ministerul a finalizat în 2014 conectarea la internet a tuturor unităților școlare cu personalitate juridică, urmând ca în perioada 2015 – 2016 să se conecteze toate structurile școlare, iar în perspectiva anului 2020, conform Agendei Digitale, toate unitățile școlare să dispună de acces Wi-Fi.

Din anul școlar 2014-2015, ministerul utilizează *Sistemul informatic integrat al învățământului din România* (SIIR). Acest sistem unitar și flexibil de gestionare completă a activităților din domeniul educației, are la bază date analitice procesate în timp real, pe următoarele paliere:

- educațional (procesul instructiv-educativ pentru elevi până la nivelul unității de învățământ);
- resurse umane și rețea școlară;
- investițional (investiții și resurse ale sistemului de învățământ).

SIIR are o componentă de cartografiere – Harta Școlară, ce permite prezentarea către publicul larg, într-o manieră concisă și expresivă, a datelor care caracterizează activitatea educațională la nivel național, regional și local. Această componentă se integrează cu baza de date centrală a sistemului oferind astfel informații relevante, în timp real, despre activitatea educațională, dar și prelucrări valoroase ale acestor date sub forma de grafice care surprind starea unor indicatori de performanță concepuți special pentru domeniul educației. Modulul Rețea Școlară - gestionează informații despre toate unitățile de învățământ din sistemul preuniversitar și relațiile ierarhice care se stabilesc între acestea, colectând acele informații care permit identificarea fiecărei unități de învățământ în parte. Pentru utilizarea sistemului informatic, au fost instruite 1.113 persoane cu atribuții legate de administrarea, introducerea, raportarea și analiza datelor din SIIR.

Evaluarea manualelor școlare

Ministerul Educației asigură anual procesul de completare a stocurilor de manuale școlare prin retipărirea celor cuprinse în Catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar. De asemenea, prin intermediul inspectoratelor școlare, în baza principiului descentralizării, monitorizează activitatea de achiziționare a manualelor școlare retipărite

Se continuă introducerea în sistemul de învățământ preuniversitar a manualelor școlare noi, achiziționate prin licitație publică.

Conform OMEN nr. 5559/2013, manualele școlare aprobate sunt supuse procesului de analiză continuă. Astfel, în anul 2015, cadre didactice, selecționate de către CNEE, au reevaluat, din punctul de vedere al corectitudinii științifice și al calității metodice, manualele școlare pentru clasa I și a II-a aprobate la licitațiile din 2014 și utilizate efectiv la clasă. Menționăm că în baza rapoartelor făcute de aceste cadre didactice (centralizate în aplicația electronică REMSA), ofertanții vor opera modificări în variantele digitale ale manualelor școlare aprobate.

VIII. Optimizarea rețelei școlare și asigurarea personalului didactic

Definitivarea în învățământ și gradele didactice

Acordarea definitivării în învățământul preuniversitar se desfășoară în conformitate cu art. 241, alin. (1) din Legea educației naționale, în baza Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului, aprobată prin OMEN 4802/2014, cu modificările și completările ulterioare și a unui Calendar aprobat anual prin ordin al ministrului educației.

Situația comparativă a datelor statistice privind candidații înscriși precum și rezultatele obținute la examenul de definitivare în învățământ în sesiunile 2013-2015 se prezintă astfel:

Sesiunea	Număr candidați cu note	Număr candidați promovați	Procent promovabilitate
2013	6651	3409	51,25%
2014	7819	4953	63,35%
2015	6829	3363	49,25%

În anul școlar 2014-2015, numărul debutanților care au ales să susțină examenul național de definitivare în învățământ a scăzut față de anul anterior, ceea ce indică necesitatea adoptării unor măsuri suplimentare pentru creșterea atractivității profesiei didactice și pentru sprijinirea tinerilor debutanți în vederea inserției profesionale. Nu mai îndeplinesc condițiile de înscriere la examen 1066 cadre didactice. 761 de cadre didactice au depășit termenul legal pentru susținerea examenului de definitivare, fără să se prezinte la toate cele 3 sesiuni de examen la care legea le conferă dreptul, iar diferența, de 305 cadre didactice, s-a prezentat la toate cele 3 sesiuni, fără să promoveze.

Grade didactice, situație comparativă

Anul	Definitivarea	Gradul II	Gradul I	Echivalare doctorate	TOTAL
2012	3.557	5.762	6.267	211	15.797
2013	3.409	4.951	5.336	298*	13.994
2014	4.953	5.870	5.336	308	16.467
2015	3.363	6.269	5.960	268*	15.860

Nu sunt incluși candidații proveniți din serii anterioare

** Raportările sunt pe an calendaristic*

Participarea la programe de formare continuă acreditate:

În perioada septembrie 2014 - august 2015:

- au fost acreditate 105 programe de formare continuă
- au fost acreditați 12 noi furnizori de programe de formare continuă pentru cadre didactice
- au fost consiliați furnizorii de formare pentru pregătirea a 161 dosare de acreditare
- au fost echivalate 15 stagii și programe de formare continuă realizate de către structuri organizatorice/instituționale care implementează programe internaționale la care România este parte sau programe cu finanțare internațională și au fost atestate 928 de cadre didactice participante la aceste programe.

Au participat la activități de formare continuă 57.167 cadre didactice și au fost eliberate 75.076 atestate de formare continuă a personalului didactic.

Au fost echivalate de către Comisia Specializată de Acreditare și s-au acordat credite profesionale transferabile cadrelor didactice participante la activitățile de formare din categoria 4 (Programe speciale), după cum urmează: 3 cadre didactice participante Comenius, 634 cadre didactice participante la programe POSDRU, 291 cadre didactice participante la programe ANC.

În anul școlar 2014-2015, la nivelul tuturor CCD, s-au derulat **1.632** de programe de formare cu participarea a **102.261** de persoane.

În anul școlar 2014 – 2015 a fost organizată și încheiată o nouă sesiune de echivalare, în urma căreia un număr de aproximativ **850** de cadre didactice din învățământul preuniversitar cu studii universitare de scurtă durată au dobândit atestatul de echivalare a studiilor cu ciclul I de studii universitare de licență, beneficiind de salarizarea corespunzătoare noii funcții didactice.

Anexăm, datele comparative pentru perioada 2012-2015 la concursurile naționale de ocupare a posturilor didactice/catedrelor din învățământul preuniversitar:

DATE COMPARATIVE PRIVIND SITUAȚIA CANDIDAȚILOR ÎNSCRIȘI LA CONCURSUL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR VACANTE/REZERVATE ÎN PERIOADA 2012-2015			
ANUL	Nr. candidați înscriși la concurs	din care:	
		Absolvenți ai promoției curente	Absolvenți din serii anterioare
2012	38.995	4.100	34.895
2013	38.554	4.725	33.829
2014	34.178	4.750	29.428
2015	30.417	4.392	26.025

Date comparative privind situația rezultatelor obținute la proba scrisă în cadrul concursurilor de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în perioada 2012-2015

Anul	Nr. candidați cu note	Nr. cand. cu nota sub 5 %	Nr. cand. cu nota 5-6,99 %	Nr. cand. cu nota 7-9,99 %	Nr. cand. cu nota 10	Nr. cand. cu nota 10 %
2012	25.914	17,84%	32,68%	48,63%	220	0,85%
Absolvenți 2012	2.613	20,51%	34,29%	44,47%	19	0,73%
2013	29.508	18,96%	31,86%	48,63%	161	0,55%
Absolvenți 2013	3.452	24,13%	33,14%	42,41%	11	0,32%
2014	26.106	18,74%	31,18%	49,47%	158	0,61%
Absolvenți 2014	3.571	22,51%	32,18%	44,61%	25	0,70%
2015	20.478	23,74%	36,80%	39,26%	41	0,20%
Absolvenți 2015	3.255	26,85%	37,60%	35,45%	3	0,09%

Date privind structura personalului din învățământul preuniversitar de stat în ultimii 4 ani școlari

An școlar	Nr. norme didactice de predare	Nr. norme didactice de predare %	Nr. norme didactice auxiliare	Nr. norme didactice auxiliare %	Nr. norme nedidactice	Nr. norme nedidactice %	Total general norme învățământ preuniversitar de stat
2011-2012	225.805,28	73,51%	24760,15	8,06%	56623,70	18,43%	307189,13
2012-2013	227.337,99	73,73%	24897,17	8,07%	56100,86	18,19%	308336,02
2013-2014	226.395,01	73,57%	25302,40	8,22%	56034,69	18,21%	307732,10
2014-2015	221.854,93	73,55%	25183,18	8,35%	54598,19	18,10%	301636,30

An școlar	Nr. norme didactice	Nr. norme didactice ocupate cu titulari %	Nr. norme didactice ocupate cu personal calificat angajat pe perioadă determinată/ personal didactic asociat și pensionat %	Nr. norme didactice ocupate cu personal fără studii corespunzătoare postului, angajat pe perioadă determinată %
2011-2012	225.805,28	80,30%	18,43%	1,26%
2012-2013	227.337,99	78,89%	19,45%	1,66%
2013-2014	226.476,09	80,04%	18,32%	1,65%
2014-2015	221.854,93	80,84%	17,56%	1,60%

Din analiza datelor statistice din ultimii 4 ani școlari încheiați privind structura personalului din învățământul preuniversitar de stat, se observă:

- o tendință de creștere a ponderii personalului didactic auxiliar (de la 8,06% în anul școlar 2011-2012 la 8,35% în anul școlar 2012-2013);
- o tendință de creștere a ponderii posturilor didactice ocupate cu personal didactic titular în ultimii 3 ani școlari (de la 78,89% în anul școlar 2012-2013 la 80,84% în anul școlar 2014-2015);
- ponderea posturilor didactice ocupate cu personal fără studii corespunzătoare postului a rămas aproximativ constantă în ultimii 3 ani școlari, în jurul valorii de 1,6%;
- ponderea posturilor didactice ocupate cu personal fără studii corespunzătoare postului numai cu studii medii a rămas constantă în ultimii 3 ani școlari (0,47%).

Rețea școlară și plan de școlarizare

Situația statistică rețea școlară an școlar 2014 -2015

AN ȘCOLAR 2014 -2015	Învățământ de masă		Învățământ special		Activități extrașcolare**	
	Unități de învățământ cu personalitate juridică (PJ)	Structuri Arondate* (AR)	Unități de învățământ cu personalitate juridică (PJ)	Structuri Arondate* (AR)	Unități de învățământ cu personalitate juridică (PJ)	Structuri Arondate* (AR)
	6.118	12.884	158	26	149	167

Observații:

*Structuri Arondate (AR) – sunt locații ale unităților de învățământ cu personalitate juridică, denumite în lege unități de învățământ fără personalitate juridică;

** Unitățile de învățământ pentru activități extrașcolare: palate ale copiilor, cluburi ale copiilor, cluburi școlare sportive

În marea majoritate, locațiile/spațiile de învățământ supuse procesului de reorganizare a rețelei școlare se aflau sub nivelul standardelor naționale de acreditare: *spații subdimensionate, infrastructură necorespunzătoare, imposibilitatea obținerii autorizațiilor sanitare de funcționare, clădiri vechi, efective foarte mici, lipsa de dotări corespunzătoare, personal necalificat etc.*

Constituirea Registrului Corpului Național de Experti în Management Educațional

Pe parcursul anului școlar 2014-2015 s-au organizat și s-au desfășurat 2 sesiuni ale concursului de selecție în corpul național de experți în management educațional. În urma desfășurării celor 2 sesiuni au fost înscrise 2.104 de cadre didactice în Registrul Corpului Național de Experti în Management Educațional.

Inspectorate școlare

Pe parcursul anului școlar 2014-2015 au fost organizate concursuri pentru ocuparea funcțiilor de conducere și de îndrumare și control din inspectoratele școlare. La 1.09.2015, la nivel național, situația posturilor de conducere și de îndrumare și control ocupate prin concurs se prezenta astfel:

Situația posturilor didactice din inspectoratele școlare la 1.09.2015	Nr. total posturi	Din care:	
		Ocupate prin concurs	Ocupate prin concurs %
Inspector școlar general	42	33	78,57%
Inspector școlar general adjunct	79	27	34,18%
Inspector școlar	887,5	545,5	61,46%

IX. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

Adoptată prin Hotărârea de Guvern nr. 418/2015, Strategia Națională de Învățare pe tot Parcursul Vieții 2015 - 2020 propune o viziune globală asupra învățării la orice vârstă, în orice moment și context, contribuind la susținerea principalului obiectiv 2020 al României în domeniu - cel puțin 10 procente din populația adultă (cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) să participe la activități de învățare pe tot parcursul vieții - prin 3 direcții strategice: **(i) acces și stimulente pentru participare; (ii) calitate și relevanță și (iii) parteneriate pentru o mai bună informare.**

Strategia stabilește priorități de acțiune însoțite de măsuri de coordonare, măsuri de reglementare și măsuri de finanțare. Costurile totale estimate ale implementării strategiei se situează între 0,8 și 1,2 miliarde euro. Implementarea strategiei pentru învățarea pe tot parcursul vieții este de așteptat să aibă impact asupra unui număr de aproximativ 1,6 milioane de persoane. Printre grupurile-țintă vizate de strategie se află și grupurile dezavantajate sau slab reprezentate, precum populația de etnie romă, populația din mediul rural, angajații în vârstă de peste 45 ani, persoanele sub 24 ani care au părăsit timpuriu școala, șomerii pe termen lung și scurt, adulții cu vârsta de peste 40 de ani și cu un nivel scăzut de calificare, tinerii în tranziție de la sistemul de învățământ la piața muncii.

În ceea ce privește Recunoașterea și Echivalarea Diplomelor au fost adoptate:

- Ordinul comun al Ministerului Educației Naționale și Ministerului Sănătății nr. 4317/943/2014 privind aprobarea programului special de revalorizare a formării inițiale de asistent medical generalist, dobândită anterior datei de 1 ianuarie 2007, pentru absolvenții învățământului postliceal și ai învățământului superior; conform acestui Ordin comun, un număr de aproximativ 60.000 de asistenți medicali generaliști pot participa la cursuri de completare a formării anterioare în vederea dobândirii unei formări conforme cu Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministerului Educației Naționale nr. 5114/2014 privind aprobarea Metodologiei de organizare, desfășurare și finalizare a programului special de revalorizare a formării inițiale de asistent medical generalist dobândită anterior datei de 1 ianuarie 2007 pentru absolvenții învățământului postliceal sanitar; acest Ordin este adoptat în baza Ordinului comun nr. 4317/943/2014.

Ambele reglementări au fost adoptate în baza considerentului (36), art. 33a și art. 60 din Directiva 2005/36/CE, cu modificările și completările ulterioare.

X. *Prevenirea și combaterea corupției în școli*

În perioada de referință, au continuat activitățile Comisiei naționale de prevenire a actelor de corupție în educație (CNPACE), comisie care îndeplinește atribuțiile referitoare la activitățile de implementare și monitorizare a Strategiei Anticorupție în Educație. Prin OMEN nr. 5113/2014, intrat în vigoare în luna ianuarie 2015, s-a aprobat *Metodologia privind managementul riscurilor de corupție în cadrul Ministerului Educației Naționale și al instituțiilor și unităților subordonate/coordonate a căror activitate vizează învățământul preuniversitar* ceea ce a condus la adoptarea la nivelul tuturor structurilor a unor măsuri de control și/sau prevenire. Prin aplicarea Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție, la nivelul inspectoratelor școlare județene/ISMB au fost identificate riscuri în anumite domenii (achiziții, notarea ritmică, susținerea și monitorizarea examenelor naționale, transferul elevilor, mobilitatea personalului didactic). Au fost identificate și evaluate riscuri asociate obiectivelor și activităților, unele de natură juridică (absența bazei legale și a controalelor reglementate, prealabile, absența serviciului planificat, insuficiența documentelor justificative), altele de natură bugetară (indisponibilitatea de credit, erori de depășire a cheltuielilor normate), sau de natură financiară (erori de lichidare, de identificare incorectă a creditorului, plăți duble, plăți în baza unor titluri prescise).

La nivelul fiecărui inspectorat școlar a fost constituită Comisia județeană de prevenire a actelor de corupție în educație care monitorizează activitatea, în domeniu, a unităților școlare, fiind realizate protocoale de colaborare cu organele judiciare în scopul valorificării rezultatelor activităților de audit și control. Inspectoratele școlare au realizat, pe site-ul propriu, o pagină în care sunt prezentate documente și informații referitoare la fenomenul corupției și modalitățile de prevenire a acestuia. Acestea au desfășurat 2.394 acțiuni de informare și promovare a Strategiei Anticorupție în Educație și a responsabilităților ce revin instituțiilor educaționale.

În cadrul dezbaterilor publice anticorupție organizate cu participarea factorilor cointeresați de la nivelul sectorului educațional, au fost formulate propuneri pentru îmbunătățirea activității anticorupție. De asemenea, toate cele 92 de universități au elaborat propriul Cod de etică și deontologie profesională universitară, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare, având obligația de a-l posta pe site-ul propriu.

Organismul Intermediar POSDRU din cadrul ministerului și-a elaborat propriul Cod de Conduită pentru evitarea situațiilor de incompatibilitate și conflict de interese de către personalul implicat în gestionarea programelor finanțate din fonduri comunitare nerambursabile.

Inspectoratele școlare au prezentat informații privind strategia anticorupție și responsabilitățile ce revin instituțiilor educaționale, cu prilejul instruirii cadrelor didactice care au participat la organizarea examenelor naționale. Strategia anticorupție și Metodologia privind managementul riscurilor de corupție au fost postate pe site-ul www.edu.ro și au fost transmise către toate inspectoratele școlare și conducerea direcțiilor din cadrul ministerului, astfel încât raportarea privind stadiul de implementare a măsurilor să se realizeze în mod eficient.

În ceea ce privește **educația anticorupție**, în perioada 01.01.2015-30.06.2015 au fost finalizate 3 proiecte privind integritatea și buna guvernare și au fost depuse încă 138 proiecte pe această temă. Au fost organizate de către inspectoratele școlare județene/ISMB un număr de 97 cursuri și 58 de module de formare privind prevenirea corupției și managementul educațional. Au fost introduse în tematica de formare profesională module privind normele de conduită morală, etică și de integritate. Au fost formate 4.479 de cadre didactice și personal din administrația publică, cu roluri în domeniul educației, privind anticorupția și managementul educațional. Au fost elaborate și diseminate 1.229 ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție/incidentelor de integritate (pliante, afișe, broșuri, prezentări, diseminarea de informații pentru accesarea Tolverde etc). Tematica anticorupție a fost introdusă în cadrul a 1.294 activități extracurriculare, dar au fost propuse și un număr de 605 CDȘ-uri. Numărul de acorduri de parteneriat/protocol/colaborare cu instituții cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii corupției a crescut la 3.362 (beneficiari fiind 96.728 elevi).

Pentru **combaterea corupției**, au continuat activitățile de supraveghere video, atât în sălile de concurs/examen, cât și în sălile de predare/primire a lucrărilor sau cele de corectură. În perioada 2012-2015, s-au înregistrat mai multe incidente, marea majoritate la examene și concursuri naționale. Tentativele de fraudă sau fraudele elevilor și ale cadrelor didactice au fost semnalate atât de către inspectoratele școlare cât și de organele de poliție sau de procuratură și au fost sancționate în conformitate cu regulamentele/metodologiile școlare, fiind gestionate eficient de către inspectoratele școlare și Comisia Națională de Bacalaureat, asigurându-se continuitatea examenelor (nu s-au repetat probe și nu s-a întrerupt examenul).

În anul 2015, la nivelul inspectoratelor școlare au fost elaborate proceduri privind sancționarea abaterilor disciplinare și au fost aplicate sancțiuni, iar unele cazuri au fost deferite, spre soluționare, organelor abilitate.

Platforma <http://www.educatiepentruviitor.edu.ro/> a funcționat, dar, în parte, petițiile înregistrate nu au vizat acte de corupție. În 2014 s-au înregistrat 131 petiții, iar în 2015 au fost înregistrate 71 de petiții din care 21 de petiții identice. Posibilele fapte de corupție sesizate s-au referit la obligarea elevilor să participe la meditații particulare cu profesorul clasei, colectare de fonduri (fondul clasei, fonduri pentru examene) ș.a.

XI. Dezvoltarea cooperării europene și internaționale

Pentru dezvoltarea cooperării europene și internaționale în domeniul educației, în anul școlar 2014-2015, au fost avute în vedere măsuri și acțiuni, după cum urmează:

Ministerul a participat la procesul de luare a deciziilor din cadrul Uniunii Europene, prin structurile reprezentative ale acesteia, Consiliul Uniunii Europene și Comitetul Educației al Comisiei Europene, precum și la inițiativele Uniunii Europene în domeniul educației: Strategia pentru Regiunea Dunării, Parteneriatul Estic etc. În cadrul programului Erasmus+, sectorul învățământului preuniversitar din România (inclusiv sectorul VET) a beneficiat și în perioada 2014 - 2015 de finanțare europeană, pentru proiecte instituționale de mobilitate și pentru parteneriate strategice.

Au fost continuate acțiunile în cadrul Strategiei UE pentru regiunea Dunării prin implementarea de proiecte în domeniul educației vocaționale, etichetate SUERD în cadrul ariei prioritare AP9 - "People and Skills". Ministerul a participat la o serie de evenimente organizate în cadrul SUERD, precum a 3-a Conferință Internațională Stakeholder de la Viena (6-7 noiembrie 2014); s-a implicat în mod activ în cadrul grupului de coordonare (Steering Group), a participat la reuniunile grupului de lucru interministerial SUERD, la Forumul anual și la diverse seminarii, conferințe, alte activități desfășurate sub egida Strategiei Dunării.

Ministerul Educației, CNDIPT și KulturKontakt Austria au organizat la București, în perioada 8-9 iunie 2015, Conferința internațională *Competențe verzi pentru Ecoturism în Regiunea Dunării* și reuniunea *Grupului de experți în domeniul competențelor verzi*, creat la inițiativa României. Cele două evenimente au oferit participanților oportunitatea de a discuta principalele evoluții în domeniul ecoturismului în regiunea Dunării, evoluții care necesită noi abilități/ competențe precum și identificarea unor acțiuni viitoare, concrete, în domeniul competențelor verzi; posibilitățile de implicare ale participanților în scopul cooperării în cadrul unui proiect viitor ș.a.

Unul dintre programele Consiliului Europei în domeniul educației este **Programul PESTALOZZI**, destinat formării cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. Temele abordate vizează domenii prioritare pentru COM precum: protejarea drepturilor omului, cetățenia democratică, promovarea valorilor naționale și încurajarea dezvoltării diversității culturale a Europei, consolidarea stabilității democratice în Europa, găsirea unor soluții comune față de provocările cu care se confruntă societatea europeană. În perioada octombrie 2014 – decembrie 2015, un număr de 7 profesori români au participat la cursuri de formare în cadrul acestui program de formare, realizând schimburi de experiență importante cu profesori din alte țări și îmbunătățindu-și metodele pedagogice.

Activități desfășurate în cadrul UNESCO

România a participat la Forumul Mondial al Educației (19-22 mai 2015, Incheon, Republica Coreea), organizat de către UNESCO, unde s-a oferit cadrul de evaluare a progreselor înregistrate în îndeplinirea angajamentelor asumate prin programul „Educație pentru Toți” și s-a definit noua agendă pentru următorii 15 ani și cadrul de acțiune global - „Educație 2030”

Evenimentul a fost găzduit de Guvernul Republicii Coreea, în colaborare cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) și Banca Mondială, reunind miniștri din peste 100 de țări, reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale și ai asociațiilor de tineret.

De asemenea, delegația României a participat la Conferința Internațională privind TIC și Educația Post-2015 (23-25 mai 2015, Qingdao, Republica Populară Chineză), organizată de către Ministerul Educației din China și UNESCO, cu scopul de a aborda modalitatea în care TIC poate fi folosită la scară mare pentru a sprijini atingerea obiectivelor educației post-2015.

Relațiile bilaterale cu statele membre UE și Spațiului Economic European (SEE)

În prezent, sunt pregătite pentru negociere și semnare 5 programe interguvernamentale (Cipru, Grecia, Marea Britanie, Polonia și Spania).

La data de 25 noiembrie 2014, la Viena, s-a semnat Memorandumul de înțelegere între Ministerul Educației Naționale din România și Ministerul Federal al Educației și Problemelor Femeilor din Austria, pentru anii 2014 – 2018.

La data de 26 noiembrie 2014, la Zagreb, s-a semnat Programul de colaborare între Ministerul Educației Naționale din România și Ministerul Științei, Educației și Sportului din Republica Croația, în domeniul învățământului, pentru perioada 2014-2017.

Programul SOL

Se implementează **Protocolul de colaborare între Ministerul Educației Naționale din România și Services for Open Learning din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord**, semnat la București, la 19 septembrie 2013, pentru o perioadă de patru ani școlari. În perioada 2014-2015, aproximativ 15 profesori au fost nominalizați în baza acestui Protocol.

A continuat activitatea de perfecționare pe tema Educația despre Holocaust a profesorilor de istorie din România, realizată în cadrul Institutului Yad Vashem din Israel, unde au participat 15 cadre didactice. Cursurile au fost urmate de un seminar follow-up în România.

Promovarea limbii, culturii și civilizației românești

În anul școlar 2014-2015, Proiectul privind predarea cursului de Limbă, cultură și civilizație românească s-a desfășurat în Belgia - Comunitatea Franceză, Italia și Spania. În anul școlar 2014 – 2015 sunt selectați 123 profesori care predau în 526 școli din 27 regiuni din Spania, Italia și Belgia, pentru 1.2479 elevi împărțiți în 772 grupe. Pentru buna desfășurare a cursurilor, elevii și profesorii au primit suporturi de curs, materiale și auxiliare didactice, cărți în limba română, filme, CD-uri etc. Activitatea didactică din cadrul proiectului este completată de numeroase activități culturale, de promovare a culturii și civilizației românești în mediul școlar al țării gazdă și în comunitățile românești.

Sprijinirea comunităților românești din afara granițelor țării

Promovarea relațiilor dintre România și comunitățile românești din străinătate se realizează îndeosebi prin acordarea unor locuri cu bursă și locuri cu scutire de taxe școlare, aprobate, anual, prin Hotărâri de Guvern privind cifra de școlarizare în învățământul preuniversitar și superior de stat.

Astfel, în anul școlar/universitar 2014-2015, ministerul a oferit 6.745 de locuri cu bursă și locuri cu scutire de taxe școlare, alocate prin Hotărârea de Guvern nr. 327/2014. Pentru învățământul preuniversitar

au fost alocate 1.800 locuri cu bursă și cu scutire de taxe școlare, din care: 1.500 pentru Republica Moldova și 300 pentru Ucraina, Balcani și Diaspora.

XII. Creșterea absorbției fondurilor europene

Obiectivele avute în vedere de OIPOS DRU, pentru sistemul educațional preuniversitar, în perspectiva anului 2020 sunt legate în primul rând de:

- creșterea accesului și participării la învățământul preșcolar, primar și secundar, în special pentru persoanele aparținând categoriilor vulnerabile și din mediul rural
- creșterea accesului și participării la programele de educație și formare profesională și a celor ÎPV, în special în rândul persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și a celor din mediul rural
- îmbunătățirea calității și relevanței programelor de educație și formare profesională și a celor ÎPV pentru piața muncii.

Intervențiile avute în vedere vor contribui la îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Acordul de Parteneriat 2014-2020 și în cele 3 strategii, aprobate prin Hotărâre de Guvern, aferente domeniului educației și formării profesionale - Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România, Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar 2015 -2020 și Strategia Națională de Învățare pe Tot Parcursul Vieții 2015 -2020 prin:

- îmbunătățirea calității, accesului și participării la îngrijire și educație timpurie, în special în mediul rural și pentru categoriile de populație marginalizată
- consolidarea accesibilității, calității și rezultatelor învățării în învățământul obligatoriu
- intervenții care se adresează grupurilor cu risc de excludere (copii proveniți din medii dezavantajate economic și social, rromi etc.)
- îmbunătățirea calității, accesului și participării pe piața muncii
- creșterea relevanței și îmbunătățirea accesului la educație și formare profesională pe tot parcursul vieții, în special în ceea ce privește dobândirea competențelor de bază și transversale.

În anii 2014-2015, au fost finanțate intervenții privind:

- creșterea accesului la educația de calitate și asigurarea de competențe cheie și competențe profesionale pentru toți;
- îmbunătățirea formării inițiale și continue și a calificărilor personalului didactic și formatorilor;
- prevenirea și corectarea fenomenului de părăsire timpurie a școlii, prin menținerea/reintegrarea în educație și formare profesională a elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii.

În cadrul domeniilor majore de intervenție 1.1, 1.3, 2.2 din POSDRU, au fost promovate proiecte care vizează:

- la nivel de sistem, dezvoltarea de mecanisme, elaborarea unor pachete de facilități și stimulente și dezvoltarea de programe destinate elevilor provenind din comunitatea romă, din mediul rural, persoane cu dizabilități și alte grupuri vulnerabile;
- dezvoltarea spiritului antreprenorial și a cetățeniei active, contribuind, la creșterea ratei de ocupare și la o mai bună guvernare;
- asigurarea calității, restructurării sistemului de formare profesională și îmbunătățirii oportunităților de carieră pentru personalul didactic (ex. portofolii de formare, certificarea și acordarea de credite profesionale transferabile, mentoratul de inserție și mentoratul de dezvoltare profesională a profesorilor, dezvoltarea de standarde ocupaționale și profesionale în domeniul formării inițiale și continue a personalului didactic și formatorilor);
- reducerea fenomenului de părăsire timpurie a școlii la nivel:

Preventiv – creșterea accesului la educație preșcolară și școlară, programe de tip „școală după

școală”, furnizarea serviciilor de orientare și consiliere, predare centrată pe elev, campanii de creștere a nivelului de conștientizare etc.

Remedial/corectiv – dezvoltarea programelor de reintegrare în educație a celor care părăsesc timpuriu școala³, educația de tip „A doua șansă” etc.

În cadrul domeniilor majore de intervenție 1.1, 1.3, 2.2 din POSDRU au fost contractate, până la 30 iunie 2015 un număr de 375 proiecte cu o valoare totală de 3.425.445.806,14 lei din care valoare eligibilă 3.340.045.784,77 lei. La data de 30.06.2015, au mai fost aprobate, în cadrul DMI 2.2, un număr de 12 proiecte (CPP 188) cu o valoare totală de 68.105.983,19 lei și un număr de 8 proiecte (CPP 190) în cadrul DMI 1.1 cu o valoare totală de 35.081.294,06 lei.

În perioada septembrie 2014 – august 2015, corespunzătoare anului școlar 2014-2015, pentru DMI 2.1 *Tranziția de la școală la viața activă* și DMI 2.3 *Acces și participare la formare profesională continuă*, s-au implementat 21 proiecte de către inspectorate școlare și unități de învățământ, proiecte cu o valoare totală de 75.945.973,25 lei. Măsurile cofinanțate din Fondul Social European (FSE) au vizat facilitarea tranziției elevilor de la școală la viața activă, prin stagii de pregătire practică la un potențial loc de muncă, educație antreprenorială în cadrul firmelor de exercițiu, consiliere și orientare profesională etc. Cel puțin 12.400 de elevi au fost implicați în astfel de proiecte.

Este de reținut, de asemenea, că în 2015, două dintre proiectele cofinanțate din FSE în cadrul POSDRU 2007-2013, care au vizat calificarea/recalificarea angajaților, au fost implementate de către unități de învățământ preuniversitar.

La data de 30.06.2015, în cadrul proiectelor finanțate, au fost implicate un număr total de 537.648 persoane din care 266.648 elevi ISCED I-IV .

La nivelul învățământului preuniversitar, până la data de 30.06.2015 au fost efectuate plăți în cuantum de 871.145.144,28 lei.

³ Conceptul de „persoană care a părăsit timpuriu școala” este utilizat conform definiției EUROSTAT

Partea a III-a – PRIORITĂȚI STRATEGICE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR 2016

- I. Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil din România
- II. Modernizarea curriculumului și a evaluării
- III. Asigurarea calității în educația preuniversitară; încurajarea performanței școlare
- IV. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic și corelarea cu piața muncii; reglementarea și implementarea la scară națională a învățământului profesional dual
- V. Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale
- VI. Îmbunătățirea formării cadrelor didactice; extinderea utilizării noilor tehnologii; profesionalizarea managementului școlar
- VII. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții
- VIII. Intensificarea dialogului social; creșterea transparenței instituționale
- IX. Prevenirea corupției și combaterea violenței în școli
- X. Dezvoltarea cooperării europene și internaționale
- XI. Creșterea siguranței elevilor și îmbunătățirea infrastructurii educaționale
- XII. Monitorizarea și evaluarea măsurilor cuprinse în Strategia privind reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii în România

- I. **Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil din România**
 - Elaborarea Strategiei integrate pentru educație timpurie și a Strategiei pentru educație parentală
 - Îmbunătățirea reglementării educației timpurii
 - Asigurarea finanțării de bază pentru învățământul preuniversitar particular și confesional
 - Adoptarea Statutului Elevilor
 - Organizarea procesului de învățare/cazuri particulare (școlarizarea la domiciliu; învățământ confesional; predarea în regim intensiv sau bilingv; modificarea ROFUIP)
 - Monitorizarea derulării eficiente a programelor: A Doua Șansă (ADȘ), Școală după Școală (ȘDȘ) și a programelor sociale: Cornul și laptele, Bani de liceu, Bursa profesională, Euro 200, Rechizite școlare, Decontarea navei.
- II. **Modernizarea curriculumului și a evaluării**
 - Elaborarea de noi conținuturi educaționale pentru serviciile de educație timpurie antepreșcolară
 - Elaborarea planului - cadru și a curriculumului pentru gimnaziu: finalizarea planului cadru pentru clasele V-VIII (Martie 2016), dezvoltarea conținuturilor (Iulie 2016), dezbaterile conținutului curricular inclusiv prin intermediul unor evenimente regionale cu cadre didactice și elevi (Septembrie 2016) și lansarea licitațiilor pentru manualele școlare aferente (Octombrie 2016)
 - Actualizarea curriculumului de specialitate pentru calificări de nivel 3 și 4 ale CNC
 - Lansarea unui proiect strategic privind reforma curriculară (7 ani) (proiectul va crește capacitatea ministerului de a evalua periodic curriculumul)
 - Elaborarea unei noi metodologii pentru avizarea mijloacelor de învățământ.
- III. **Asigurarea calității în educația preuniversitară; încurajarea performanței școlare**
 - Elaborarea Metodologiei pentru asigurarea și evaluarea externă a calității educației și a standardelor pentru evaluarea și asigurarea calității în învățământul preuniversitar
 - Asigurarea, prin inspecție școlară, a condițiilor necesare pentru o educație de calitate
 - Organizarea olimpiadelor și concursurilor școlare la nivel local, regional, național, internațional și stimularea performanței școlare înalte în învățământul preuniversitar

- Suținerea Grupului Național pentru Asigurarea Calității în promovarea asigurării educației și formării profesionale
- Suținerea a 300 de licee cu granturi de la nivel național (prin proiectul ROSE al MECS în parteneriat cu Banca Mondială).

IV. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic și corelarea cu piața muncii; reglementarea și implementarea la scară națională a învățământului profesional dual

- Elaborarea Strategiei educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020
- Clarificarea conceptuală a învățământului dual și a intrării în acest traseu educațional (după învățământul obligatoriu sau după gimnaziu) - Stabilirea tipului de contract (contract de tip formare profesională)
- Adaptarea planului cadru și a curriculumului la nevoile pieței forței de muncă în colaborare cu mediul privat cu accent pe partea practică
- Definitivarea și transmiterea spre aprobare a Standardelor de Pregătire Profesională revizuite și a curriculumului aferent - pentru aproximativ 200 calificări revizuite
- Întărirea colaborării internaționale în domeniul dezvoltării calificărilor și competențelor pentru IPT - Dezvoltarea de calificări și instrumente de predare, învățare, evaluare, prin proiecte la nivel european (ERASMUS +).

V. Suținerea învățământului în limbile minorităților naționale

- Desfășurarea de activități prevăzute de Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rromilor pentru perioada 2016-2020
- Elaborarea/realizarea/finalizarea programelor pentru obținerea gradelor didactice pentru cadre didactice aparținând minorității maghiare
- Elaborarea/reeditarea/retipărirea manualelor școlare în limbile minorităților, conform noului curriculum pentru limba maternă, istoria și tradițiile minorităților, pentru educația interculturală și diversitate și pentru educația muzicală.

VI. Îmbunătățirea formării cadrelor didactice; extinderea utilizării noilor tehnologii; profesionalizarea managementului școlar

- Lansarea unui proiect strategic din fonduri europene în vederea operaționalizării masterului didactic/educațional
- Formarea cadrelor didactice care predau la clasele a V-a și a IX-a din perspectiva noului curriculum, respectiv formarea personalului în domeniul evaluării
- Formarea cadrelor didactice și a tutorilor în domeniul învățării la locul de muncă - Continuarea implementării proiectului Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România, finanțat Erasmus+
- Adoptarea unei metodologii privind organizarea concursului pentru directorii/ directori adjuncți de școli care să asigure transparența procesului de alegere în vederea restabilirii încrederii în managementul școlilor și a unei metodologii privind selectarea transparentă a părinților în Consiliul de Administrație al școlilor
- Finalizarea concursurilor pentru inspectori generali și inspectori generali adjuncți și organizarea concursurilor pentru directorii/directori adjuncți de școli
- Utilizarea unui sistem informatizat de comunicare intra-instituțional și cu instituțiile și agențiile subordonate/coordonate; asigurarea interoperabilității bazelor de date
- Elaborarea unei Metodologii care să reglementeze culegerea datelor la nivelul unităților și a unui Acord privind schimbul de date la nivelul sistemului de învățământ
- Dezvoltarea platformei <http://www.manuale.edu.ro> prin completarea cu activități multimedia interactive (animații, filme, simulări etc.)

- Utilizarea aplicațiilor EN246, evaluarea rapoartelor elevilor din clasa pregătitoare, CNMS (completarea necesarului de manual școlare), REMSA (reevaluarea manualelor școlare aprobate), AUSI (Gestionarea persoanelor de contact implicate în examenele naționale), INSAM (Banca de itemi) și a platformelor de formare.

VII. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

- Înființarea Registrului Național al Calificărilor (RNC)
- Crearea de Centre Comunitare de Învățare Permanentă (CCIP)
- Inițierea unui sistem comun de asigurare a calității în domeniul educației și formării continue
- Aplicarea unor acte normative emise de minister privind: unele standarde de pregătire profesională pentru învățământul postliceal; facilitarea recunoașterii profesionale a calificărilor în state membre UE; procedura de eliberare a cardului profesional european
- Îmbunătățirea de către CNRED a Metodologiei de recunoaștere a studiilor preuniversitare obținute în străinătate, cu excepția învățământului obligatoriu
- Punerea în aplicare a Ordinului Ministrului Educației și Cercetării Științifice nr. 5602/2015 pentru modificarea Ordinului Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului nr. 2713/29.11.2007 referitor la aprobarea standardului de pregătire profesională, a planului de învățământ și a programei școlare pentru calificarea asistent medical generalist pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar postliceal (acest Ordin transpune art. 31 din Directiva 2005/36/CE, cu modificările și completările ulterioare)
- Stimularea mobilității în vederea formării continue în străinătate a 150 de formatori Erasmus+ (la runda de selecție din 2016) - Finanțarea a 12 proiecte prin Programul Erasmus+, Acțiunea cheie 1 - proiecte de mobilitate în domeniul educației adulților
- Încheierea de parteneriate strategice în domeniul educației adulților (la runda de selecție din 2016)- Finanțarea a 15 proiecte prin Programul Erasmus+, Acțiunea cheie 2 - proiecte privind educația adulților.

VIII. Intensificarea dialogului social; creșterea transparenței instituționale

- Prezentarea publică a Rapoartelor privind Starea învățământului
- Crearea unui mecanism integrat de asigurare a transparenței în educație
- Publicarea bugetelor școlilor la avizier (OM) și raportarea lor în SIIIR
- Implementarea proiectului E-Minister în vederea eficientizării activității de monitorizare și implementare a politicilor educaționale prin debirocratizarea procedurilor interne și introducerea unui circuit securizat online de avizare a documentelor
- Implementarea unui sistem de trasabilitate între sistemul educațional și piața muncii prin interconectarea datelor din educație (REI și SIIIR) cu cele de piața muncii (Bazele de date REVISAL AJOFM și ANAF). Implementarea sistemului va fi asigurat prin intermediul unui grup interministerial și a unor protocoale interministeriale.
- Lansarea noului site al ministerului – www.edu.ro.

IX. Prevenirea corupției și combaterea violenței în școli

- Elaborarea unei noi strategii de prevenire a corupției în educație 2016 -2018
- Continuarea elaborării de proceduri și instrumente pentru siguranța elevilor
- Acces simplificat pe piața forței de muncă și a mobilității absolvenților din România, prin crearea posibilității verificării online a documentelor de studii
- Asigurarea unui cadru transparent și intransigent pentru desfășurarea în bune condiții a examenelor naționale.

X. Dezvoltarea cooperării europene și internaționale

- Susținerea elevilor etnici români care studiază în afara granițelor țării prin Cursul LCCR (Limbă, cultură și civilizație românească)
- Gestionarea implementării proiectelor Erasmus+ de mobilitate, parteneriat strategic în domeniul învățământului profesional și tehnic, (stagii de instruire practică în străinătate pentru elevii din IPT/preuniversitar și de formare continuă a cadrelor didactice din domeniu); dezvoltarea de calificări și instrumente de predare, învățare, evaluare
- Coordonarea politicilor de consolidare a parteneriatelor internaționale bilaterale și multilaterale și dezvoltarea unor noi direcții de cooperare internațională, prin participarea reprezentanților României în grupuri de lucru (Inițiativa Reformei în Educație în Europa de Est – ERISSE, ECVET Users Group, EQAVET, Strategia UE pentru regiunea Dunării-SUERD)
- Participarea la Programul de cooperare transnațională pentru regiunea Dunării
- Coordonarea la nivel național a programului european E-twinning
- Asigurarea participării României la evaluările internaționale (PISA)
- Acordarea unor locuri cu bursă și locuri cu scutire de taxe școlare, aprobate, anual, prin Hotărâri de Guvern, privind cifra de școlarizare în învățământul preuniversitar pentru comunitățile românești din străinătate (Republica Moldova, Ucraina, Balcani, Diaspora).

XI. Creșterea siguranței elevilor și îmbunătățirea infrastructurii educaționale

- Realizarea în regim de urgență, cu asistența tehnică din partea Băncii Mondiale, a Strategiei pentru modernizarea infrastructurii educaționale în vederea prioritizării investițiilor în infrastructura școlară, inclusiv în ceea ce privește utilizarea fondurilor din Programul Operațional Regional (POR)
- Evaluarea școlilor cu privire la aprobările ISU și stabilirea împreună cu instituțiile cu responsabilități în domeniu a unui plan/program de rezolvare a acestor probleme
- Stabilirea la nivel național a unui plan de exerciții și proceduri împreună cu ISU privind exerciții de prevenție și reacție la situații de urgență - În parteneriat cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU)
- Asigurarea în condiții de siguranță a transportului elevilor cu microbuze școlare
- Demararea achizițiilor pentru contractarea și continuarea lucrărilor de execuție construcții de grădinițe, respectiv școli (proiectele PRET și PRIS)
- Prioritizarea investițiilor în reabilitarea clădirilor școlilor cu risc seismic.

XII. Monitorizarea și evaluarea măsurilor cuprinse în Strategia privind reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii

- Lansarea proiectului POCA, cu asistență tehnică a Băncii Mondiale - *Monitorizarea și evaluarea strategiilor condiționalități ex-ante în educație și îmbunătățirea procesului decizional prin monitorizarea performanței instituționale la nivel central și local*
- Realizarea monitorizării și evaluării măsurilor cuprinse în Strategia privind rata părăsirii timpurii a școlii în România (PTS) utilizând modelul Managementului bazat pe Rezultate (MBR)
- Elaborarea Planului anual de Acțiune al Strategiei PTS
- Elaborarea sistemelor de avertizare timpurie și consolidarea programelor remediale și de sprijin pentru elevii în risc din învățământul obligatoriu.

ABREVIERI

ADȘ - A Doua Șansă

AJOFM – Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă

ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale

ANR – Agenția Națională pentru Romi

ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări

AP – Arie Prioritară

AR – Structură Arondată

ARACIP – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar

BDCE – Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei

BDNE – Baza de Date Națională a Educației

BIM - Biroul Internațional al Muncii

CCD – Casa Corpului Didactic

CDI – Centrul/centre de Documentare și Informare

CEDEFOP – Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale

CES – Cerințe Educative Speciale

CLDPS- Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social

CNC – Consiliul Național pentru Curriculum

CNCD – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

CNEE – Centrul Național pentru Evaluare și Examinare

CNDIPT – Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic

CNFIPS – Consiliul Național al Finanțării Învățământului Preuniversitar de Stat

CNPACE – Comisia Națională de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație

COM – Comisia Europeană

COR – Clasificarea Ocupațiilor din România

CPP – Cereri de Propuneri de Proiecte

CRFP – Centrul Regional de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar

CQAF - Cadrul Comun de Asigurare a Calității

DMI – Direcția Majoră de Intervenție

DPPD – Departamentul/Departamente pentru Pregătirea Personalului Didactic

ECVET – European Credit System for Vocational Education and Training (Sistemul european de credit pentru educație și formare vocațională)

EN – Evaluarea Națională

ENQA-VET- Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională

EQF – European Qualifications Framework (Cadrul European al Calificărilor)

EQARF - European Quality Assurance Reference Framework (Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității)

ERISEE – The Education Reform Initiative of South Eastern Europe (Inițiativa de reformă educațională în sud - estul Europei)

EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comunităților Europene

FEDR – Fondul European de Dezvoltare Europeană

FESI – Fonduri Europene Structurale și de Investiții

FPC – Formare Profesională Continuă
 FSE – Fondul Social European
 HG – Hotărâre de Guvern
 INS – Institutul Național de Statistică
 IPT – Învățământ Profesional și Tehnic
 IPV – Învățare pe tot Parcursul Vieții
 ISCED – International Standard Classification of Education (Clasificare internațională standard a educației)

ISJ – Inspectorat/inspectorate școlare județene
 ISMB - Inspectoratul Școlar al Municipiului București
 IT – Information Technology (Tehnologia Informației)
 IR – Indicator de rezultat
 JOBS - Job Orientation for Business and Schools
 LCCR – Limbă, Cultură și Civilizație Românească
 LLP – Lifelong-Learning Programme (Program de învățare pe tot parcursul vieții)
 MAE – Ministerul Afacerilor Externe
 MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
 MECS - Ministerul Educației și Cercetării Științifice
 MEN- Ministerul Educației Naționale
 MIP – Mentorat pentru Inserție Profesională
 NQF – National Qualifications Framework (Cadrul Național al Calificărilor)
 OECD – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
 OG – Ordonanță de Guvern
 OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului
 OIPOS DRU CNDIPT - Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar

OMEI/OMECS – Ordin al ministrului educației, cercetării și inovării / Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului și sportului

ONG – Organizație non-guvernamentală
 OMECS- Ordinul Ministrului Educație și Cercetării Științifice
 OMEN – Ordinul Ministrului Educației Naționale
 PE – Parlamentul European
 PER – Project on Ethnic Relations (Barometrul relațiilor etnice)
 PETI – Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă
 PIAAC – Programme for International Assessment of Adult Competencies
 PIB – Produsul Intern Brut
 PIR – Proiect pentru Învățământul Rural
 PIRLS – The Progress in International Reading Literacy Study (Studiu internațional privind capacitatea de citire și interpretare)

PISA – Programme for International Student Assessment (Programul pentru evaluarea internațională a elevilor/ studenților)

PJ – Personalitate Juridică
 PLAI – Planul Local de Acțiune pentru Învățământ
 POC- Proiecte Operaționale Competitivitate
 POCA- Proiecte Operaționale Capacitate Administrativă
 POCU- Programul Operațional Capital Uman
 POR – Programul Operațional Regional
 POSDRU – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane

PNDR – Planul Național de Dezvoltare Rurală
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PP – Puncte procentuale
PRAI – Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ
PRET – Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii
PRIS – Proiectul de Reabilitare a Infrastructurii Școlare
PROQAVET - Utilizarea Cadrului Comun de Asigurarea a Calității (CQAF) în VET
RAEI – Raport anual de evaluare internă
REMSA – Registrul Electronic al Manualelor Școlare Aprobate
ROCT - Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/Întreprinderilor Simulate din România
ROFUIP – Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar
ROSE – Romanian Secondary Education (Proiectul privind Învățământul Secundar)
SAM - Școala/ Școli de Arte și Meserii
ȘDȘ – Școală După Școală
SICI – The Standing International Conference of Inspectorates (Conferința Internațională a Inspectoratelor)
SCAC – Service de Cooperation et d’Action Culturelle (Serviciul de Cooperare și de Acțiune Culturală)
SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
SNITPV – Strategia Națională de Învățare pe Tot Parcursul Vieții
SOL – Services for Open Learning
SSE – Sistemul Statistic European
SSP – Standarde de pregătire profesională
SUERD - Strategia UE pentru Regiunea Dunării
TIC – Tehnologia Informațiilor și Comunicației
TIMSS – Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor
UE – Uniunea Europeană
UNESCO – United Nations Education, Science and Culture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)
UNICEF – Fondul Internațional al Națiunilor Unite pentru Urgențe ale Copiilor
VET – Vocational Education and Training (Educație și formare vocațională)

ANEX - List reglement ri

Nr.crt.	Domeniul reglementat	Denumire ordin
1.	Structura anului colar	Ordin nr. 4496/13.07.2015 privind structura anului colar 2015-2016, cu modific rile i complet rile ulterioare.
2.	Curriculum	<p>Ordin nr. 5003/02.12.2014 privind aprobarea programelor colare pentru înv țământ primar, clasele a III-a i a IV-a</p> <p>Ordin nr. 4825/28.10.2014 privind aprobarea planului-cadru de înv țământ al alternativei educaționale Waldorf pentru înv țământul primar și a programelor școlare pentru clasa preg titoare, clasa I i clasa a II-a, alternativa educațională Waldorf</p> <p>Ordin nr. 4775/13.10.2014 privind aprobarea programei colare pentru clasele a XI-a i a XII-a, clase cu program de studiu în regim bilingv - limba englez - disciplina opțională „Elemente de cultur și civilizație engleză”</p> <p>Ordin nr. 3152/24.02.2014, privind aprobarea planului-cadru de înv țământ pentru învățământul profesional de stat cu durata de 3 ani</p> <p>Ordin nr. 3684/08.04.2015 privind aprobarea Planurilor de înv țământ pentru cultura de specialitate și pregătirea practic din aria curricular Tehnologii, precum i pentru stagiul de preg tire practic (curriculum în dezvoltare local - CDL), pentru clasele a X-a i a XI-a, înv țământ profesional de stat cu durata de 3 ani</p> <p>Ordin nr. 4711/2015 privind aprobarea programelor colare de curriculum diferențiat pentru ciclul superior al liceului, filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea educator-puericultor, programa colar pentru disciplina <i>Limba român</i> , curriculum la decizia colii pentru liceele cu profil pedagogic, clasele a XI-a i a XII-a, începând cu anul colar 2014 -2015.</p>
3.	Înscriere în înv țământul primar	Ordin nr. 3171/05.02.2015 pentru aprobarea Calendarului i a Metodologiei de înscriere a copiilor în înv țământul primar pentru anul colar 2015-2016.
4.	Admitere în înv țământul liceal i profesional de stat	<p>Ordin nr. 4432/29.08.2014 privind organizarea i desf urarea admiterii în înv țământul liceal și profesional de stat pentru anul colar 2015-2016</p> <p>Ordin nr. 3676/08.04.2015 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 4432/2014 privind organizarea și desfășurarea admiterii în învățământul liceal și profesional de stat pentru anul colar 2015-2016.</p>
5.	Olimpiade i concursuri	<p>Ordin nr. 4879/07.11.2014 pentru aprobarea listei elevilor care au obținut distincții la olimpiadele școlare internaționale în anul 2014, admiși la universități, beneficiarii prevederilor Legii nr. 235/2010 i pentru modificarea OMEN nr. 3954/2014</p> <p>HG nr. 307/06.04.2015 privind acordarea de stimulente financiare elevilor care au obținut premii, individual sau în cadrul unei echipe, la competiția NASA Ames Space Settlement Contest desf urat în anul 2015</p> <p>Regulamente specifice elaborate i aprobate pentru diverse olimpiade și concursuri naționale și internaționale.</p>

6.	Stimulente financiare pentru performanța școlară	<p>Ordin nr. 5077/08.12.2014 privind premiile acordate de către MEN elevilor, profesorilor, unităților școlare care au primit distincții la olimpiadele și concursurile școlare internaționale desfășurate în anul 2014</p> <p>Ordin nr. 5187/18.12.2014 de modificare și completare a OMEN nr. 5077/2014</p> <p>HG nr. 568/2015 și Ordin nr. 4652/30.07.2015 privind acordarea de stimulente financiare absolvenților care au obținut media 10 la evaluarea națională pentru absolvenții clasei a VIII-a din anul 2015 și la examenul național de bacalaureat sesiunea iunie-iulie în anul 2015</p> <p>Ordin nr. 3069/14.01.2015 privind aprobarea noilor cuantumuri ale bursei de merit olimpic internațional acordată elevilor premiați la olimpiadele școlare internaționale desfășurate în anii 2014 și 2015, beneficiarii ai prevederilor Legii 235/2010</p> <p>Ordin nr. 3298/04.03.2015 pentru modificarea Ordinului nr. 3069/14.01.2015.</p>
7.	Comisii Naționale de Specialitate	<p>Ordin nr. 4774/13.10.2014 privind aprobarea înființării Comisiilor Naționale de Specialitate și Regulamentului de organizare și funcționare a acestora.</p>
8.	Examene naționale	<p>Ordin nr. 4430/29.08.2014 privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat național 2015</p> <p>Ordin nr. 4265/23.06.2015 referitor la modificarea și completarea ordinului ministrului educației naționale nr. 4430/ 2014, privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat național – 2015</p> <p>Ordin nr.3731/24.04.2015 privind aprobarea calendarului sesiunii speciale de bacalaureat 2015 pentru absolvenții de liceu participanți la loturile naționale lărgite ce se pregătesc pentru competițiile internaționale, precum și pentru absolvenții de liceu care susțin examenul de admitere în universitățile din străinătate</p> <p>Ordin nr. 5088/31.08.2015 pentru modificarea anexei nr.2 la ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5219/ 2010 privind recunoașterea și echivalarea rezultatelor obținute la examene cu recunoaștere internațională pentru certificarea competențelor lingvistice în limbile străine și la examene cu recunoaștere europeană pentru certificarea competențelor digitale, cu probele de evaluare a competențelor lingvistice într-o limbă de circulație internațională studiată pe parcursul învățământului liceal, respectiv de evaluare a competențelor digitale, din cadrul examenului de bacalaureat</p> <p>Ordin nr. 3814/11.05.2015 privind sesiunea specială de evaluare națională 2015 pentru elevii din clasa a VIII-a participanți la loturile naționale de pregătire pentru olimpiadele și concursurile internaționale</p> <p>Ordin nr. 5081/31.08.2015 privind organizarea și desfășurarea evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a în anul școlar 2015-2016.</p>
9.	Organizarea și funcționarea unităților de învățământ preuniversitar	<p>Ordin nr. 5115/2014 - Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.</p>